

Muz 887

— 1940. évi törvények és rendeletök
y — Szabályrendeletek — 7. száma.

ZEMKÁ. TÖR. KÖNYVTÁR
ARCHIVUM

Lelt. sz.: 437

D-3.

0-3

A KATONAI BÜNTETŐTÖRVÉNYKÖNYV

(Ktbtvk., 1930. évi II. törvényeikk) és életbeléptető törvénye (Élt., 1930. évi III. törvényeikk), valamint az ezeket kiegészítő és módosító törvények.

BELENGORTVE 1974.

A m. kir. honvédelmi minisztérium kiadványa.

Leltározva 2010

1940.

n Sajtóvállalat Részvénytársaság, Budapest.

Muz 887

A 9.813/eln. 13. — 1940. számú körrendelethez.
Honvédségi Közlöny — Szabályrendeletek — 7. száma.

D-3.

A KATONAI BÜNTETŐTÖRVÉNYKÖNYV

(Ktbtk., 1930. évi II. törvénycikk)
és életbeléptető törvénye (Élt., 1930.
évi III. törvénycikk), valamint az eze-
ket kiegészítő és módosító törvények.

A m. kir. honvédelmi minisztérium kiadványa.

1940.

Stádium Sajtóvállalat Részvénytársaság, Budapest.

Stádium Sajtóvállalat Rt., Budapest, V., Honvéd-utca 10.
Felelős: Györy Aladár igazgató.

TARTALOMJEGYZÉK.

1930. ÉVI II. TÖRVÉNYCIKK a katonai büntetőtörvénykönyvről.

	Oldal
Első rész. Általános rendelkezések	9
A törvény viszonya a közönséges büntetőtörvényekhez	9
I. fejezet. Bevezető rendelkezések (1—4. §.)	9
II. fejezet. A törvény hatálya terület és személyek tekintetében (5. és 6. §.)	10
III. fejezet. A büntetések (7—31. §.)	11
IV. fejezet. A kísérlet (32. és 33. §.)	18
V. fejezet. A részesség (34—36. §.)	19
VI. fejezet. Szándék és gondatlanság (37. §.)	19
VII. fejezet. A beszámítást kizáró, súlyosító vagy enyhítő okok (38—54. §.)	20
VIII. fejezet. A bűnhalmazat (55. és 56. §.)	26
IX. fejezet. A bűnvádi eljárás megindítását és a büntetés végrehajtását kizáró okok (57—65. §.)	26
Második rész. Katonai büntettek és vétségek s büntetéseik	28
I. fejezet. A függelemsértés (66—76. §.)	28
II. fejezet. A zendülés és a bujtogatás (77—85. §.)	31
III. fejezet. A katonai ör elleni büntettek és vétségek (86—92. §.)	34
IV. fejezet. A szökés és az önkényes eltávozás (93—101. §.)	35
V. fejezet. Az őrszolgálati büntettek és vétségek (102—106. §.)	38

	Oldal
VI. fejezet. A gyávaság (107—112. §.)	40
VII. fejezet. A fegyelem és rend elleni büntettek és vétéségek (113—125. §.)	41
VIII. fejezet. A szolgálati büntettek és vétéségek (126—136. §.)	46
IX. fejezet. Az öncsonkítás, másnak megcsonkítása és a színlelés (137—139. §.)	51
X. fejezet. Záró rendelkezések (140. és 141. §.)	52

1930. ÉVI III. TÖRVÉNYCIKK

a katonai büntetőtörvénykönyv életbeléptetéséről és a közönséges büntetőtörvények egyes rendelkezéseinek ezzel kapcsolatos módosításáról és kiegészítéséről.

I. fejezet. Életbeléptető rendelkezések (1. és 2. §.) . .	53
II. fejezet. A katonai bünvádi perrendtartás módosítása és kiegészítése (3—56. §.)	54
1. Általában (4—6. §.)	54
2. A katonai büntetőbíráskodás terjedelme tekintetében (7. és 8. §.)	55
3. A bírósági szervezet tekintetében (9. §.) . .	57
4. A bíróságok megalakulása tekintetében (10. §.)	57
5. A nyomozó eljárás befejezése tekintetében (11. §.)	57
6. A főtárgyalás tekintetében (12—16. §.) . . .	58
7. A bíróság határozathozása tekintetében (17—25. §.)	59
8. A fellebbezés tekintetében (26—33. §.) . . .	62
9. A semmisségi panasz tekintetében (34—37. §.)	65
10. Az ítéletek végrehajtása tekintetében (38. §.)	66
11. A jogerős ítéletekkel megállapított több szabadságvesztésbüntetés végrehajtása tekintetében (39. és 40. §.)	66

	Oldal
12. A rögtönítélő eljárás tekintetében (41—49. §.)	68
13. A hadrakelt seregnél követendő eljárás tekintetében (50—56. §.)	72
III. fejezet. A közönséges büntetőtörvények egyes rendelkezéseinek módosítása és kiegészítése (57—93. §.)	75
I. Mind a polgári, mind a katonai bírászkodás körében	75
1. A hűtlenség tekintetében (57—71. §.) . .	75
2. Más büncselekmények tekintetében (72—84. §.)	82
II. A katonai büntetőbíráskodás körében (85—93. §.)	85
IV. fejezet. A bünvádi perrendtartásról szóló 1896 : XXXIII. törvényeikk és a bünvádi perrendtartás életbeléptetéséről szóló 1897 : XXXIV. törvényeikk módosítása és kiegészítése (94. §.)	89
V. fejezet. Vegyes rendelkezések (95—103. §.)	90
1930. ÉVI XXXIV. TÖRVÉNYCIKK	
a törvénykezés egyszerűsítéséről.	
A bíróság tehermentesítésével járó anyagi jogi rendelkezések (124. § (2) bek.)	93
1931. ÉVI XXXII. TÖRVÉNYCIKK	
a külföldi fizetési eszközök és követelések bejelentéséről, valamint a kivitt vagyontárgyak ellenértékének beszolgáltatását biztosító kötbérről.	
I. fejezet. Külföldi fizetési eszközök és követelések bejelentése (2. § (3) és (4) bek.)	94
1932. ÉVI VI. TÖRVÉNYCIKK	
az uzsoráról.	
Hatálybaléptető és átmeneti rendelkezések (20. §.)	95

1934. ÉVI XVIII. TÖRVÉNYCIKK

a hűtlenség szigorúbb büntetéséről	97
--	----

1935. ÉVI IV. TÖRVÉNYCIKK

az erdőkről és a természetvédelemről.

Nyolcadik cím. Büntető rendelkezések	100
II. fejezet. Az erdei kihágások (261. § (1) bek.) . . .	100

1937. ÉVI X. TÖRVÉNYCIKK

a gazdasági és hitelélet rendjének, továbbá az államháztartás egyensúlyának biztosításáról alkotott 1931:XXVI. törvényekben a minisztériumnak adott felhatalmazás további meghosszabításáról és az 1931:XXVI. t.-e. 9. §-ának módosításáról (1. § (3) bek., 2. és 3. §.)

	102
--	-----

1938. ÉVI XVI. TÖRVÉNYCIKK

az állami rend megóvása végett szükséges büntetőjogi rendelkezésekről.

I. fejezet. Szervezeti rendelkezések (1. §.)	104
II. fejezet. Anyagi jogi rendelkezések (4. §.)	105
III. fejezet. Eljárásjogi rendelkezések (12. §.)	106
IV. fejezet. Vegyes és hatálybaléptető rendelkezések (13. §.)	106

1939. ÉVI II. TÖRVÉNYCIKK

a honvédelemről.

Negyedik rész. Honvédelmi szolgáltatások és honvédelmi érdekű gazdasági korlátozások

	107
III. fejezet. Dologi honvédelmi szolgáltatások és gazdasági korlátozások	107
D) Üzemek, ipartelepek, vállalatok	107
Üzemek, ipartelepek és egyéb vállalatok igénybevételének előkészítése (108. §.)	107

	Oldal
E) Különféle dologi szolgáltatások és gazdasági korlátozások	109
Találmányok. Szabadalmak. (117. §.)	109
Hetedik rész. Büntető rendelkezések	111
II. fejezet. A hadkötelezettséggel összefüggő büncselekmények	111
Behívó parancs iránt tanúsított engedetlenség és erre csábítás (181. §.)	111
Tilos nősülés (183. § (3) bek.)	112
V. fejezet. A honvédelem érdekét veszélyeztető egyéb büncselekmények	112
Találmányokkal és szabadalmakkal kapcsolatos büncselekmények (201. §.)	112
Engedetlenség és tetteges bántalmazás katonai vezetővel szemben (205. §.)	113
VII. fejezet. Közös büntető rendelkezések	114
Büntettekre és vétségekre vonatkozó rendelkezések (213. §.)	114
A pénzbüntetés hováfordítása (218. § (3) bek.)	115
A háború idejére szóló büntető jogszabályok alkalmazásának kiterjesztése (219. §.)	115
Rögtönbíráskodás (221. §.)	116
Nyolcadik rész. Vegyes és záró rendelkezések.	117
Törvények hatályon kívül helyezése (231. § (2) és (3) beki.)	117
Kivételes hatalom alapján kibocsátott rendeletek (232. §.)	117

1939. ÉVI VIII. TÖRVÉNYCIKK

a gazdasági és hitelélet rendjének, továbbá az államháztartás egyensúlyának biztosításáról alkotott 1931:XXVI. törvénycikkben a minisztériumnak adott és utóbb kiterjesztett felhatalmazás további meghosszabbításáról (1. § (2) bek.)	120
--	-----

FÜGGELÉK.

	Oldal
A m. kir. honvédelmi miniszternek és a m. kir. igazságügyminiszternek 12.791/eln. 13.—1930. számú rendelete a katonai büntetőtörvénykönyvről szóló 1930:II. törvénycikk végrehajtása tárgyában	123
A m. kir. honvédelmi miniszternek és a m. kir. igazságügyminiszternek 13.041/eln. 13.—1930. számú rendelete a katonai büntetőtörvénykönyv életbeléptetéséről és a közönséges büntetőtörvények egyes rendelkezéseinek ezzel kapcsolatos módosításáról és kiegészítéséről szóló 1930:III. törvénycikk végrehajtása tárgyában	132
A m. kir. honvédelmi miniszternek 11.418/eln. 13.—1930. számú körrendelete. A belföldi rend- és díszjeleknek, valamint a külföldi rend- és díszjelek viselhetési jogosítványának büntetőbíróvási elítéltetés következtében történő elvesztése	137
A m. kir. honvédelmi miniszternek 12.047/eln. 13.—1930. számú körrendelete. Megelőző bűnvádi eljárás folyamánként legénységi egyének közigazgatási úton való lefokozása, illetőleg ily egyének előléptetésének megsemmisítése	139
A m. kir. honvédelmi miniszternek, a m. kir. igazságügyminiszternek és a m. kir. belügyminiszternek 12.059/eln. 13.—1930. H. M. számú rendelete. Ujjnyomati nyilvántartás rendszeresítése a katonai büntetőbíráskodásban	142

1930. ÉVI
II. TÖRVÉNYCIKK
a katonai büntetőtörvénykönyvről.
(Ktbtk.)

Kihirdették 1930. évi január hó 30-án, hatálybalépett 1931. évi
február hó 1-én.

Emlékezetül adom ezennel mindenkinek, akit illet, hogy
Magyarország országgyűlésének képviselőháza és felső-
háza közös egyetértéssel a következő törvénycikket
alkotta:

Első rész. Általános rendelkezések.

**A törvény viszonya a közönséges
büntetőtörvényekhez.**

I. fejezet.

Bevezető rendelkezések.

1. §.

A katonai büntetőbíráskodás alá tartozó egyénekre mind a közönséges büncselekmények, mind a katonai büntettek és katonai vétségek tekintetében a közönséges büntetőtörvényeket kell alkalmazni, amennyiben ez a törvény — a katonai büntetőtörvénykönyv, rövidítve: Ktbtk. — mást nem rendel.

2. §.

A katonai büntetteket és a katonai vétségeket, úgyszintén büntetésüket ennek a törvénynek Második Része határozza meg.*

3. §.

Viszonosság feltétele alatt a szövetséges állam katonai egyénével szemben kölesönös szolgálati együttműködés idején elkövetett katonai bűncselekményt úgy kell büntetni, mintha azt a magyar fegyveres erő tagja ellen követték volna el.

4. §.

A háború idejére szóló különös rendelkezéseket határvédelmi zavarok vagy az ország belső békéjét súlyosan veszélyeztető lázadás idején is alkalmazni kell. A minisztérium rendeletben határozza meg és teszi közzé azt a napot, amelyen az ily rendelkezések alkalmazása kezdődik és végződik, valamint azt a területet, illetőleg azt a köteléket, ahol az ily rendelkezéseket alkalmazni kell.**

A háború idejére szóló rendelkezések a hatályuk alatt elkövetett bűncselekményekre nem alkalmazhatók, ha a bűnvádi eljárást e hatály megszűnte előtt jogerősen be nem fejezték. Nem terjed ki ez a rendelkezés oly bűncselekményekre, melyeket törvényes meghatározásuk szerint csak háború idején lehet elkövetni.

II. fejezet.

A törvény hatálya terület és személyek tekintetében.

5. §.

A jelen törvény hatálya a magyar állam területére és azokra az egyénekre terjed ki, akik a katonai büntetőbíráskodásnak vannak alávetve.

* V. ö. az 1939:II. t.-c. 181. §. (3) és 183. §. (3) bekezdésével.

** V. ö. az 1939:II. t.-c. 219. §-ával.

6. §.

Külföldön elkövetett bűncselekményre az 1878:V. t.-c. (Btk.) 7. §-át kell alkalmazni akkor is, ha a cselekmény:

1. katonai bűncselekmény, vagy
2. elkövetője tényleges katonai egyén, vagy
3. elkövetési helye ellenséges országban a fegyveres erőnek vagy szövetségesének hatalmi körén belül van, vagy elkövetője az e hatalmi körön kívül elkövetett cselekmény miatt is katonai büntetőbíráskodás alá tartozik.

III. fejezet.

A büntetések.

7. §.

A halálbüntetést agyonlövéssel kell végrehajtani, amennyiben a jelen törvény Második Része így rendelkezik.

Kötéllal kell azonban a halálbüntetést akkor is végrehajtani, ha azt több, részint kötéllel, részint agyonlövéssel végrehajtandó halálbüntetéssel sújtott bűncselekmény miatt szabták ki.

Kötéllal végrehajtandó halálbüntetésre ítézés esetében a honvédségből (csendőrségből) való kicsapást is ki kell mondani.

8. §.

Az egy évnél nem hosszabb tartamban meghatározandó börtön- és fogházbüntetést, valamint az elzárásbüntetést az elítélt egyéniségének szem előtt tartása mellett súlyosítások alkalmazásával meg kell rövidíteni.

Súlyosítások: a bőjt, a kemény fekvőhely, fogház- és elzárásbüntetés esetében pedig még a magánzárka is.

E súlyosítások közül több is egybekapcsolható.

A bőjt napjain az elítélt csak kenyeret és vizet kap.

A kemény fekvőhely abban áll, hogy az elítéltnak csak puszta deszkát adnak fekvőhelyül.

Magánzárkában az elítéltet a fogházi szabályokban megengedett kivételekkel éjjel és nappal másoktól elkülönítve kell őrizni.

A bőjt és a kemény fekvőhely legalább egy napi megszakítással hetenkint legfeljebb kétszer, a magánzárka egy-egy havi megszakítással egyhuzamban legfeljebb egy hónapon át alkalmazható.

Minden egyes súlyosítás minden napja külön egy-egy büntetési napnak számít.

Egyáltalában nem alkalmazható súlyosítás a rendfokozatukban elítéltetésük után is megmaradó tisztekkel (hasonlóállásúakkal), valamint azokkal szemben, akiknek egészségét a súlyosítás veszélyeztetné.

9. §.

A katonai büntetőbíráskodásban kiszabott pénzbüntetések és pénzbírságok a honvédelmi miniszter kezelése alá tartoznak és jóléti intézmények céljaira fordítandók.

10. §.

A katonai bíróság által kiszabott szabadságvesztésbüntetést a katonai büntető intézetek berendezéséhez és befogadóképességéhez képest ezekben az intézetekben kell végrehajtani, de a szükséghez képest polgári büntető intézetekben is végre lehet hajtani.

11. §.

Ha a szabadságvesztésbüntetéseket a katonai büntető intézetekben a törvény követelményeinek teljesen megfelelően végrehajtani nem lehet, a honvé-

delmi miniszter a végrehajtást — a törvény szellemében — rendelettel szabályozza.

Amennyiben a szabadságvesztésbüntetést polgári büntető intézetben hajtják végre, a katonai viszonyok szempontjából esetleg szükséges rendelkezéseket az igazságügyminiszter a honvédelmi miniszterrel egyetértve teszi meg.

12. §.

A bíróság elrendelheti, hogy rendfokozatukban elítéltetésük után is megmaradó tisztek (hasonlóállásúak) fogház- (elzárás-) büntetésüket, ha ennek tartama egy hónapot meg nem halad, lakásukon tölthessék (házi-fogság).

A házi-fogság tartama alatt az elítélt nem hagyhatja el lakását és látogatókat nem fogadhat.

Ha e tilalmat megszegi, a büntetés hátralevő részét a fogházban kell töltenie. (125. §.)

13. §.

Rendfokozatukban elítéltetésük után is megmaradó tisztek (hasonlóállásúak) szabadságvesztésbüntetésük tartama alatt munkára nem kötelesek és magukat külön élelmezhetik.

14. §.

Katonai bíróság által elítélt egyén feltételes szabadságra bocsátása és ennek visszavonása felől a honvédelmi miniszter határoz.

Azok, akiknek egy évet felülhaladó szabadságvesztésbüntetését katonai büntető intézetben hajtják végre, büntetésük kétharmadrészének kitöltése után feltételes szabadságra bocsáthatók. Közvetítő intézetbe szállításnak helye nincs.

15. §.

A hivatalvesztésre nem ítélt is elveszti belföldi rend- és díszjeleit, továbbá a külföldi rend- és díszje-

lek viselhetésének jogosítványát, ha büntett miatt ítélték el.

Ha a bíróság a lefokozást a 23. § alapján mellőzi, vagy egyébként rendkívüli méltánylást érdemlő körülményeket állapít meg, az ítéletben kimondhatja, hogy az elítélésnek az előbbi bekezdésben foglalt következménye nem áll be.

16. §.

A hivatalvesztés a szolgálati kötelezettséget nem érinti, ha csak külön szabály mást nem rendel.

17. §.

A szabadságvesztésbüntetés végrehajtása az elítéltek katonai rendfokozatából folyó jogállását nem érinti.

Azt, hogy katonai egyének szabadságvesztésbüntetésük, valamint feltételes szabadságra boesátásuk tartama alatt minő járandóságokban részesülnek, az illetményszabályzatok határozzák meg.

18. §.

Könyvekből, folyóiratokból és egyéb sajtótermékekből, ha az elkülönítés lehetséges, csak azok a részek kobozhatók el és semmisíthetők meg, amelyek a vád tárgyává tett sajtóközleményt tartalmazzák.

19. §.

A katonai büntetőbíráskodásban sem dologházba, sem szigorított dologházba utalásnak helye nincs.

20. §.

A katonai büntetőbíráskodásban alkalmazandó különleges mellékbüntetés: a lefokozás (rangvesztés).

21. §.

Lefokozásnak azok ellen van helye, akik bármily katonai rendfokozatot viselnek, vagy a legalacsonyabbnál magasabb zsold élvezetében állanak.

A lefokozott elveszti rendfokozatát és katonai állását, illetőleg visszahelyeztetik a legalacsonyabb zsold élvezetébe. A lefokozással a nyugdíjigény, nyug- vagy kegydíj is elvész.

A 16. § rendelkezése a lefokozásra is irányadó.

Az elvesztett rendfokozat újból elnyeréséről külön szabályok rendelkeznek.

22. §.

A lefokozást ki kell mondani, ha a bíróság:

1. hivatalvesztést állapít meg, vagy
2. a viselt hivatal vagy állás, illetőleg az ügyvédség elvesztését mondja ki, vagy
3. a szakképzettséget kívánó hivatás vagy foglalkozás gyakorlásától tiltja el az elítéltet, vagy az 1—3. pont esetén kívül is, ha
4. az elítélés oly cselekmény miatt történt, amelyet a törvény büntettnek nyilvánít, vagy
5. a tett vagy mellékkörülményei olyanok, hogy a tettes a szolgálat hátránya vagy az állástekintetek sérelme nélkül rendfokozatában meg nem maradhat.

23. §.

A lefokozást — az alábbi bekezdésben meghatározott kivételekkel — mellőzni lehet, ha azt csak a 22. § 2—4. pontja alapján kellene kimondani s a bíróság pénzbüntetést vagy elzárás-, fogház- avagy egy évet meg nem haladó börtönbüntetést állapít meg.

Nincs helye a lefokozás mellőzésének, ha ezt a jelen törvény Második Része kizárja, vagy ha a bíróság tiszttel (hasonlóállásúval) szemben börtönbüntetést állapít meg.

24. §.

Az 1908:XXXVI. törvénycikknek a büntetés feltételes felfüggesztésére vonatkozó 1—8. §-a helyett a katonai büntetőbiráskodásban az alábbi 25—31. §-ok rendelkezéseit kell alkalmazni.

25. §.

A bíróság az egy hónapot meg nem haladó tartamban kiszabott fogház-^{*} vagy elzárásbüntetés és a pénzbüntetés végrehajtását különös méltánylást érdemlő okból felfüggesztheti, ha ezt katonai fegyelmi tekintetek nem gátolják és a felfüggesztéstől az elítélt magaviseletére egyéniségének, életviszonyainak és az eset összes többi körülményeinek figyelembevételével kedvező hatást vár.

A felfüggesztés kiterjed a mellékbüntetésként kiszabott pénzbüntetésre is; ellenben nem terjed ki az ítélet egyéb rendelkezéseire. A hivatalvesztésnek, a politikai jogok gyakorlata felfüggesztésének, a szakképzettséget kívánó foglalkozás gyakorlásától eltiltásnak és a lefokozásnak hatálya a felfüggesztő ítélet jogerőre emelkedésének napjától kezdődik.

A felfüggesztő ítéletben kiutasítást nem lehet ki mondani.

26. §.

A büntetést felfüggeszteni nem lehet, ha:

1. a bíróság azt oly cselekmény vagy cselekménynek kísérlete miatt szabta ki, amelyre a törvény fegyház- vagy börtönbüntetést állapít meg,**

2. az elítélt előzőleg büntett miatt jogerősen el volt ítélve, vagy tíz éven belül fogház- vagy egy hó-

* Módosult az 1930:XXXIV. t.-c. 124. §. (2) bekezdése értelmében.

** A 26. § 1. pontja hatályát veszítette az 1930:XXXIV. t.-c. 124. §. (2) bekezdése értelmében.

napot meghaladó elzárásbüntetés volt ellenében jogerősen megállapítva, kivéve, ha az kegyelem útján engedtetett,

3. ha az elítélt a cselekményt aljas indokból követte el.

27. §.

A felfüggesztett büntetést nem lehet végrehajtani, ha az elítélt ellen a próbaidő alatt sem bűnvádi, sem a következő szakasz alá eső fegyelmi eljárás nem volt folyamatban.

A próbaidő kihágás miatt kiszabott büntetés esetében egy év, más esetben három év. A próbaidő az ítélet jogerőre emelkedésétől számítandó.

28. §.

Ha a próbaidő eltelte előtt az elítélt ellen eljárást indítanak a próbaidő alatt elkövetett cselekmény miatt és az új eljárás folyamán őt a bíróság büntett miatt ítéli el, vagy katonai vétség vagy szándékos közönséges vétség miatt ellene fogházbüntetést állapít meg, vagy az elítélt az említett vétségek valamelyike miatt fegyelmi úton fogságfenytéssel sújtott: a felfüggesztett büntetést is — összbüntetés kiszabásának mellőzésével — végre kell hajtani. Az elítélés egyéb eseteiben a próbaidő alatt elkövetett cselekmény tárgyában eljáró bíróság az eset körülményeinek mérlegelésével határoz a felől, hogy a felfüggesztett büntetést végre kell-e hajtani. Hasonlóképpen határoz az eljáró bíróság felmentés esetében, ha arra magánindítvány visszavonása szolgál okul.

29. §.

Összbüntetés kiszabásának van helye:

1. ha a próbaidő alatt az elítélt ellen oly cselekmény miatt volt folyamatban eljárás, amelyet még a

felfüggesztő ítélet jogerőre emelkedése előtt követett el és a bíróság szabadságvesztésbüntetést állapít meg;

2. ha a próbaidő alatt jut a bíróság tudomására, hogy az elítélt előzőleg jogerősen szabadságvesztésbüntetésre volt elítélve és azt még végre kell hajtani.

A bíróság a 25. és 26. § korlátai között az ekként megállapított összbüntetést is felfüggesztheti.

30. §.

A 28. és a 29. §-ban meghatározott eseteken kívül a próbaidő alatt folyamatban volt eljárás a büntetés felfüggesztésének hatályát nem érinti.

31. §.

A szabadságvesztésbüntetés végrehajtása alatt a hivatalvesztésben és a politikai jogok gyakorlatának felfüggesztésében álló mellékbüntetések idejének folyása szünetel.

IV. fejezet.

A kísérlet.

32. §.

A katonai vétség kísérlete büntetendő.

33. §.

Kísérlet esetében a jelen törvény szerint agyonlövésvel végrehajtandó halálbüntetéssel sújtott bűnselekmény miatt három évnél nem rövidebb tartamú fegyház- vagy börtönbüntetést kell megállapítani, mégpedig fegyházbüntetést csak akkor, ha a bűnselekményt ez a törvény ama különös ismertetőjelek hiányában, amelyekből a halálbüntetés alkalmazása függ, fegyházzal sújtja.

V. fejezet.

A részesség.

34. §.

A tettes és a részes felelősségére vonatkozó általános rendelkezéseket akkor is alkalmazni kell, ha a cselekményt sajtó útján követték el.

35. §.

Aki mást katonai büntett vagy katonai vétség elkövetésére szándékosan reábirni törekszik, ha törekvése sikertelen maradt és a törvény mást nem rendel, a kísérlet szabályai szerint büntetendő.*

36. §.

A részességre vonatkozó általános rendelkezéseket azokkal szemben is alkalmazni kell, akik valamely katonai büncselekménynek személyes viszonyaiknál fogva tettesei nem lehetnek.

Ez a rendelkezés nem nyer alkalmazást, ha maga a tettes a katonai bünvádi perrendtartás 16. §-ának 2. bekezdése értelmében a katonai büntetőbíráskodás alól időközben kilépett.

VI. fejezet.

Szándék és gondatlanság.

37. §.

Katonai büntett vagy katonai vétség rendszerint csak szándékosan elkövetett cselekmény lehet, kivéve, ha a törvény a gondatlanságból elkövetett cselekményt is bünteti.

* V. ö. az 1939:II. t.-c.-181. §. (2) bekezdésével.

VII. fejezet.

A beszámítást kizáró, súlyosító vagy enyhítő okok.

38. §.

Nem számítható be a cselekmény:

1. annak, aki azt előljárójának vagy felettes hatóságának szolgálati parancsa folytán abban a meggyőződésben követi el, hogy arra kötelezve van;

2. annak, aki azt hivatásának szabályszerű gyakorlása közben kötelességszerűen követi el;

3. annak a katonai egyenruhát viselő tisztnek (tisztjelöltnek), aki a becsülete ellen más személy jelenlétében intézett jogtalan támadás folytatásának megakadályozása céljából az őt megillető fegyvert azonnal használja, feltéve, hogy ezt a célt másként nem érthette el és hogy a fegyver használatában az elkerülhetetlen szükségesség határát nem lépte át.

39. §.

Az 1908:XXXVI. törvénycikknek a fiatakorúakra vonatkozó 15—33. §-ai, továbbá a fiatakorúak bíróságáról szóló 1913:VII. törvénycikk helyett a katonai büntetőbíráskodásban az alábbi 40—49., 59. és 64. §-ok rendelkezéseit kell alkalmazni.

40. §.

Az ellen, aki a cselekmény elkövetésekor életének tizenkettedik évét meg nem haladta (gyermek), sem vád nem emelhető, sem bűnvádi eljárás nem indítható.

41. §.

Az, aki a cselekmény elkövetésekor életének tizenkettedik évét már meghaladta, de tizennyolcadik évét még be nem töltötte (fiatakorú), ha a büntethetőséghez szükséges értelmi és erkölcsi fejlettsége nem volt meg, büntetőjogi felelősségre nem vonható.

42. §.

A gyermeket (40. §) és a büntetőjogilag felelőségre nem vonható fiatalkorút (41. §) további illetékes eljárás végett a fiatalkorúak legközelebbi bíróságának át kell adni.

43. §.

Az ellen a fiatalkorú (41. §) ellen, akinek a cselekmény elkövetésekor a büntethetőséghez szükséges értelmi és erkölcsi fejlettsége megvolt, büntetést kell alkalmazni. A büntetést a törvény szerint halállal, fegyházzal vagy börtönnel büntetendő cselekmény miatt fogházban, más büntetéssel büntetendő cselekmény miatt a törvényben meghatározott büntetési nemben kell megállapítani.*

A fogházbüntetés legrövidebb tartama tizenöt nap, leghosszabb tartama: ha a fiatalkorú a cselekmény elkövetésekor tizenötödik évét betöltötte és cselekményére a törvény halálbüntetést vagy életfogytig tartó fegyházbüntetést állapít meg, tizenöt év; ha a fiatalkorú a cselekmény elkövetésekor tizenötödik évét betöltötte és cselekményére a törvény határozott tartamú fegyházbüntetést állapít meg, tíz év; más esetekben öt év.

Az államfogházbüntetés legrövidebb tartama egy nap, leghosszabb tartama két év.

Az elzárásbüntetés leghosszabb tartama két hónap.

A törvény szerint fogházzal, államfogházzal* vagy elzárással büntetendő cselekmény miatt szabadságvesztésbüntetés helyett pénzbüntetést kell alkalmazni, ha ezzel a büntetés célját jobban el lehet érni.

* V. ö. az 1938:XVI. t.-c. 4. §-ának (2) bekezdésével.

Hivatalvesztés és a politikai jogok gyakorlásának felfüggesztése fiatakorú ellen nem mondható ki. Más mellékbüntetés alkalmazása nincs kizárva.

44. §.

A fiatakorúnak az a cselekménye, amely a törvény szerint büntett, a büntetéssel vétséggá minősül. Abban a tekintetben azonban, hogy a cselekmény hivatalból vagy magánindítványra üldözendő-e, úgyszintén a kísérlet büntethetőségének tekintetében a cselekménynek a törvényben megállapított minősítése irányadó.

45. §.

A fiatakorban elkövetett bűncselekmény miatt kiszabott szabadságvesztésbüntetés, amennyiben az elítélt a fiatakorúak részére felállított külön polgári fogháznak át nem adható, megfelelő külön helyiségben hajtandó végre. Nem terjed ki ez a rendelkezés oly elítéltra, aki az elsőfokú ítélet meghozásakor huszonegyedik életévét már betöltötte.

A 11. § második bekezdésének és a 14. §-nak rendelkezéseit akkor is alkalmazni kell, ha az elítélt büntetését polgári büntető intézetben tölti.

46. §.

A fiatakorúaknak oly cselekményei, amelyeket a törvény vétségnek nyilvánít, tekintet nélkül az alkalmazandó büntetési tételre fegyelmi úton megtorolható, ha az ily megtorlásnak egyéb feltételei fennfognak.

47. §.

Ha mind a fiatakorban, mind a fiatakor betöltése után elkövetett bűncselekmények forognak fenn, a bíróság a vádlott tizennyolcadik életévének betöl-

tése után elkövetett bűncselekmény vagy bűncselekmények miatt a büntetőtörvénykönyvek értelmében alkalmazandó büntetést kiszabja és e mellett a fiatal korban elkövetett cselekményt vagy csupán a büntetés kiszabásánál veszi tekintetbe, vagy amennyiben az eset körülményeihez képest indokoltnak mutatkozik, a miatt a 43. § értelmében alkalmazható büntetések valamelyikét is kiszabja.

E szabály megfelelően alkalmazandó akkor is, ha a vádlott a 43. § szerint elbírálandó cselekmény vagy cselekmények mellett katonai bűncselekményben is bűnösnek mondatik ki.

48. §.

Az ellen, aki a büntett elkövetésekor életének tizennyolcadik évét már meghaladta, de huszadik évét még be nem töltötte, a törvény szerint halállal vagy életfogytig tartó fegyházzal büntetendő cselekmény miatt tíz évtől tizenöt évig terjedhető fegyházbüntést kell megállapítani.

Ez a büntetés a Btk. 92. §-a alapján a halállal büntetendő cselekmény esetében: három évi, az életfogytig tartó fegyházzal büntetendő cselekmény esetében: két évi fegyháznál kisebb mértékre nem szállítható le.

49. §.

Katonai büntettek és katonai vétségek esetében a 43., 44. és 48. § nem nyer alkalmazást. Ily büntettekre és vétségekre a törvényben megállapított büntetés alkalmazása független a tettes életkorától.

Ezt a rendelkezést akkor is alkalmazni kell, ha a katonai bűncselekmény az elkövetés céljánál vagy módjánál vagy más körülménynél fogva ugyanúgy vagy súlyosabban büntetendő közönséges bűncselekménnyé minősül,

50. §.

Súlyosító körülmények különösen:

1. az ismétlés és a visszaesés,
2. az erkölcsileg és társadalmilag elítélendő indító ok,
3. másnak, főleg fiatal egyénnek elesábitása a bűnelkövetésre, vagy a följobbvalónak részvétele az alatosnak büncselekményében,
4. az érett megfontolás és tervszerű előkészítés vagy az elkövetésben megnyilvánult konokság vagy különös durvaság,
5. a jogsértésnek vagy veszélyeztetésnek szándékosan előidézett nagysága,
6. a véghezvitel után tanusított közönyös és embertelen magatartás.

51. §.

Enyhítő körülmények különösen:

1. a húsz éven aluli vagy a hetven évet meghaladó életkor,
2. az alacsony értelmi és erkölesi fejlettség,
3. a feddhetetlen előélet,
4. az erkölcsileg és társadalmilag menthető indító ok,
5. az a körülmény, hogy a cselekmény mások csábitására vagy oly egyén utasítására követtetett el, akinek a tettes engedelmességgel tartozik vagy akitől függ,
6. az öntudatnak vagy elmetehetségnek a beszámíthatóságot ki nem záró zavara, feltéve, hogy ezt a cselekmény elkövetője nem a véghezvitelre irányuló céllal idézte elő, továbbá az erős felindulás,
7. a különösen kedvező alkalom,
8. a nyomasztó anyagi viszonyok,

9. a jogsértésnek vagy veszélyeztetésnek tudatosan okozott esekély volta, habár nagyobbnak előidézésére az alkalom megvolt,

10. a súlyos kényszerhelyzet,

11. az őszinte megbánás, valamint a tett következményeinek elhárítására és jóvátevésére törekvés,

12. katonai büntett vagy katonai vétség esetében az, hogy elkövetője az állásának vagy szolgálatának megszegett kötelességei tekintetében még kellően kioktatva nem volt.

52. §.

A jelen törvény szerint agyonlövással végrehajtandó halálbüntetéssel sújtott büncselekmény miatt a Btk. 91. §-a feltételeinek fennforgása esetében tíz évnél, a Btk. 92. §-a feltételeinek megléte esetében pedig öt évnél nem rövidebb tartamú fegyház- vagy börtönbüntetést kell megállapítani, mégpedig fegyházbüntetést akkor, ha a büncselekményt ez a törvény ama különös ismertető jelek hiányában, amelyektől a halálbüntetés alkalmazása függ, fegyházzal sújtja.

53. §.

Ahol a jelen törvény Második Része „súlyos eset“-ekre külön büntetési tételt állapít meg, súlyos esetnek azt kell tekinteni, amelyben maga a jogsértés vagy annak következménye tárgyi értelemben véve súlyos.

54. §.

Az előzetes letartóztatásnak és a vizsgálati fogásnak a terhelt hibájától függetlenül előállott tartamát a szabadságvesztésbüntetésbe, valamint a pénzbüntetésbe be kell számítani.

VIII. fejezet.

A bűnhalmazat.

55. §.

Büntettnek, vétségnek vagy kihágásnak fegyelmi kihágással való halmazata esetében a büntetés kiszabásánál a fegyelmi kihágást megfelelően tekintetbe kell venni.

56. §.

E törvénynek a lefokozásra vonatkozó rendelkezéseit akkor is alkalmazni kell, ha az elkövetett cselekményeknek csak egyike miatt volna is helye lefokozásnak.

IX. fejezet.

A bűnvádi eljárás megindítását és a büntetés végrehajtását kizáró okok.

57. §.

A szökés büntettének üldözése tekintetében az elévülés a tettesre nézve kézrekerülésének napjával vagy a törvényes szolgálati idő leteltével veszi kezdetét.

58. §.

A bűnvádi eljárás megindításának elévülésére vonatkozó általános szabályok a sajtó útján elkövetett bűncselekmények eseteiben is alkalmazandók.

59. §.

Fiatalkorúval szemben közönséges bűncselekmény esetén az elévülés az eljárás megindítását, ha a cselekmény a törvényben megállapított minősítése szerint büntett, öt év elteltével, és ha a fiatalkorú a cse-

lekmény elkövetésekor tizenötödik évét betöltötte s eselekményére öt éven felüli szabadságvesztésbüntetés van megállapítva, tíz év elteltével, ha a cselekmény vétség, három év elteltével zárja ki. Ha a fiatalkorú a cselekmény elkövetésekor tizenötödik évét betöltötte és eselekményére a törvény halálbüntetést vagy életfogytig tartó fegyházbüntetést állapít meg, az elévülés ideje tizenöt év.

60. §.

A katonai bünvádi perrendtartás 493. §-ának az elévülés félbeszakítására vonatkozó rendelkezései továbbra is érvényben maradnak.

61. §.

A hadifogság ideje alatt elkövetett katonai bűntettek tekintetében a bünvádi eljárás megindításának elévülése e fogság tartama alatt nyugszik.

62. §.

A magánindítvány az elsőfokú ítélőbíróságnak ítélethez való visszavonulásáig vonható vissza, feltéve, hogy ily visszavonásnak egyáltalában helye van.

63. §.

A jogérvényesen megállapított büntetés végrehajtása akkor is ki van zárva, ha azt kegyelemből az illetékes parancsnok engedte el.

64. §.

A fiatalkorú ellen közönséges bűncselekmény miatt megállapított büntetés végrehajtását az elévülés, ha tíz évnél hosszabb tartamú fogházbüntetés alapított meg, húsz év elteltével, — ha tíz évi fogházbüntetés alapított meg, tizenöt év elteltével, —

ha tíz évnél rövidebb, de öt évnél hosszabb tartamú fogházbüntetés állapotott meg, tíz év elteltével, — ha államfogházbüntetés vagy öt évnél rövidebb tartamú fogházbüntetés állapotott meg, öt év elteltével zárja ki.

65. §.

Az elévülés hatálya a jogerős ítélettel megállapított lefokozásra nem terjed ki.

Második rész. Katonai büntettek és vétségek s büntetéseik.

I. fejezet.

A függelemsértés.

66. §.

Függelemsértést követ el az a katonai egyén, aki előljárója vagy följobbvalója iránt a köteles tiszteletet mellőzi, vagy a szolgálati parancsnak akár szándékosan, akár gondatlanságból nem engedelmeskedik.

67. §.

A tisztelet mellőzésének büntetése nyole naptól hat hónapig, súlyos esetben hat hónaptól három évig terjedhető fogház.

68. §.

Ha a tisztelet mellőzése rágalmazásban vagy becsületsértésben áll s ez csupán felhatalmazásra volna üldözhető, a függelemsértés e nemének üldözhetőségéhez is felhatalmazás kell.

69. §.

Tisztelet mellőzése miatt nem állapítható meg függelemsértés, ha az oly cselekménnyel követtetett

el, amely különben rágalmazás vagy becsületsértés volna és a vádlott az állított vagy híresztelt tény vagy valamely tényre közvetlenül utaló kifejezés valóságát bebizonyítja. Nincs azonban kizárva függetlensétség megállapítása, ha már magából a tényállitásnak vagy kifejezés használásának alakjából vagy körülményeiből kitűnik a tisztelet szándékos mellőzése.

A valóság bizonyításának korlátai tekintetében a becsület védelméről szóló 1914:XXI. t.-c. 13—15. §-ait megfelelően alkalmazni kell. Nincs helye a valóság bizonyításának akkor sem, ha az a katonai szolgálati érdekeket veszélyeztetné.

70. §.

Az előljáró vagy a följebbvaló ellen intézett erőszak vagy veszélyes fenyegetés büntetése egy évtől öt évig, súlyos esetben öt évtől tíz évig terjedhető börtön.

Felállított sorban és rendben vagy háború idején bárminő szolgálatban az előljáróval szemben elkövetett erőszak büntetése agyonlövésel végrehajtandó halál.

71. §.

Az a katonai egyén, aki előljárójától szolgálati ügyből kifolyólag lovagias úton elégtételt kér, öt évig terjedhető börtönnel büntetendő.

Ezt a rendelkezést akkor is alkalmazni kell, ha az előljárói viszony időközben megszűnt.

72. §.

A szolgálati parancsnak gondatlanságból nem teljesítése három hónapig, ha pedig a parancs fontos volt, három hónaptól két évig terjedhető fogházzal büntetendő.

Ha a cselekményből háború idején a szolgálatra hátrány származott, a 134. §-ban meghatározott büntetések alkalmazandók az ott tett megkülönböztetések szerint.

73. §.

A szolgálati parancsnak szándékos nem teljesítése vagy teljesítésének megtagadása egy évig terjedhető börtönnel, ha azonban a parancs fontos volt, vagy a megtagadás sértő módon történt, avagy a cselekményből súlyos hátrány származott, egy évtől öt évig terjedhető börtönnel büntetendő.

Háború idején a büntetés az előbbi bekezdésben tett megkülönböztetés szerint egy évtől öt évig, illetőleg öt évtől tíz évig terjedhető börtön.

Ha pedig a parancs az ellenség elleni szolgálatra vonatkozott és a cselekményből súlyos hátrány származott, a büntetés agyonlövással végrehajtandó halál.

Ha az előbbi bekezdésekben említett különös körülmények egyike sem forog fenn, esekély jelentőségű esetben a büntetés három hónaptól hat hónapig terjedhető fogház.

74. §.

Ha a szolgálati parancs teljesítésének megtagadása az előljáró ellen intézett erőszakkal vagy veszélyes fenyegetéssel történt, a büntetés öt évtől tíz évig terjedhető börtön; ha azonban az erőszak felállított sorban és rendben vagy háború idején követtetett el, a büntetés agyonlövással végrehajtandó halál.

75. §.

Ha a 70. vagy a 74. §-ban meghatározott függelem-sértéssel szándékos emberölés vagy kísérlete, avagy gyilkosság kísérlete is követtetett el, a büntetés agyonlövással végrehajtandó halál.

E büntetés helyett az 52. § alkalmazása esetében fegyházbüntetést kell megállapítani.

A jelen §-ban meghatározott büntetésen felül a hivatalvesztést is ki kell mondani.

76. §.

Ha a tettes nyomban az előjárója vagy följebbvalója részéről szenvedett súlyos sérelem feletti erős felindulástól ragadtatta magát a függelemsértésre, a büntetés a törvényben megállapított legkisebb mértékén alul is, sőt a megállapítottnál enyhébb büntetési nemben is kiszabható. Olyan esetben, amelyben a törvény a függelemsértést agyonlövással végrehajtandó halálbüntetéssel sújtja, három évnél rövidebb tartamú börtönbüntetés meg nem állapítható; e büntetés további enyhítése nincs megengedve.

II. fejezet.

A zendülés és a bujtogató.

77. §.

Ha három vagy több katonai egyén közösen és egyetértve, a katonai szolgálati renddel, előjárójával vagy előjárójának parancsával szembeáll vagy e végből összebeszél, zendülést követ el. Zendülés az e célből való csoportosulás is.

78. §.

Agyonlövással végrehajtandó halál a büntetése:

1. minden zendülőnek, ha csak egyikük is erőszakot követett el az előjáró ellen, akár megsebesítette vagy megölte az előjárót, akár nem;

2. annak a zendülőnek, aki a rend és engedelmesség helyreállítására kirendelt ellenerő tagja ellen, avagy

az előljáró támogatására vagy védelmére rendelt vagy kelt személy ellen testi sértést, szándékos emberölést, ennek vagy a gyilkosságnak kísérletét követte el;

3. a felbujtóknak és a vezetőknek, ha a csoportosulásban a rend és fegyelem helyreállítására kirendelt ellenerő megjelenésének időpontján túl is résztvesznek;

4. azoknak a zendülőknek, akik az ellenség elleni szolgálat megtagadásával az ily szolgálat teljesítését megghiúsítják vagy súlyos hátrányt okoznak.

Ha az 1. pontban megjelölt cselekmény a gyilkosság büntetettét is megvalósítja, e büntett tetteire és részeseire a bűnhalmazat szabályait kell alkalmazni.

A rendfokozattal bíró zendülőt úgy kell büntetni, mint a vezetőt.

79. §.

Ha az előbbi § 1. és 2. pontjában meghatározott zendüléssel szándékos emberölés vagy kísérlete, avagy gyilkosság kísérlete is követtetett el, a hivatalvesztést is ki kell mondani; az 52. § alkalmazása esetében pedig fegyházbüntetést kell megállapítani.

80. §.

Halálbüntetéssel nem sujtott esetben a zendülés büntetése három évtől öt évig, súlyos esetben vagy háború idején öt évtől tíz évig terjedhető börtön.

81. §.

Ha két katonai egyén zendülés előidézését közös egyetértéssel elhatározza, zendülésre szövetkezés miatt egy évtől három évig terjedhető börtönnel büntetendő.

82. §.

Az a katonai egyén, aki zendülés elkövetésére felhívást intéz vagy terjeszt, ha e felhívás folytán zendülés követtetett el, mint felbujtó büntetendő.

Az eredménytelen felhívást a 35. § szerint kell büntetni.

83. §.

Az a katonai egyén, aki olyan időben vesz hitelt érdemlő tudomást arról, hogy zendülés elkövetése céloztatik, amidőn annak megakadályozása még lehetséges és arról a felsőbbségnek, mihelyt teheti, jelentést nem tesz vagy a zendülést más módon megakadályozni tőle telhetően nem törekszik, egy hónaptól egy évig terjedhető fogházzal büntetendő. A büntetés három évig terjedhető fogház, ha a tettesnek rendfokozata van, vagy ha a cselekményt háború idején követték el.

A cselekmény akkor is büntetendő, ha gondatlanságból követték el.

84. §.

Ha a zendülés csupán összebeszélésben áll, büntetési lehetősége mindazokra nézve megszűnik, akik a cselekményt felfedezése előtt még oly időben feljelentik, amidőn minden káros következmény elhárítható. Ezt a rendelkezést a 81. § esetében is megfelelően alkalmazni kell.

85. §.

Azt a katonai egyént, aki katonai egyének közt általában a katonai fegyelmet megbontani, az előjárói tekintélyt aláásni, a katonai hivatást lealacsonyítani, a katonai szolgálat iránt ellenszenvet avagy a szolgálati rendelkezések vagy szolgálati viszonyok iránt elégtelenséget szítani törekszik, bujtogatás miatt öt évig terjedhető börtönnel kell büntetni.

Ugyanígy kell büntetni azt a katonai egyént, aki ugyanily egyének közt leendő terjesztés céljából bujtogató tartalmú sajtóterméket, iratot vagy képes ábrázolatot, tartalmukat ismerve, készletben tart.

III. fejezet.

A katonai őr elleni büntettek és vétségek.

86. §.

Őr alatt a jelen fejezet alkalmazása szempontjából a katonai szolgálati utasítások szerint őrszolgálat teljesítésében eljáró egy vagy több egyént kell érteni.

87. §.

Katonai őr elleni büntettet követ el és három évtől öt évig, háború idején öt évtől tiz évig terjedhető börtönnel büntetendő az a katonai egyén, aki katonai őr ellen erőszakot vagy veszélyes fenyegetést használ.

88. §.

Öt évtől tiz évig terjedhető börtön a büntetés akkor is, ha a tettes az őrt erőszakkal vagy veszélyes fenyegetéssel hivatásának jogszerű gyakorlásában szándékosan megakadályozta vagy intézkedésre kényszerítette és a cselekményből súlyos hátrány származott.

89. §.

Agyonlövéssel végrehajtandó halál a büntetés:

1. ha a 87. §-ban meghatározott büntetettel szándékos emberölést vagy kísérletét, avagy gyilkosság kísérletét is követték el;

2. ha a 88. §-ban meghatározott büntettet háború idején követték el.

Az 1. pont esetében a hivatalvesztést is ki kell mondani, az 52. § alkalmazása esetében pedig fegyházbüntetést kell megállapítani.

90. §.

Büntettet követ el az a katonai egyén, aki az őr kötelességszerű utasítását szándékosan nem teljesíti

vagy teljesítését megtagadja, ha a cselekményből súlyos hátrány származott. A büntetés öt évig, háború idején öt évtől tíz évig terjedhető börtön.

91. §.

Ha három vagy több katonai egyén közösen és egyetértve az őr ellen abból a célból, hogy hivatásának jogszerű gyakorlásában szándékosan megakadályozza vagy intézkedésre kényszerítse, erőszakot vagy veszélyes fenyegetést használ vagy e végből összebeszél, avagy ha többen e célból csoportosulnak, a cselekményt mint zendülést a II. fejezetnek a zendülésre vonatkozó rendelkezései szerint kell büntetni. E rendelkezések alkalmazása szempontjából a katonai őr ellen elkövetett cselekményt úgy kell tekinteni, mintha előljáró ellen követték volna el.

A 81—84. §-ok rendelkezéseit megfelelően alkalmazni kell.

92. §.

Az a katonai egyén, aki az őrrel szemben a köteles tiszteletet mellőzi, vagy akár szándékosan, akár gondatlanságból elkövetett engedetlenséget tanúsít, amennyiben cselekménye e fejezet előbbi §-ai szerint nem büntett, katonai őr elleni vétséget követ el és nyolc naptól hat hónapig, súlyos esetben három évig terjedhető fogházzal büntetendő.

A 68. és 69. § rendelkezéseit megfelelően alkalmazni kell.

IV. fejezet.

A szökés és az önkényes eltávozás.

93. §.

Szökés büntettét követi el az a katonai egyén, aki abból a célból, hogy végleg kivonja magát a szolgálati

kötelezettsége alól vagy legalább is a hadrakelt sereg-nél való szolgálatteljesítés alól, önkényesen elhagyja beosztását vagy rendeltetési helyét vagy attól távol-marad.

94. §.

A szökés büntetése egy évtől három évig, háború idején három évtől öt évig terjedhető börtön. Ha azonban a tettes szökés miatt már egyszer büntetve volt, a büntetés három évtől öt évig terjedhető börtön, háború idején ugyanily tartamú fegyház.

Három évtől öt évig terjedhető fegyház, háború idején agyonlövással végrehajtandó halál a büntetés akkor, ha a tettes oly őrállásról vagy más oly szolgálattól szökött meg, amelynek elhagyása súlyos hátránnyal járhatott, vagy ha a szökést hárman vagy többen közös egyetértéssel követték el, valamint akkor is, ha a tettes szökés miatt már kétszer büntetve volt.

Háború idején kívül öt évtől tíz évig terjedhető fegyház a büntetés, ha a tettes szökés miatt már legalább háromszor büntetve volt.

Aki az ellenséghez szökik vagy ezt megkísérli, azt kötéllel végrehajtandó halállal kell büntetni.

95. §.

Ha a szökevény a szökéstől számított harminc nap alatt önként jelentkezett, a szökésnek halálbüntetéssel sújtott eseteiben agyonlövással végrehajtandó halálbüntetés helyett öt évtől tíz évig terjedhető börtön, kötéllel végrehajtandó halálbüntetés helyett ugyanily tartamú fegyház a büntetés.

96. §.

Ha három vagy több katonai egyén szökés elkövetését közös egyetértéssel elhatározza, szökésre szövet-

kezés miatt egy évtől három évig, háború idején három évtől öt évig terjedhető börtönnel büntetendő.

Ha a szövetekezés célja az ellenséghez szökés volt, a felbujtó büntetése kötéllel végrehajtandó halál, a többi résztvevőé pedig öt évtől tíz évig terjedhető fegyház.

97. §.

A 96. §-ban meghatározott cselekmény miatt nem lehet büntetni azt, aki a szövetekezést felfedezése előtt feljeleníti oly időben, amidőn még minden káros következmény elhárítható.

98. §.

Az a katonai egyén, aki szökésre szövetekezésről oly időben vesz hiteltérdemlő tudomást, amidőn a szökés még megakadályozható és a szövetekezésről a felsőbb-ségnek, mihelyt lehetséges, jelentést nem tesz vagy a szövetekezést más módon megakadályozni tőle telhetően nem törekszik, egy hónaptól egy évig terjedhető fogházzal büntetendő.

A büntetés három évig terjedhető fogház, ha a tettesnek rendfokozata van, vagy a cselekményt háború idején követte el.

A cselekmény akkor is büntetendő, ha gondatlan-ságból követték el.

99. §.

A jelen fejezet előbbi §-aiban meghatározott büntetések felül a hivatalvesztést és a politikai jogok gyakorlatának felfüggesztését is ki kell mondani.

100. §.

Az ellen, akit szökés vagy szökésre szövetekezés miatt ítélnék el, a lefokozást is ki kell mondani,

101. §.

Az a katonai egyén, aki a 93. §-ban meghatározott cselekményt nem az ott megjelölt célból követte el, ha távolléte huszonnégy óránál tovább tartott, önkényes eltávozás vétsége miatt nyolc naptól hat hónapig, súlyos esetben hat hónaptól egy évig terjedhető fogházzal büntetendő.

Büntett az önkényes eltávozás és egy évig, súlyos esetben egy évtől öt évig terjedhető börtönnel büntetendő, ha a tettes a hadrakelt seregnél való szolgálat alól vonja ki magát, még ha távolléte huszonnégy óránál rövidebb ideig tartott is.

V. fejezet.

Az őrszolgálati büntettek és vétségek.

102. §.

Őrszolgálati büntettet követ el meghatározott őrállás elfoglalására és felváltására alakított katonai őrségnek az a tagja, aki szolgálatának teljesítésére megittasodással, elalvással, eltávozással vagy más módon képtelenné teszi magát, vagy a szolgálatára vonatkozó általános vagy különös utasítás mellőzésével hátrányt okoz, vagy háború idején jelentékenyebb veszélyt idéz elő.

A cselekmény akkor is büntett, ha gondatlanságból követték el.

103. §.

Őrszolgálati büntett miatt a parancsnok vagy a felállított őr egy évtől három évig, súlyos esetben három évtől öt évig terjedhető börtönnel büntetendő. Háború idején a büntetés egy évtől öt évig, súlyos esetben öt

évtől tíz évig terjedhető börtön; ha pedig nagy hátrány következett be, agyonlövással végrehajtandó halál.

Az őrség más tagjának büntetése egy évig, súlyos esetben egy évtől három évig terjedhető börtön. Háború idején a büntetés egy évtől három évig, súlyos esetben három évtől öt évig terjedhető börtön; ha pedig nagy hátrány következett be, agyonlövással végrehajtandó halál.

104. §.

A járőrök és más mozgóőrsegek tagjaira a 102. §-t megfelelően alkalmazni kell.

A parancsnok a 103. § 1. bekezdése, a többi tag a 103. § 2. bekezdése szerint büntetendő. Csendőrr járőr tagjának büntetésére azonban kivétel nélkül a 103. § 2. bekezdése irányadó.

105. §.

Ha fogoly megőrzésére hivatott őr vagy ily őrség tagja a foglyot szándékosan megszőkteti, öt évig terjedhető fegyházzal büntetendő. Ha azonban tudta, hogy a fogoly felségsértés vagy hűtlenség büntettének gyanúja alatt áll vagy ily büntett miatt van elítélve, a büntetés öt évtől tíz évig terjedhető fegyház, ha pedig a szöktetésből nagy hátrány következett be, agyonlövással végrehajtandó halál.

A jelen §-ban meghatározott büntetésen felül a hivatalvesztést is ki kell mondani.

106. §.

Az őrségnek az a tagja, aki szolgálatára vonatkozó általános vagy különös utasítást akár szándékosan, akár gondatlanságból mellőz, őrszolgálati vétséget követ el, amennyiben cselekménye a 102—105. §-ok értelmében nem büntett.

A vétség büntetése nyolc naptól hat hónapig, súlyos esetben hat hónaptól két évig terjedhető fogház.

VI. fejezet.

A gyávaság.

107. §.

Gyávaság büntettét követi el az a katonai egyén:

1. aki mint parancsnok személyes biztonsága iránti aggodalomból külső vagy belső ellenséggel szemben nem fejt ki azt az ellenállást, amelyre köteles és képes;

2. aki ellenségeskedés alkalmával személyes veszélytől való félelmében magát elrejtőzéssel, megfutamodással, fegyvernek, lőszernek elhányásával, színleléssel vagy más módon hivatásbeli szolgálatának kötelességszerű teljesítése alól kivonni törekszik;

3. aki ellenségeskedés alkalmával csüggeteg szavakat ejt, jeleket ad vagy kedvezőtlen hadihireket terjeszt s e cselekmények valamelyikével másnak bátortalanságát vagy ennek veszélyét idézi elő.

A 3. pontban meghatározott cselekmény akkor is büntett, ha gondatlanságból követték el.

108. §.

Agyonlövással végrehajtandó halál a büntetése:

1. az előbbi § 1. pontja esetében a parancsnoknak, ha azt a helyet vagy állást, amelyet védenie kellene, feladja és ezzel nagy hátrányt okoz, vagy ha magát vagy csapatát elfogatni engedi;

2. az előbbi § 2. pontja esetében annak, aki a cselekményt előnyomulás, támadás, harc vagy visszavonulás alatt követte el és cselekményéből hátrány származott;

3. az előbbi § 3. pontja esetében annak, aki cselekményével több bajtársa megfutamodását vagy megadását, avagy ellenségtől körülzárt helyen több egyén bátortalanságát idézte elő.

109. §.

Halálbüntetéssel nem sújtott esetben a 107. § 1. pontjában meghatározott büntett öt évtől tíz évig, a 107. § 2. pontjában meghatározott büntett egy évtől öt évig, a 107. § 3. pontjában meghatározott büntett pedig hat hónaptól egy évig, súlyos esetben egy évtől öt évig terjedhető börtönnel büntetendő.

110. §.

A 107. § 3. pontjában meghatározott gyávaság, ha más bátortalanságának veszélyét sem idézte elő, vétség és három hónaptól hat hónapig terjedhető fogházzal büntetendő.

111. §.

A jelen fejezetben meghatározott büntettek esetében a hivatalvesztést és a politikai jogok gyakorlásának felfüggesztését is ki kell mondani.

112. §.

Az ellen, akit a jelen fejezetben büntettnek nyilvánított eselekmény miatt ítélnék el, a lefokozást is ki kell mondani.

VII. fejezet.

A fegyelem és rend elleni büntettek és vétségek.

113. §.

Az a katonai egyén, aki háború idején nagyobb fegyveres erő gyülekezése által a lakosságban előidézett benyomás felhasználásával:

1. idegen ingó dolgot annak birtokosától vagy birtalójától oly célból vesz el, hogy azt jogtalanul eltulajdonítsa,

2. abból a célból, hogy magának vagy másnak jogtalanul vagyoni hasznot szerezzon, harácsol vagy sarcol,

egy évtől öt évig, súlyos esetben öt évtől tíz évig terjedhető börtönnel büntetendő; ha azonban az elvett, harácsolt vagy sarcolt ingó értéke kétszáz pengőnél nem nagyobb, a büntetés egy hónaptól egy évig terjedhető fogház.

114. §.

Ha a tettes az előbbi § esetében az ingó dolog elvétele céljából annak birtokosa, birtalója vagy más jelenlevő ellen erőszakot vagy fenyegetést használt, fegyelem és rend elleni büntett miatt a Btk. XXVII. fejezetében a rablásra megállapított büntetéseket kell alkalmazni.

A rablás tekintetében a visszaesésre megállapított büntetés alkalmazása szempontjából a jelen § első bekezdése alapján kiszabott büntetést is figyelembe kell venni.

115. §.

Az a katonai egyén, aki háború idején oly idegen ingó dolgot, amely nem szolgálhat hadizsákmányul, a hadviselő felek bármelyikének haretéren maradt halottjától, sebesültjétől vagy betegétől akár erőszakkal vagy fenyegetéssel, akár a nélkül oly célból vesz el, hogy azt jogtalanul eltulajdonítsa, egy évtől öt évig terjedhető börtönnel, súlyos esetben öt évtől tíz évig terjedhető fegyházzal büntetendő.

Tíz évtől tizenöt évig terjedhető fegyház a büntetés akkor, ha a tettes:

1. ily büntett miatt, avagy rablás vagy zsarolás miatt már meg volt büntetve és utolsó büntetésének kiállása óta tíz év még el nem telt;

2. a cselekménnyel szándékos emberölés kísérletét vagy súlyos testi sértést is követett el.

Ha pedig a cselekménnyel szándékos emberölést is követett el, a büntetés életfogytig tartó fegyház.

A szabadságvesztésbüntetésen felül a hivatalvesztést és a politikai jogok gyakorlásának felfüggesztését is ki kell mondani.

116. §.

Az a katonai egyén, aki az általa ejtett hadizsákmányt jogtalanul eltulajdonítja, hat hónapig, súlyos esetben hat hónaptól három évig terjedhető fogházzal büntetendő.

117. §.

Hat hónaptól egy évig, súlyos esetben egy évtől öt évig terjedhető börtönnel büntetendő az a katonai egyén, aki:

1. az ellenség ellen a honvédségben kifejezetten tiltott harceszközt vagy haremódot alkalmaz vagy alkalmaztat;

2. a vöröskereszt jelvényével vagy oltalmával ellenségeskedés előkészítése vagy kivitele végett visszaél;

3. a vöröskereszt oltalma alatt álló egyénnel szemben ellenségeskedést követ el, vagy a vöröskereszt oltalma alatt álló anyagot ellenségeskedés alkalmával pusztít vagy rongál;

4. az ellenségeskedést még akkor is folytatja, amikor a béke vagy a fegyverszünet megkötéséről már hivatalosan értesült, vagy a fegyverszünetnek vele hivatalosan közölt feltételeit egyébként megsérti.

118. §.

Egy évtől öt évig, súlyos esetben öt évtől tíz évig terjedhető börtönnel büntetendő az a katonai egyén,

aki a fegyverét letevő vagy védképtelen és magát kegyelemre megadó ellenfelet megöli vagy megsebesíti.

Ugyanígy büntetendő az a katonai egyén, aki a holt ellenséget megcsonkítja.

119. §.

Három hónaptól hat hónapig, súlyos esetben hat hónaptól két évig terjedhető fogházzal büntetendő az a katonai egyén, aki az ellenség békekövetét vagy ennek kísérőjét bántalmazza, szidalmazza vagy jogos ok nélkül visszatartja.

120. §.

Azt a katonai egyént, aki szolgálaton kívül annyira megittasodik, hogy öntudatlan állapotba jut s ebben az állapotban oly cselekményt követ el, amely különben büntett gyanánt volna büntetendő, egy hónaptól hat hónapig, súlyos esetben hat hónaptól egy évig, háború idején pedig két évig terjedhető fogházzal kell büntetni. Ha pedig a megittasodás szolgálaton történt, a büntetés hat hónaptól két évig terjedhető fogház, háború idején három évig terjedhető börtön.

A cselekményt az előbbi bekezdésben tett megkülönböztetés szerint akkor is büntetni kell, ha a megittasodás gondatlanságból történt.

Ha a cselekményt őrszolgálatban követték el, az V. fejezet rendelkezéseit kell alkalmazni.

121. §.

Az a katonai egyén, aki szolgálóban vagy szolgálatra történt kirendelése után szolgálatainak teljesítésére megittasodással képtelenné teszi magát, egy hónaptól hat hónapig, súlyos esetben hat hónaptól két évig terjedhető fogházzal büntetendő.

A cselekményt akkor is büntetni kell, ha gondatlanságból követték el.

Ha a cselekményből háború idején a szolgálatra hátrány származott, a 134. §-ban meghatározott büntetések alkalmazandók az ott tett megkülönböztetések szerint.

Ha a cselekményt őrszolgálatban követték el, az V. fejezet rendelkezéseit kell alkalmazni.

122. §.

Az a katonai egyén, aki ittasság vagy más fegyelem- és rendellenes cselekmény miatt, habár csak fegyelmi úton, már kétszer büntetve volt és az utolsó büntetés kiállításától számított két éven belül szolgálaton kívül megittasodik vagy más oly cselekményt követ el, amely különben a fegyelmet és rendet sértő fegyelmi kihágás lenne, vétség miatt nyole naptól hat hónapig terjedhető fogházzal büntetendő.

A cselekményt akkor is büntetni kell, ha gondatlanságból követték el.

123. §.

Amennyiben cselekménye súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik, vétség miatt nyole naptól hat hónapig terjedhető fogházzal büntetendő az a katonai egyén, aki a fegyelem és rend fenntartását célzó, másokat is kötelező parancs ellen cselekszik.

A cselekményt akkor is büntetni kell, ha gondatlanságból követték el.

124. §.

Azt a katonai egyént, aki katonai ügy vagy intézmény megbeszélése végett társait jogtalanul gyülekezésre szólítja fel vagy ily ügyben teendő felszólalásra

vagy panaszra aláírásokat gyűjt, egy hónaptól két évig terjedhető fogházzal kell büntetni.

Az ily gyülekezésben, felszólalásban vagy panaszban résztvevők büntetése nyole naptól hat hónapig terjedhető fogház.

125. §.

A házifogság szabályainak megszegése egy hónaptól három hónapig terjedhető fogházzal büntetendő.

VIII. fejezet.

A szolgálati büntettek és vétségek.

126. §.

Az a katonai egyén, aki alárendeltjét tetteleg bántalmazza vagy bántalmaztatja, egy hónaptól hat hónapig, súlyos esetben hat hónaptól három évig terjedhető fogházzal büntetendő.

Büntett a cselekmény és egy évtől három évig terjedhető börtönnel büntetendő, ha a tettes a cselekményt huzamosabb időn át folytatta vagy feltűnő durvasággal követte el, vagy a miatt már kétizben bírói úton büntetve volt s az utolsó büntetés kiállása óta három év még el nem telt.

127. §.

A katonai egyén által alárendeltje ellen elkövetett rágalmazás vagy becsületsértés — amennyiben az utóbbi nem esik a 126. § rendelkezése alá, — szolgálati vétség gyanánt nyole naptól hat hónapig, súlyos esetben hat hónaptól két évig terjedhető fogházzal büntetendő.

Ha a tettes a jelen avagy a 126. §-ban meghatározott cselekmény miatt már kétizben bírói úton bün-

telve volt s az utolsó büntetés kiállása óta három év még el nem telt, a büntetés hat hónaptól három évig terjedhető fogház.

128. §.

Ha a cselekmény oly rágalmazásban vagy becsületsértésben áll, amely csupán felhatalmazásra üldözhető, az ily szolgálati vétség üldözéséhez is felhatalmazás kell.

129. §.

A 127. § esetében a valóság bizonyítására az 1914:XLII. t.-c. 13—16. §-ait kell megfelelően alkalmazni. Nincs helye a valóság bizonyításának akkor sem, ha az a katonai szolgálati érdekeket veszélyezteti.

Ha a 126. vagy a 127. §-ban meghatározott cselekmény becsületsértésben áll, de elkövetésére a sértettnek kihívó vagy botrányt keltő viselkedése adott okot, a bíróság a bunösség megállapítása mellett felmentheti a vádlottat a büntetés alól.

130. §.

Az a katonai egyén, aki akár szándékosan, akár gondatlanságból:

1. alárendeltjét jogellenesen elfogatja, elfogja vagy letartóztatja, vagy

2. oly fenytéssel sújtja, amelynek kiszabására egyáltalában vagy legalább az alkalmazott mértékben nincs jogosítva, egy hónaptól hat hónapig, súlyos esetben hat hónaptól két évig terjedhető fogházzal büntendő.

Ha a tettes alárendeltjét személyes szabadságától jogtalanul szándékosan megfosztja és a letartóztatás tizenöt napnál tovább tartott, a Btk. 195. §-ában meghatározott büntetések alkalmazandók az ott tett megkülönböztetések szerint.

131. §.

Egy hónaptól hat hónapig, súlyos esetben hat hónaptól két évig terjedhető fogházzal kell büntetni azt az előljárót, aki:

1. alárendeltjére jogtalan kényszert gyakorol a végből, hogy panaszától elállásra bírja, vagy a panasz szabályszerű elintézését vagy továbbítását elmulasztja vagy akadályozza;

2. alárendeltjének illetményéből, rendkívüli járandóságából, vagy az alárendeltet illető ajándékból jogellenesen levon vagy kellő időben való kiszolgáltatásukat megtagadja;

3. az alárendelt legénységet oly beszerzéssel terheli, amelyre ez nincs kötelezve.

A 2. és a 3. pont alá eső eselekményt akkor is büntetni kell, ha gondatlanságból követték el.

132. §.

Az a katonai egyén, aki katonai szolgálatra rendelt ingó vagy ingatlan dolgot jogtalanul megrongál, megsemmisít vagy használhatatlanná tesz, — amennyiben eselekménye súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik, — nyolc naptól hat hónapig terjedhető fogházzal, ha pedig a dolog értéke kétszáz pengőt meghalad, hat hónaptól egy évig, súlyos esetben egy évtől öt évig terjedhető börtönnel büntetendő. Ha a eselekményt háború idején követték el, vagy ha az egy vagy több ember életébe került, vagy a hadi műveletekre nagy hátránnyal járt, vagy nagy mennyiségű hadianyag pusztulását okozta, a büntetés öt évtől tíz évig terjedhető börtön.

Az a katonai egyén, aki a saját szolgálati használatában levő, kincstári tulajdonban álló ruházati, fegyverzeti vagy felszerelési cikket, lőszert, táborigeszközt vagy lovat jogtalanul eltulajdonítja vagy

veszni hagyja, nyole naptól hat hónapig terjedhető fogházzal, ha pedig a dolog értéke ötven pengőt meghalad, hat hónaptól egy évig, súlyos esetben egy évtől öt évig terjedhető börtönnel büntetendő.

133. §.

Amennyiben a cselekmény súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik, hat hónapig, súlyos esetben hat hónaptól öt évig terjedhető fogházzal kell büntetni azt a katonai egyént, aki szolgálati kötelességének szándékos vagy gondatlan megszegésével:

1. alárendeltjeinek ételmezéséről, egyéb ellátásáról vagy kíméléséről nem gondoskodik, avagy fenyegető veszélyből való megmentésük iránt kellően nem intézkedik;

2. a hadianyagot vagy a fegyveres erő céljaira szolgáló más anyagot kellően nem biztosítja vagy nem gondozza;

3. szolgálati ügyben valótlan jelentést tesz vagy továbbít, vagy szolgálati okiratban valótlan tényt igazol;

4. fontos körülményről jelentést nem tesz vagy az illetékes helyet nem értesíti;

5. sürgős szolgálati parancsot nem továbbít azonnal;

6. katonai kötelékben vagy alkalmazásban álló egyént szolgálatától magáncélra elvon;

7. a szolgálati titoktartás kötelessége ellen vét, titkosan kezelendő szolgálati könyv, irat vagy egyéb tárgy elvesztét okozza, vagy azok elvesztéről nem tesz azonnal jelentést;

8. alárendeltjeit szolgálati kötelességeik teljesítésében kellően nem ellenőrzi, vagy észlelt kötelességszegéseikkel szemben a körülmények szerint szüksé-

ges intézkedéseket a lehetőséghez képest meg nem teszi;

9. a katonai fegyelmet és rendet vagy a közbiztonságot fenyegető zavarok alkalmával a leküzdésük céljából rendelkezésre álló törvényes eszközöket fel nem használja vagy magát szolgálatának teljesítése alól kivonja;

10. lőszertárakban vagy robbanó anyag közelében a kellő elővigyázatot figyelmen kívül hagyja.

Ha a cselekményt háború idején követték el és abból a szolgálatra hátrány származott, a 134. § rendelkezései alkalmazandók.

134. §.

A szolgálati kötelességnek minden szándékos vagy gondatlan megszegése, amely a jelen törvény külön rendelkezése vagy más súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik, szolgálati büntett, ha háború idején követték el és abból a szolgálatra hátrány származott. A büntetés hat hónaptól egy évig, súlyos esetben egy évtől öt évig terjedhető börtön.

Ha a cselekmény egy vagy több ember életébe került, vagy a hadi műveletekre nagy hátránnyal járt, vagy nagy mennyiségű hadianyag pusztulását okozta, a büntetés öt évtől tíz évig terjedhető börtön; ha pedig a hadi műveletekre nagy hátrány valamely parancsnok szándékos kötelességszegéséből származott, a büntetés agyonlövással végrehajtható halál.

135. §.

A szolgálati kötelesség oly megszegése, amely egyébként fegyelmi kihágás lenne: szolgálati vétség, ha a tettes szolgálati kötelesség megszegése miatt, habár csak fegyelmi úton már kétszer büntetve volt és az utolsó büntetés kiállása óta két év még el nem

telt. A büntetés nyole naptól hat hónapig terjedhető fogház.

A cselekményt akkor is büntetni kell, ha gondatlanságból követték el.

136. §.

A jelen fejezetben meghatározott büntettek esetében a hivatalvesztést is ki kell mondani.

IX. fejezet.

Az önesonkítás, másnak megesonkítása és a színlelés.

137. §.

Egy évtől öt évig, háború idején öt évtől tiz évig terjedhető börtönnel büntetendő az a katonai egyén:

1. aki magát megesonkítja vagy más által megesonkíttatja vagy egészségét megrongálja vagy más által megrongáltatja oly célból, hogy szolgálati kötelezettségének teljesítésére végképen alkalmatlanná váljék (önesonkítás);

2. aki ugyanebből a célból más katonai egyént megesonkít vagy más katonai egyén egészségét megrongálja (másnak megesonkítása).

138. §.

Ha a cselekményt abból a célból követték el, hogy a megesonkított vagy egészségében megrongált egyén szolgálati kötelezettségének teljesítésére időlegesen váljék alkalmatlanná, a büntetés hat hónaptól öt évig terjedhető fogház, de ha a cselekmény folytán az illető a szolgálatra végképen alkalmatlanná vált, vagy ha a cselekményt háború idején követték el, a büntetés egy évtől öt évig terjedhető börtön.

139. §.

Az a katonai egyén, aki fondorlatot használ abból a célból, hogy magát vagy más katonai egyént szolgálati kötelezettségének teljesítése alól végképen vagy időlegesen kivonja, színlelés miatt a 137. és a 138. §-ban tett megkülönböztetés szerint az ott meghatározott büntetéssel sújtandó.

X. fejezet.

Záró rendelkezések.

140. §.

A jelen törvény életbelépéséről és az ezzel kapcsolatos rendelkezésekről külön törvény rendelkezik.

141. §.

Ezt a törvényt a honvédelmi miniszter és az igazságügyminiszter hajtja végre.

E törvénycikk kihirdetését ezennel elrendelem, e törvénycikket, mint a nemzet akaratát, mind magam megtartom, mind másokkal is megtartatom.

Kelt Budapesten, ezerkilencszázharmincadik évi január hó huszonharmadik napján.

Horthy Miklós s. k.,
Magyarország kormányzója.

Dr. Vass József s. k.,
a miniszterelnöki teendők ideiglenes
ellátásával megbízott
m. kir. népjó.éti és munkaügyi miniszter

(P. H.)

1930. ÉVI

III. TÖRVÉNYCIKK

a katonai büntetőtörvénykönyv életbeléptetéséről és a közönséges büntetőtörvények egyes rendelkezéseinek ezzel kapcsolatos módosításáról és kiegészítéséről.

(Élt.)

Kihirdették 1930. évi január hó 30-án, hatálybalépett 1931. évi február hó 1-én.

Emlékezetül adom ezennel mindenkinek, akit illet, hogy Magyarország országgyűlésének képviselőháza és felsőháza közös egyetértéssel a következő törvénycikket alkotta:

I. fejezet.

Életbeléptető rendelkezések.

1. §.

Az 1930 : II. törvénycikkbe foglalt katonai büntetőtörvénykönyv (rövidítve = Ktbtk.) az 1931. évi február hó 1. napján lép életbe.

E naptól kezdve — amennyiben az 1878:V. t.-e. (rövidítve = Btk.) 2. §-a kivételt nem tesz, — nem alkalmazható többé az „1855. évi január 15-iki büntetőtörvény a büntettekéről és vétségekről“ nevezetű büntetőszabály.

2. §.

A Ktbtk. életbelépése előtt elkövetett bűncselekmények tekintetében megfelelően alkalmazni kell a magyar büntetőtörvények életbeléptetéséről szóló 1880:XXXVII. törvénycikk átmeneti rendelkezéseit.

II. fejezet.

A katonai bűnvádi perrendtartás módosítása és kiegészítése.

3. §.

A katonai büntetőbíráskodásban a bűnvádi eljárásra a honvédség katonai bűnvádi perrendtartásáról szóló 1912:XXXIII. törvénycikk (Kbp.) rendelkezései irányadók a változott közjogi viszonyokból folyó, valamint az alábbi 4—56. §-okban meghatározott eltérésekkel.

1. Általában.

4. §.

A Kbp. 2. §-ának első három bekezdése helyébe a következő rendelkezések lépnek:

Vétségek (kihágások) bírósági eljárás mellőzésével fegyelmi úton torolhatók meg, ha az alkalmazandó főbüntetést a törvény pénzbüntetésben vagy hat hónapot meg nem haladó szabadságvesztésbüntetésben határozza meg és a fegyelmi úton való megtorlás kielégítőnek mutatkozik.

Fegyelmi úton a megtorlás ki van zárva, ha lefokozást kellene kimondani és ez fegyelmi úton ki nem mondható.

A megtorlás fegyelmi úton akkor is ki van zárva, ha hivatalvesztést avagy a viselt hivatal vagy állás,

illetőleg az ügyvédség elvesztését kellene kimondani.

5. §.

Ahol a Kbp. az érdekelt felet megillető kívánatról szól, ez alatt a magánindítványt (Btk. 110. §.), ahol pedig a „büntárs, bűnrészes, bűnrészesülő vagy bűnsegélyző“ kifejezést használja, ez alatt a részt, orgazdát vagy bűnpártolót kell érteni.

6. §.

Katonai bíróságok kártérítést, kártalanítást vagy más vagyoni elégtételt akkor sem állapíthatnak meg, ha az igény valamely anyagi büntető jogszabály kifejezett rendelkezésén alapszik.

Amennyiben a törvény vagyoni elégtétel alkalmazását az államkinestár javára engedi meg, a katonai bíróság az iratokat az illetékes polgári büntetőbíróságnál előterjesztendő indítvány végett hivatalból küldi meg annak a kir. ügyészségnek, amelyik egyébként a bűnvádi eljárásra illetékes volna.*

2. A katonai büntetőbíráskodás terjedelme tekintetében.

7. §.

A Kbp. 13. §-a 4. pontjában a „továbbá“ szó után a következő kiegészítést kell beiktatni:

„azok miatt a bűncselekmények miatt, amelyeket katonai egyenruhában az őket megillető fegyver használatával követtek el, végül“

8. §.

A Kbp. 14. §-ának első bekezdése hatályát veszti és helyette a következő rendelkezést kell alkalmazni:

* V. ö. az 1931:XXXII. t.-c. 2. §. (4) bekezdésével.

Háború idején a minisztérium a polgári büntető-bíráskodás alá tartozó egyéneket rendelettel honvéd büntetőbíráskodás alá helyezheti:

1. jogosulatlan toborzással elkövetett lázadás (Btk. 161. §.) miatt,

2. katonai büntett vagy katonai vétség elkövetésére reábirás és katonai büntett vagy katonai vétség elkövetésében való más részesség (Ktbtk. 35. és 36. §., jelen törvény 95. §.) miatt,

3. a hűtlenségnek az 59. §-ban meghatározott büntette miatt,

4. a hűtlenségnek a 60—64.* és 66—68. §-okban meghatározott büntette vagy vétsége miatt, ha a eselekményt katonai titok tekintetében követték el,

5. a hűtlenségnek a 65. §-ban meghatározott vétsége miatt,

6. a hűtlenség feljelentésének vagy megakadályozásának a 69. és 86. § szerint büntetendő elmulasztása miatt, ha a fel nem jelentett vagy meg nem akadályozott eselekmény a 3. és 4. pontban megjelölt büntettek közé tartozik,

7. a 78. §-ban meghatározott fegyveres erő elleni büntett miatt,

8. a hadifogoly megszökéséhez nyújtott segély (81. §) miatt,

9. katonai behívó parancs iránt engedetlenségre csábítás miatt,**

10. a fentebb felsorolt eselekmények útján elkövetett szigorúbban büntetendő eselekmények miatt.

* V. ö. az 1934:XVIII. t.-e. 1. §-ával.

** V. ö. az 1939:II. t.-e. 181. §-ával és 213. §-ának (9) bekezdésével.

3. A bírósági szervezet tekintetében.

9. §.

A törvény erejénél fogva illetékes parancsnok: a honvéd vegyesdandárparancsnok* és a honvédség főparancsnoka.

Az illetékes parancsnok jogait kizárólag a honvédség főparancsnoka gyakorolja, ha a cselekmény a jelen törvény 60—68. §-ába ütköző oly büntett vagy vétség, amelyet katonai titok tekintetében követtek el.**

4. A bíróságok megalakulása tekintetében.

10. §.

A Kbp. 54. §-ának második bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

Honvéd törvényszékek rendszerint a honvéd vegyesdandárparancsnokságok*** állomáshelyein állíttatnak fel és székhelyük szerint jelöltetnek meg.

5. A nyomozó eljárás befejezése tekintetében.

11. §.

A Kbp. 239. §-a első bekezdésének 1. és 2. pontja helyébe a következő rendelkezések lépnek:

1. ha büntetőbírósági úton üldözendő cselekmény nincs; ha a bűnvádi eljárás megindítását vagy a beszámíthatóságot kizáró avagy a büntethetőséget megszüntető ok forog fenn;

2. ha a bűnvádi üldözéshez szükséges felhatalma-

* A vegyesdandárparancsnokok 1938. évi október hó 1-vel a hadtestparancsnok elnevezést vették fel.

** V. ö. az 1934:XVIII. t.-e. 1. §-ával.

*** A vegyesdandárparancsnokságok 1938. évi október hó 1-vel a hadtestparancsnokság elnevezést vették fel.

zás, kívánat vagy magánindítvány hiányzik, illetőleg a magánindítványra jogosult visszavonható indítványát kellő időben visszavonta.

6. A főtárgyalás tekintetében.

12. §.

A Kbp. 256. §-a hatályát veszti és helyette a következő rendelkezéseket kell alkalmazni:

A főtárgyalás semmisség terhe alatt nyilvános.

Ki van zárva a nyilvánosság a főtárgyalás egész tartama alatt az 58—64.* és 66—69. §-okban meghatározott büncselekmények miatt indított bűnvádi ügyekben.

A főtárgyaláson az illetékes parancsnok nem lehet jelen.

Ha a nyilvánosság e § értelmében ki van zárva, a főtárgyaláson hallgatóként senki sem lehet jelen, hacsak az elnök egyeseknek a jelenlétét kivételesen meg nem engedi.

13. §.

A Kbp. 262. §-ának második mondata hatályát veszti.

14. §.

A Kbp. 263. §-ának első bekezdése helyébe a következő rendelkezések lépnek:

A haditörvényszék, ha a nyilvánosságot maga a törvény zárja ki, a jelenlevő egyéneknek végzéssel kötelességükké teszi, hogy azokat a tényeket, amelyekről a tárgyalás útján tudomást szereznek, titokban tartsák. Ugyanezt megteheti, ha a nyilvánosságot az állambiztonság vagy a katonai szolgálati érdekek veszélyeztetésének okából a haditörvényszék zárta ki. A végzést a tárgyalási jegyzőkönyvbe kell foglalni.

* V. ö. az 1934:XVIII. t.-c. 1. §-ával.

15. §.

A Kbp. 263. §-ának második bekezdésében említett egyszerű vagy szigorú fogság helyett fogházat kell érteni.

16. §.

A Kbp. 281. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

Ha a 278—280. §-okban megjelölt akadályok egyike sem forog fenn, az elnök a tanuknak és a szakértőknek távozása után (297. § 4. bekezdése)* semmisség terhe alatt a vádiratnak a 243. § 1. és 2. pontjában megjelölt részeit felolvastatja.

7. A bíróság határozathozása tekintetében.

17. §.

A Kbp. 306. §-ának első bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

A haditörvényszék a vádlottat a vád alól ítélettel felmenti:

1. ha az illetékes parancsnoknak a vád emelésére a törvény szerint szükséges utasítása hiányzik;

2. ha a vádló a vádat elejtette, mielőtt a haditörvényszék ítélelhozás végett visszavonult;

3. ha a vád törvényes emelhetéséhez szükséges felhatalmazás, kívánat vagy magánindítvány hiányzik, illetőleg a magánindítványra jogosult visszavonható indítványát kellő időben visszavonta;

4. ha a vád tárgyává tett cselekmény nem bírói úton büntetendő cselekmény, vagy ha ily büncselekmény ugyan, de tárgyában korábban már jogerős ítélet volt hozva, vagy ha fegyelmi úton törvényszerűen megtoroltatott;

* A zárójelben idézett § helyes száma: 277.

5. ha a vád tárgyává tett cselekmény, vagy pedig az, hogy a vádlott követte el, nincs bebizonyítva;

6. ha a bűnvádi eljárás megindítását vagy a beszámíthatóságot kizáró avagy a büntethetőséget megszüntető ok forog fenn.

18. §.

A Kbp. 308. §-a első bekezdésének 3. pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

3. azt, hogy minő büntetésre és jogkövetkezményekre ítéltetik a vádlott, halálbüntetés esetében a halálbüntetés végrehajtási módjának megjelölésével.

19. §.

A Kbp. 308. §-a első bekezdésének 6. pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

6. intézkedést az ítélet hozásáig kiállott előzetes letartóztatásnak vagy vizsgálati fogságnak, avagy az esetleg kiállott fegyelmi vagy bírósági büntetésnek a büntetésbe való beszámítása, illetőleg a beszámítás folytán a büntetésből kitöltöttnek vett tartam tekintetében.

20. §.

A Kbp. 312. §-ának első bekezdése a következő új második mondattal egészítették ki:

Ha azonban a főtárgyalás nyilvánossága az ítélet kihirdetésére is kiterjedően kizárattott, az ítéletet is a nyilvánosság kizárásával kell kihirdetni.

21. §.

A büntetés feltételes felfüggesztését (Ktbtk. 24—31. §.) az első- vagy a felsőfokon eljáró bíróság az ítéletben a fél kérelmére vagy hivatalból mondja ki.

Az ítélet indokolásában tüzetesen meg kell jelölni azokat az okokat, amelyek a felfüggesztésre vezettek.

Az ítélet kihirdetésekor az elítéltet figyelmeztetni kell azokra a következményekre, amelyeket újabb bűncselekmény elkövetésével magára vonna.

22. §.

Ha az elsőfokú bíróság a Ktbtk. 29. §-ának 2. pontjában említett ítéletről csak akkor nyer tudomást, amidőn az abban az ítéletben kiszabott büntetés már végrehajtatott vagy összbüntetésbe (Ktbtk. 29. §.) egyéb okból nem foglalható: a bíróság újrafelvételi eljárás nélkül a büntetés felfüggesztésére vonatkozó rendelkezést hatályon kívül helyezi és a felfüggesztett büntetés végrehajtása iránt (Kbp. 382. §.) intézkedik.

A bíróság a hatályon kívül helyezés kérdésében végzéssel határoz. E végzés ellen nyole nap alatt felfolyamodásnak van helye.

23. §.

Abban a kérdésben, hogy a próbaidő alatt elkövetett cselekmény miatt a felfüggesztett büntetés végrehajtásának van-e helye (Ktbtk. 28. §.), a per bírósága, ha pedig a próbaidő alatt elkövetett cselekmény tárgyában más bíróság jár el, ez a bíróság végzéssel határoz és amennyiben azt találja, hogy a felfüggesztett büntetést végre kell hajtani, egyúttal a büntetés végrehajtása iránt is intézkedik (Kbp. 382. §.).

24. §.

Ha a felfüggesztett büntetés a törvény szerint többé végre nem hajtható, ennek kimondását a vádló, valamint az elítélt kérheti.

A kérelem felől az elsőfokú bíróság végzéssel határoz. E végzés ellen nyole nap alatt felfolyamodásnak van helye.

25. §.

A felfüggesztett büntetés nyilvántartandó.

A nyilvántartás módozatait a honvédelmi miniszter rendelettel állapítja meg.

8. A fellebbezés tekintetében.

26. §.

A Kbp. 331—333. §-ai helyébe az alábbi 27—31. §-okban foglalt rendelkezések lépnek.

27. §.

A honvéd törvényszék ítélete a büntetés kiszabásának kérdésében fellebbezéssel támadható meg, ha az alábbi 28—31. §-okban meghatározott előfeltételek megvannak és nem a Kbp. 358. §. 11. pontjában említett semmisségi ok forog fenn.

28. §.

Fellebbezésnek a vádlott terhére csak azon az alapon van helye, hogy a haditörvényszék:

1. a törvényben megállapított halál- vagy életfogytig tartó fegyházbüntetés kimondását túlnyomó enyhítő körülmények (Btk. 91. §., Ktbtk. 52. §.) okából mellőzte;

2. a büntetés rendkívüli enyhítésének jogával élt (Btk. 92. §., Ktbtk. 52. §., 1879:XL. t.-c. — Kbt. — 21. §.);

3. a törvényben megállapított hivatalvesztésnek, politikai jogok felfüggesztésének, viselt hivatal, állás, illetőleg ügyvédség elvesztésének kimondását oly esetben mellőzte, amelyben azt nem kell feltétlenül kimondani;

4. a szakképzettséget kívánó foglalkozás gyakorlásától eltiltást a vádló indítványa ellenére ki nem mondotta, vagy

5. a lefokozást a Ktbt. 23. §-a alapján mellőzte vagy a Ktbt. 22. §-ának 5. pontjához képest a vádló indítványa ellenére ki nem mondotta.

29. §.

Fellebbezésnek a vádlott javára csak azon az alapon van helye, hogy a haditörvényszék:

1. a törvényben megállapított halál- vagy életfogytig tartó fegyházbüntetést túlnyomó enyhítő körülmények (Btk. 91. §., Ktbt. 52. §.) ellenére nem mellőzte;

2. a büntetés rendkívüli enyhítésének jogával (Btk. 92. §., Ktbt. 52. §., Ktbt. 21. §.) nem élt;

3. a törvényben megállapított hivatalvesztést, politikai jogok gyakorlásának felfüggesztését, viselt hivatal, állás, illetőleg ügyvédség elvesztését oly esetben mondotta ki, amelyben azt nem kell feltétlenül kimondani;

4. a szakképzettséget kívánó foglalkozás gyakorlásától való eltiltást mondott ki;

5. a lefokozást a Ktbt. 22. §-ának 2., 3., 4. vagy 5. pontja alapján mondotta ki.

30. §.

Fellebbezésnek van helye a büntetés kiszabásának kérdésében akkor is, ha a haditörvényszék fiatal korban elkövetett bűncselekmény miatt büntetést szabott ki.

31. §.

A haditörvényszék ítélete a büntetés feltételes felfüggesztésének kérdésében, valamint abban a kérdésben is megtámadható fellebbezéssel, hogy az ítélet közzétételének helye van-e. (90. §.)

32. §.

A Kbp. 337. §-a helyébe a következő rendelkezések lépnek:

Annak, aki a fellebbezést bejelentette, jogában áll a bejelentési határidő leteltét követő öt nap alatt a fellebbezés okainak kifejtését benyújtani vagy jegyzőkönyvbe mondani. (324. §.) Ha a fellebbezőnek a fellebbezés bejelentésekor vagy azt megelőzően előterjesztett kérelmére az ítéletet írásban kézbesítették, az öt napi határidő a kézbesítés napját követő nappal kezdődik.

A fellebbezésből vagy megokolásából ki kell tűnie, hogy a fellebbező az ítéletet a büntetés kiszabásának vagy a felfüggesztésnek avagy az ítélet közzétételének kérdésében mennyiben tartja sérelmesnek, mert különben a fellebbezésre a felsőbb bíróság nem lesz figyelemmel. A vádlott fellebbezésének bejelentésében vagy megokolásában idevonatkozólag előforduló hiányok azonban az ő bírósági kihallgatása útján lehetőleg pótlandók.

A fellebbezés és megokolása a fellebbezés okainak kifejtésére nyitva álló határidőn belül módosítható vagy kiegészíthető.

33. §.

A Kbp. 353. §-a harmadik bekezdés gyanánt a következő rendelkezéssel egészítették ki:

A legfelsőbb honvéd törvényszék a fellebbezést mint meg nem engedettet visszautasítja:

1. ha nem jogosult egyén használta, vagy ha elkésve vagy a fellebbezőnek a perorvoslatról való jogérvényes lemondása után terjesztették elő;

2. ha az, hogy a fellebbező az ítéletet a büntetés kiszabásának vagy a felfüggesztésnek avagy az ítélet közzétételének kérdésében mennyiben tartja sérelmes-

nek, a fellebbezésből ki nem vehető és ezt a hiányt a perorvoslatot használó vádlott kihallgatásával sem lehetett pótolni.

9. A semmisségi panasz tekintetében.

34. §.

A Kbp. 358. §-ának 9. b) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

b) vajjon forognak-e fenn oly körülmények, amelyek a bűnvádi eljárás megindítását vagy a beszámíthatóságot kizárják, avagy a büntetethőséget megszüntetik.

A Kbp. 358. §-ának 9. d) pontja hatályát veszti.

35. §.

A Kbp. 358. §-ának 11. pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

11. ha a haditörvényszék a büntetés kiszabásánál büntető hatalmát átlépte, vagy a törvényben megállapított büntetési tételeket, vagy ezeknek megengedett enyhítésénél, átváltoztatásánál vagy súlyosbitásánál a törvényben vont határokat nem tartotta meg, vagy a 379. § harmadik bekezdésének és a 400. § negyedik bekezdésének rendelkezéseit megsértette vagy helytelenül alkalmazta, avagy az 1928:X. t.-e. 2—12. §-ait tévesen alkalmazta vagy tévesen nem alkalmazta.

36. §.

A Kbp. 359. §-ának második bekezdése helyébe az alábbi rendelkezés lép:

Felmentő ítélet ellen semmisségi panasz a vádlott javára csak a 358. § 9. a) és 10. pontjában felsorolt semmisségi okokból és csak akkor emelhető, ha a felmentés oly körülmények miatt történt, amelyek a tett

beszámíthatóságát kizárják vagy büntethetőségét megszüntetik.

37. §.

A Kbp. 361. §-a a következő bekezdéssel egészítetik ki:

A semmisségi panasz bejelentéséből vagy megokolásából azonban ki kell tűnnie, hogy a perorvoslat használója minő semmisségi okot érvényesít és ezt mire alapítja.

10. Az ítéletek végrehajtása tekintetében.

38. §.

A Kbp. 417. §-a a következő új bekezdéssel egészítetik ki:

A legfelsőbb honvéd törvényszék méltánylást érdemlő esetben elrendelheti, hogy az az idő, amelyet a szabadságvesztésre ítélt az elsőfokú büntető ítélet kihirdetése óta letartóztatásban töltött, a büntetésbe — egészen vagy részben — akkor is beszámíttassék, amikor ily beszámításnak az előbbi bekezdés szerint helye nem volna.

11. A jogerős ítéletekkel megállapított több szabadságvesztésbüntetés végrehajtása tekintetében.

39. §.

Ha valakit különböző jogerős ítéletekkel több szabadságvesztésbüntetésre ítélték és az ítéletek hozásánál az összbüntetésre, illetőleg a büntetések egyesítésére irányadó szabályokat (Btk. 96. §., 1880:XXXVII. t.-c. 36. §., Ktbt. 29. §.) nem alkalmazták: a büntetéseket utólag kell összbüntetésbe foglalni, illetőleg egyesíteni.

Ez az eljárás nem akadályozza a kiszabott büntetések végrehajtását; ezek közül a legsúlyosabb neműt kell először fogvatba venni.

40. §.

Az összbüntetés meghatározása vagy a büntetések egyesítése a vádló vagy az elítélt indítványára történik.

Ha a külön ítéletekben kiszabott szabadságvesztésbüntetések tartama együttvéve két évet meghalad, vagy ha az elítélt az ítélethezásra hivatott bíróság székhelyén kívül van fogva, részére hivatalból védőt kell rendelni.

Az eljárásra az a bíróság illetékes, amelynek ítélete vagy amelynek ítéletére vonatkozó felsőfokú ítélet mondta ki a legsúlyosabb büntetést.

Ha ez kétséges, az a bíróság jár el, amelynek ítélete legutóbb kelt.

A bíróság az indítvány következtében nyilvános tárgyalásra határnapot tűz ki és erre a vádlót, a szabadlábon levő vagy a bíróság székhelyén fogva levő vádlottat és ha védő van, ezt is megidézi.

A tárgyalásra hivatott haditörvényszék az általános szabályok szerint alakul. A tárgyalás az ítéletek felolvasásával kezdődik. Azután a vádló terjeszti elő indítványát. Erre az elítélt, ha jelen van, és védője válaszolhat. A bíróság ítélettel dönt és ezt azonnal kihirdeti.

Mind az egyesített büntetésnek, mind az összbüntetésnek meghatározása egyedül az előbbi ítéletekkel kimondott büntetések tartama és súlyosságának aránya alapján történik.

Súlyosító és enyhítő körülmények többé nem vehetők figyelembe.

Az ítélet ellen a Kbp. 358. §-ának 1., 2., 5., 6. és 11. pontja alapján lehet semmisségi panasszal élni.

A legfelsőbb honvéd törvényszék zárt ülésben határoz.

12. A rögtönítelő eljárás tekintetében.

41. §.

A Kbp. 433. §-a helyébe az alábbi 42. és 43. § rendelkezései lépnek.

42. §.

Rögtönítelő eljárásnak a rögtönbíráskodás előzetes kihirdetése nélkül helye van, ha a megzavart fegyelem helyreállítása elrettentő példaadást tesz szükségessé:

1. függelemsértés miatt az ellen, akire a Kbtbk. 70., 74. és 75. §-a halálbüntetést szab, továbbá a Kbtbk. 70. és 74. §-ának oly esetében, midőn az előljáró ellen fegyverrel vagy az életre veszélyes más eszközzel intézett fenyegetés felállított sorban és rendben vagy háború idején bárminő szolgálatban történt;

2. zendülés miatt az ellen, akire a Kbtbk. 78. §-a halálbüntetést szab, továbbá az ellen, aki a csoportosulásban a rend és fegyelem helyreállítására kirendelt ellenerő megjelenésének időpontján túl is részt vesz, valamint az ellen, aki mást zendülésre szándékosan reábír, vagy aki zendülés elkövetésére felhívást intéz vagy terjeszt, ha zendülés követtetett el, végül az ellen, akinek a zendülésre reábíró törekvése sikertelen vagy a zendülés elkövetésére való felhívása eredménytelen maradt ugyan, de a kedélyekben a szolgálatra veszélyes hangulatot vagy az ellenállásra hajlandóságot már előidézett;

3. katonai őr elleni büntett miatt az ellen, akire a Kbtbk. 89. §-a halálbüntetést szab;

4. gyávaság büntette miatt.

Ha az előbbi bekezdés 1—3. pontjai szerint rögtönítelő eljárás alá vonható cselekmény a gyilkosság büntettét is megvalósítja, a rögtönítelő eljárásnak e büntett miatt szintén helye van.

43. §.

Rögtönítelő eljárásnak helye van továbbá a rögtönbíráskodás előzetes kihirdetése nélkül háború idején a hűtlenségnek a 62. § szerint* büntetendő büntette miatt, valamint a 63. §-ban meghatározott büntette miatt akkor, ha a segélynyújtás a 62. § szerint* büntetendő cselekmény elkövetője javára történt.

44. §.

A Kbp. 434. §-a helyébe a következő rendelkezések lépnek:

Rögtönítelő eljárásnak a rögtönbíráskodás előzetes kihirdetése után van helye a kihirdetés után elkövetett bujtogatás, szökés, a Kbtbk. 113—115. §-aiban meghatározott fegyelem- és rendelleni büntettek, továbbá lázadás büntette miatt.

Béke idején azonban rögtönbíráskodás bujtogatás miatt csakis a fegyelmet sértő büntetteknek, szökés miatt pedig csakis a szökésnek elharapódzása esetén hirdethető ki.

Béke idején szökés miatt rögtönítelő eljárásnak egyáltalában nincs helye, ha a szökevény harminc nap alatt önként jelentkezett.

Abban a kérdésben, hogy a rögtönbíráskodás kihirdetése az alája rendelt katonai kötelékre és egyénekre szükséges-e, az illetékes parancsnok határoz.

* V. ö. az 1934:XVIII. t.-c. 1. §-ával.

45. §.

A Kbp. 435. §-ának első bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

Az előbbi §-ban meghatározott eseteken felül rögtönítélő eljárásnak a rögtönbiráskodás előzetes kihirdetése után helye lehet még a kihirdetés után elkövetett

felségsértés büntette miatt;

hűtlenség büntette miatt;

a hatóságok büntetőjogi védelméről szóló 1914: XL. törvénycikk rendelkezéseibe ütköző, csoportosulás útján vagy felfegyverkezve csoportosulás esetén kívül elkövetett büntett miatt;

a magánosok elleni erőszaknak a Btk. 175. és 176. §-ába ütköző büntette miatt;

gyilkosság büntette miatt;

szándékos emberölés büntette miatt;

a közegészség ellen halál okozásával elkövetett büntett miatt;

a magánlaksértésnek a Btk. 331. §-ának 1. vagy 3. pontja szerint minősülő büntette miatt;

rablás büntette miatt;

a zsarolásnak a Btk. 353. §-a szerint minősülő büntette miatt;

gyújtogatás büntette miatt;

vizáradás okozásának büntette miatt;

vaspályákon, távirdákon (távbeszélőn) vagy hajókon elkövetett közveszélyű cselekmények büntette miatt;

az állami és társadalmi rend hatályosabb védelméről szóló 1921: III. t.-c. 1. vagy 2. §-ában meghatározott büntettek miatt;

a robbantószer és robbanó anyag előállításával, tartásával és használatával elkövetett bűncselekmé-

nyekről szóló 1924: XV. t.-c. 1. §-a harmadik bekezdésében meghatározott büntett miatt.*

46. §.

Ha rögtönítelő eljárás alá vonható cselekmény az elkövetés céljánál vagy módjánál vagy más körülménynél fogva ugyanúgy vagy súlyosabban büntetendő más büntetté minősül, a rögtönítelő eljárásnak ez utóbbi büntett miatt is helye van.

47. §.

A Kbp. 438. §-ának harmadik bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

Az illetékes parancsnok elhatározásának előkészítésére netalán szükséges megállapítások nem terjedhetnek nyolc napon túl.

48. §.

A Kbp. 444. §-ának harmadik bekezdése helyébe a következő rendelkezések lépnek:

Kötéllal végrehajtandó halálbüntetést kell kiszabni, ha a cselekményre a törvényben amúgyis kötéllal végrehajtandó halálbüntetés van megállapítva, vagy ha a cselekmény közönséges bünesелеkmény; minden más esetben a büntetés agyonlövással végrehajtandó halál.

A rögtönítelő eljárásban a halálbüntetés kísérlet, részesség és sikertelen felbujtás (Ktbt. 35. §.) esetében is alkalmazható.

Közönséges bünesелеkmény miatt rögtönítelő eljárásban oly vádlottra, aki a cselekmény elkövetésekor huszadik életévét még be nem töltötte, halálbüntetés helyett tíz évtől tizenöt évig terjedhető fegyházbüntetést, ha pedig a vádlott a tett elkövetésekor életének

* V. ö. az 1939:II. t.-c. 221. §-ával.

tizennyolecadik évét nem töltötte be, öt évtől tizenöt évig terjedhető fogházbüntetést kell kiszabni; ezt a rendelkezést nem lehet alkalmazni, ha katonai büncselekmény az elkövetés céljánál vagy módjánál vagy más körülménynél fogva minősül közönséges büncselekménnyé. A bíróság továbbá akár katonai, akár közönséges büncselekmény miatt folyó rögtönítélő eljárásban, ha a halálbüntetésnek egy vagy több a büntetésre leginkább rászolgált egyénen foganatosított végrehajtása a nyugalom és a rend helyreállítására szükséges elrettentő példát már megadta, fontos okokból a kevésbbé bünos résztvevőkre kötéllal végrehajtandó halálbüntetés helyett életfogytig vagy tíz évtől tizenöt évig terjedhető fegyházbüntetést, agyonlövással végrehajtandó halálbüntetés helyett öt évtől tíz évig terjedhető fegyház- vagy börtönbüntetést szabhat ki, fegyházat csak akkor, ha a cselekményt a törvény rögtönítélő eljárás esetén kívül fegyházzal sújtja. A büntetés további bírói enyhítése nincs megengedve.

49. §.

A Kbp. 450. §-ának első bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

A rögtönítélő eljárásban hozott ítéletet jogerőre emelkedésétől számított tizennégy nap alatt a tárgyalási iratokkal együtt a honvédelmi miniszter elé kell terjeszteni; az iratokat a miniszter felhívására a honvéd koronaügyész megvizsgálja és megfelelő indítványt tesz.

13. A hadrakelt seregnél követendő eljárás tekintetében.

50. §.

A háború idejére szóló anyagi büntetőjogi rendelkezések hatályosságának tartama alatt és korlátain

belül (Ktbt. 4. §.), ha csak a minisztérium kivételt nem tesz, a katonai büntetőbíráskodásban a Kbp.-nak a hadrakelt sereg számára szóló szabályait kell alkalmazni.

A minisztérium ez eljárás tekintetében a szükséghez képest — a Kbp. XXVII. fejezetében foglalt alapelvek szem előtt tartásával — rendelettel az eljárás gyorsítása és egyszerűsítése érdekében a törvénytől eltérő rendelkezéseket is állapíthat meg; ebben a körben a rögtönítélő eljárásban halálbüntetés helyett enyhítésképpen alkalmazható büntetési nemeket és tételeket állapíthat meg, azok végrehajtási módját szabályozza, továbbá a fegyelmi megtorlás lehetőségét kiterjesztheti akként, hogy az illetékes parancsnok ily megtorlás alá vonhasson a Kbp. 2. §-ában nem említett oly bűncselekményeket is, amelyek miatt az adott esetben előreláthatóan nem lehetne hat havi fogházbüntetésnél súlyosabb büntetést kiszabni. Attól a naptól számított három hónap alatt, amikor a minisztérium rendeletének hatálya megszűnik, a sértett vagy a magánpanaszos a honvédelmi minisztertől kérheti, hogy a jelen § alapján fegyelmi úton elintézett ügyet vizsgálják felül.

51. §.

A honvédelmi miniszter rendelettel határozhatja meg, hogy a hadrakelt seregnél követendő eljárásra való átmenet idején folyamatban levő ügyekre nézve az illetékes parancsnoki jogokat melyik illetékes parancsnok gyakorolja.

52. §.

A Kbp. 454. §-a hatályát veszti és helyette a következő rendelkezéseket kell alkalmazni:

A legfőbb parancsnok oly egyéneket, akik egyébként nem állanak katonai büntetőbíráskodás alatt és

ellenséges országban a mozgósított csapatok (parancsnokságok) vagy szövetségeseik hatalmi körén belül kerülnek kézre, a honvéd büntetőbíráskodás alá helyezhet:

1. oly bűncselekmények miatt, amelyeket e hatalmi körön belül követnek el,

2. tekintet nélkül az elkövetés helyére a 8. §-ban felsorolt bűncselekmények miatt.

53. §.

A hadrakelt sereg kötelékéhez nem tartozó parancsnok illetékességén nem változtat az, hogy a terhelt a hadrakelt sereg viszonyába lépett, ha a parancsnok megelőzően a bünvádi eljárás előkészítésére vagy megindítására intézkedést tett. Ugyancsak illetékes marad a hadrakelt sereg kötelékéhez nem tartozó parancsnok akkor is, ha a bünvádi ügy a hadrakelt sereg kötelékébe tartozó illetékes parancsnoktól áttétel folytán került eléje és a terhelt újra a hadrakelt sereg viszonyába lépett.

Azokat az eljárási cselekményeket, amelyeknél a terhelt személyes jelenléte szükséges, oly időben kell foganatosítani, amikor a terhelt e célból ismét rendelkezésre áll. Ha fontos katonai érdek az ügy végleges elintézését halaszthatatlanná teszi, a terhelt a hadrakelt seregtől is előállítható.

54. §.

Ha a Kbp. XXVII. fejezetében szabályozott eljárást nem rangosztályba sorolt havidijas ellen kell folytatni, az illetékes parancsnok a hozzá beosztott igazságügyi szervet felhatalmazhatja a nyomozó és a rögtönítélő eljárásnak, valamint a vizsgálati fogságnak elrendelésére, a nyomozásvezetőnek és a vádlónak önálló kijelölésére, a bizonyítékok beszerzése iránti önálló intézkedésre, továbbá az önálló vádeme-

lésre, végül a tárgyalásvezetőnek kijelölésére és a tábori haditörvényszék egybehívására.

55. §.

A Kbp. 466. §-a a következő új bekezdéssel egészítették ki:

A tényállás tisztázására, valamint a bizonyítékok biztosítására elkerülhetetlenül szükséges megállapításokat és intézkedéseket akkor is foganatosítani kell, ha az ügy áttételének van helye, de a felmerült gyanúról az immár illetékes parancsnokot haladéktalanul értesíteni kell.

56. §.

A Kbp. 483. §-a első mondatának helyébe a következő rendelkezés lép:

A tábori haditörvényszék által szabadságvesztésre ítélt (megkegyelmezett) egyénnek vagy törvényes képviselőjének joga van a honvédelmi minisztertől intézkedést kérni a jogegység érdekében semmisségi panasz emelése vagy a Kbp. 401. §-a értelmében újrafelvételi eljárás megindítása végett.

III. fejezet.

A közönséges büntetőtörvények egyes rendelkezéseinek módosítása és kiegészítése.

I. Mind a polgári, mind a katonai bírásokodás körében.

1. A hűtlenség tekintetében.

57. §.

A Btk. Második Részének a hűtlenségről szóló III. fejezete helyébe az alábbi 58—71. §-ban foglalt rendelkezések lépnek:*

* V. ö. az 1934:XVIII. t.-c. 1. §-ával.

58. §.

A hűtlenség büntettét követi el és tíz évtől tizenöt évig terjedhető fegyházzal büntetendő, aki külhatalom kormányával vagy külföldi szervezettel szövetkezik vagy érintkezésbe bocsátkozik a végett, hogy a magyar állam ellen ellenséges cselekményre bírja, úgyszintén az is, aki valamely külhatalmat a magyar állam ellen háborúra vagy kényszerintézkedésre indítani törekszik.

Ha a hadüzenet megtörtént vagy a háború kiütött vagy a kényszerintézkedés bekövetkezett, a büntetés életfogytig tartó fegyház.

59. §.

A hűtlenség büntettét követi el és tíz évtől tizenöt évig terjedhető fegyházzal büntetendő, aki háború idején:

1. a magyar állam vagy szövetségese fegyveres erejének vagy a velük közösen működő fegyveres erőnek szándékosan hátrányt vagy az ellenségnek szándékosan előnyt okoz;

2. aki ily cselekmény véghezvitelét megkísérli;

3. aki e végből az ellenséggel érintkezésbe bocsátkozik;

4. aki az 1. vagy a 3. pontban meghatározott cselekmény elkövetésére mással szövetkezik, mást reábirni törekszik vagy a Btk. 134. §-ában meghatározott módon eredménytelenül felhív.

Életfogytig tartó fegyház a büntetés, ha a tettes a büntettet hivatali vagy szolgálati kötelességének szándékos megszegésével követte el.

Ha azonban a büntett következtében a fegyveres erő egy vagy több tagja hadifogságba esett, életét vesztette, súlyos sérülést szenvedett vagy súlyos betegségbe esett, vagy ha a cselekményből nagy hátrány származik,

zott vagy az a hadviselés érdekét nagy fokban veszélyeztette, a büntetés halál.

60. §.

A hűtlenség büntettét követi el és öt évig terjedhető börtönnel büntetendő:

1. aki katonai titkot vagy a magyar állam egyéb fontos érdekeit, így különösen nemzetközi vagy gazdasági helyzetét érintő más titkot kikémlél vagy jogosulatlanul megszerez;

2. aki közhivatalnoki állásánál, hivatalos megbízásánál vagy a hatósággal szemben fennálló szolgálati vagy szerződéses viszonyánál fogva birtokába vagy tudomására jutott ily titkot nyilvánosságra hoz, vagy illetéktelen személlyel közöl, avagy illetéktelen személynek más módon hozzáférhetővé tesz;

3. aki nem az 1. vagy a 2. pontban meghatározott módon birtokába vagy tudomására jutott ily titkot nyilvánosságra hoz, vagy illetéktelen személlyel közöl, avagy illetéktelen személynek más módon hozzáférhetővé tesz, ha a cselekmény az állam érdekét veszélyezteti;

4. aki az 1—3. pontokban meghatározott cselekmények valamelyikét megkísérli;

5. aki az 1—3. pontokban meghatározott cselekmények valamelyikének elkövetésére mással szövetkezik, mást reábirni törekszik vagy a Btk. 134. §-ában meghatározott módon eredménytelenül felhív;

6. aki az 1—3. pontokban meghatározott cselekmények valamelyikének elkövetése céljából berendezést létesít vagy tart fenn.

A büntetés öt évtől tíz évig terjedhető fegyház, ha a cselekményt háború idején követték el.

Katonai titok minden intézkedés, hir, terv, tárgy vagy bármely más olyan tény, amelynek arra nem hivatottak tudomására jutása a honvédelmet vagy általában az állam biztonságát veszélyeztetheti.*

Háború idején a magyar állam szövetségesének vagy a velük közösen működő fegyveres erőnek katonai titka a magyar állam katonai titkával egy tekintet alá esik.

61. §.**

Ha az előbbi § 1—6. pontjaiban meghatározott cselekményt abból a célból követték el, hogy a titok idegen állam hatóságának, külföldi szervezetnek, megbízottjuknak vagy érdekükben működő személynek hozzáférhetővé váljék, a büntetés tíz évtől tizenöt évig terjedhető fegyház.

Az előbbi bekezdésben meghatározott célból elkövetett cselekmény büntetése életfogytig tartó fegyház:

1. ha a 60. § 1—3. pontjában meghatározott esetben a cselekmény az állam vagy a közgazdaság érdekeit súlyosan sértette vagy veszélyeztette;

2. ha a tettes a 60. § 1. pontjában meghatározott cselekménynek vagy kísérletének elkövetésére közhivatali állását, hivatalos megbízását vagy a hatósággal szemben fennálló szolgálati vagy szerződéses viszonyát használta fel, továbbá

3. a 60. § 2. pontjában meghatározott cselekménynek vagy kísérletének esetében.

62. §.***

Aki a 60. § 1. vagy 2. pontjában meghatározott cselekményt avagy kísérletét háború idején a 61. §-ban meghatározott célból vagy az ellenség javára követi el, halállal büntetendő.

A 60. §-ban meghatározott egyéb büntettek eseteiben, ha háború idején az ellenség javára követték el, az 59. §-ban megállapított büntetéseket az ott tett megkülönböztetés szerint kell alkalmazni.

* V. ö. az 1939:II. t.-c. 108. §. (6), 117. §. (2) és 201. §. (4) bekezdésével.

** V. ö. az 1934:XVIII. t.-c. 1., 2. és 5. §-ával.

*** V. ö. az 1934:XVIII. t.-c. 1., 3. és 5. §-ával.

63. §.

Aki a 61. vagy a 62. §* szerint büntetendő büntett elkövetőjének akár a kikémlelésben, akár a titok megszerzésében, akár abban, hogy a titok idegen állam hatóságának, külföldi szervezetnek, megbízottjuknak vagy érdekükben működő személynek hozzáférhetővé váljék, segítségére van, a tettesre megállapított büntetéssel büntetendő.

64. §.**

A hűtlenség büntettét követi el és öt évig terjedhető börtönnel, háború idején öt évtől tíz évig terjedhető fegyházzal büntetendő, aki idegen állam hatóságának, külföldi szervezetnek, megbízottjuknak vagy érdekükben működő személynek kémül ajánlkozik vagy részükre kém szolgálataot vállal.

Ha a cselekményt háború idején az ellenség javára követték el, a büntetés tíz évtől tizenöt évig terjedhető fegyház.

65. §.

Amennyiben a cselekmény súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik, vétséget követ el és két évig terjedhető fogházzal büntetendő, aki a magyar állam katonai védelmét szolgáló berendezésről vagy intézkedésről az illetékes hatóság engedelme nélkül vázlatot, tervet, leírást vagy fényképet készít vagy közzétesz, úgyszintén aki hivatalos őrizet alatt lévő ilyen vázlatot, tervet, leírást vagy fényképet jogosulatlanul magának vagy másnak megszerez vagy lemásol.

Ugyanígy büntetendő az is, aki titkon vagy esellel belopózik oly helyre, ahová a belépést az illetékes hatóság az állam katonai védelme érdekében a közönségnek megtiltotta.

Háború idején a magyar állam szövetségesének vagy a velük közösen működő fegyveres erőnek katonai

* V. ö. az 1934:XVIII. t.-c. 1. §-ával.

** V. ö. az 1934:XVIII. t.-c. 1., 4. és 5. §-ával.

védelme a magyar állam katonai védelmével egy tekintet alá esik.

66. §.

Aki a 60. § 2. és 3. pontjában meghatározott cselekményt gondatlanságból követi el, öt évig terjedhető fogházzal büntetendő.

67. §.

Aki katonai titkot, vagy a magyar államnak biztonságát vagy egyéb fontos érdekét érintő más titkot tartalmazó ügyiratot vagy egyéb tárgyat a nélkül, hogy arra jogositva volna, magánál tart, — amennyiben a cselekmény súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik, — egy évig terjedhető fogházzal büntetendő.

68. §.

A hűtlenség büntettét követi el és öt évtől tíz évig terjedhető fegyházzal büntetendő, aki oly hamis vagy hamisított iratot, rajzot vagy egyéb valótlan adatot, amely valósága esetén a 60. §-ban megjelölt titok volna, idegen állam hatóságával, külföldi szervezettel, megbízottjokkal vagy érdekükben működő személlyel közöl, ha a közlés alkalmas arra, hogy az állam katonai vagy egyéb fontos érdekét veszélyeztesse.

Ugyanigy büntetendő az is, aki ily közlés céljára a hamis vagy hamisított iratot vagy rajzot készíti, avagy a valótlan adatot koholja.

69. §.

Aki olyan időben vesz hiteltérdemlő tudomást arról, hogy a jelen fejezetben büntettnek nyilvánított cselekmény elkövetése céloztatik, amidőn annak megakadályozása még lehetséges és arról a hatóságnak, mihelyt teheti, jelentést nem tesz, három évig terjed-

hető államfogházzal* büntetendő, kivéve, ha a célba vett büntett abbanhagyatott.

A tettes vagy részes hozzátartozója (Btk. 78. §.) a feljelentés elmulasztása miatt nem büntethető.

70. §.

Az 58—64. §-okban,** továbbá a 68. §-ban meghatározott büntettek eseteiben hivatalvesztést és a politikai jogok gyakorlásának felfüggesztését is meg kell állapítani, külföldit az országból ki kell utasítani és a visszatéréstől örökre el kell tiltani, belföldit pedig abból a községből, ahol tartózkodása a magyar állam érdekeire veszélyes, akkor is ki lehet tiltani, ha az az elítéltnak illetőségi helye.

A bíróság ítéletében az államkinestár javára belátása szerint és az elítélt vagyoni viszonyaihoz mért, az elítélt egész vagyonának elkobzásáig terjedhető vagyoni elégtételt állapíthat meg. A vagyoni elégtétel szabadságvesztésbüntetésre át nem változtatható, egyébként azonban a pénzbüntetéssel esik egy tekintet alá.

A jelen fejezetben meghatározott büntett elkövetéséért akár előzetesen, akár utólag kapott ajándékot vagy jutalmat az előbbi bekezdés alkalmazására tekintet nélkül minden esetben el kell kobozni, ha pedig az elkobzás nem foganatosítható, az elítéltet arra kell kötelezni, hogy a kapott értéknek vagy a juttatott vagyoni előnynek megfelelő összeget az államkinestárnak fizesse meg.

71. §.

A Btk. 136. és 137. §-ának rendelkezéseit az 58—63. §-okban** meghatározott bűncselekményekre megfelelően alkalmazni kell.

* V. ö. az 1938:XVI. t.-c. 4. §-ával.

** V. ö. az 1934:XVIII. t.-c. 1. §-ával.

A 60. § 6. pontjában meghatározott büntett miatt nem büntethető az, aki az ott említett berendezést önként és mielőtt a cselekményt felfedezték volna, megsemmisíti.

A feljelentés elmulasztása (69. §) nem büntethető, ha a cselekményről a hatóságnak valamely köztudomású tényből, különösen sajtóközleményből értesülnie kellett.

2. Más bűncselekmények tekintetében.

72. §.

A Btk. 171. és 174. §-át akkor is alkalmazni kell, ha a cselekményt katonai büntett vagy katonai vétség tekintetében követték el.

Ha a büntettet vagy a vétséget elkövették, a polgári büntetőbíráskodásban a felhívóra a Ktbtk.-ben megállapított büntetést a közönséges büntetőtörvények szerint kell kiszabni és végrehajtani; ez a rendelkezés a Bn. és Fb. alkalmazását nem érinti. A Ktbtk. Első Részének rendelkezéseit is alkalmazni kell, amennyiben a közönséges büntetőtörvények rendelkezéseinél enyhébbek.

73. §.

A Btk. 220. §-ának harmadik bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

E § rendelkezéseit a katonai becsületügyi eljárás során tett hamis vallomás esetében is alkalmazni kell.

74. §.

A Btk. 336. §-a 11. pontként a következő rendelkezéssel egészítették ki:

11. ha a tolvaj katonai egyén és a lopást katonai egyén ellen vagy beszállásolás alatt szállásadója ellen követi el.

75. §.

A Btk. 337. §-a helyébe a következő rendelkezések lépnek:

Tekintet nélkül az ellopott dolog értékére büntett a lopás, ha felfegyverkezve vagy oly eszközzel felszerelve követték el, amely személyes ellenállás leküzdésére alkalmas.*

Nem alkalmazható az előbbi bekezdés rendelkezése, ha a tettes a fegyvert vagy az eszközt hivatásánál vagy foglalkozásánál fogva jogosan viselte.

76. §.

A Btk. 370. §-a új harmadik bekezdésként a következő rendelkezéssel egészítették ki:

A jelen § első bekezdésében felsorolt büntettekkel a Kbtbk. 113—116. §-aiban és 132. §-ának második bekezdésében meghatározott büntettek, a jelen § második bekezdésében felsorolt vétségekkel pedig a Kbtbk. 113—116. §-aiban és a 132. §-ának második bekezdésében meghatározott vétségek egy tekintet alá esnek.

77. §.

A Btk.-nek a bűnpártolásról szóló rendelkezéseit akkor is alkalmazni kell, ha a bűnpártolást katonai büntettre vagy katonai vétségre vonatkozólag követték el.

A bűnpártolás büntett és öt évig terjedhető börtönnel büntetendő, ha a Btk. 126. §-ában vagy 127. §-a 3. pontjában meghatározott felségsértés vagy a jelen törvény 59. vagy 60. §-ában meghatározott hűtlenség büntette tekintetében követték el.

* V. ö. az 1935:IV. t.-e. 261. §. (1) bekezdésével.

78. §.

A Btk. 454. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

Két évig terjedhető fogházzal, háború idején öt évig terjedhető börtönnel büntetendő, aki oly katonai egyént, akiről tudja, hogy megszökött, szökése alatt magánál vagy felügyelete alatt álló helyiségben tart vagy annak lappangásra vagy menekülésre bármikép segílyt nyújt.

79. §.*

Az a polgári egyén, aki háború idején akár törvény, akár szerződés alapján katonai vezetés alatt szolgálat vagy munkálat teljesítésére köteles, ha ebbeli kötelességét nem teljesíti, három hónaptól hat hónapig terjedhető fogházzal, ha pedig a cselekményt két vagy több személy összebeszélésének következtében követte el vagy abból súlyos hátrány származott, öt évig terjedhető börtönnel büntetendő.

Ha a cselekményt gondatlanságból követték el, egy hónaptól három hónapig terjedhető fogház a büntetés.

80. §.

Aki háború idején a hadviseléssel kapcsolatban vészhiót kohol vagy valótlán vészhiót terjeszt, — amennyiben cselekménye súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik, — vétség miatt egy évig terjedhető fogházzal büntetendő.**

81. §.

Aki hadifogolynak a hadifogságból megszökésre csak azért nyújt segílyt, hogy ez szabadságát visszanyerje, vétséget követ el és két évig terjedhető fogházzal büntetendő.

* Hatályát veszttette az 1939:II. t.-c. 205. §. (3) bekezdése értelmében.

** V. ö. az 1937:X. t.-c. 3. és az 1939:VIII. t.-c. 1. §-ával.

82. §.

A Kbt. 44. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

Aki illetéktelenül közhivatalban vagy közszolgálatban álló személynek vagy a fegyveres erő tagjának adja ki magát, vagy aki hivatali vagy közszolgálati egyenruhát, vagy a hatósági hivatalnok vagy közeg felismerésére szolgáló jelvényt, vagy pedig katonai egyenruhát jogtalanul visel, egy hónapig terjedhető elzárással büntetendő.

83. §.

A Kbt. 45. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

Aki őt jogosan meg nem illető olyan címet vagy rangfokozatot használ, amely a közönséget tévútra vezetheti, valamint az is, aki őt jogosan meg nem illető belföldi rend- vagy díszjelet, vagy engedély nélkül külföldi rend- vagy díszjelet nyilvánosan visel, egy hónapig terjedhető elzárással büntetendő.

84. §.

A Kbt. 129. §-ában felsorolt eselekményekkel a Kbt. 113—116. §-aiban és 132. §-ának második bekezdésében meghatározott bűncselekmények egy tekintet alá esnek.

II. A katonai büntetőbíráskodás körében.

85. §.

A katonai büntetőbíráskodás körében:

1. a Btk. 126. §-ának 2., 3. és 4. pontjában meghatározott felségsértés halállal büntetendő;

2. aki a Btk. 126. §-ában meghatározott felségsértésre mást reábirni törekszik, tíz évtől tizenöt évig terjedhető fegyházzal büntetendő; ugyanígy bünte-

tendő a Btk. 126. §-ában meghatározott felségsértés elkövetésére létrejött szövetség, akár járult ehhez előkészületi cselekmény, akár nem;

3. a Btk. 133. §-a szerint büntetendő az is, aki a Btk. 127. §-ának 3. pontjában meghatározott felségsértés elkövetésére tesz szövetség nélkül előkészületet; aki pedig a Btk. 127. §-ának 1. vagy 2. pontjában meghatározott felségsértés elkövetésére tesz ily előkészületet, öt évig terjedhető államfogházzal* büntetendő;

4. a Btk. 134. §-ának első bekezdésében meghatározott felhívás esetében, ha a felségsértést elkövették, vagy elkövetésére szövetség létesült, vagy más előkészületet tettek, a felhívó mint felbujtó büntetendő, ha pedig a felhívás teljesen sikertelen maradt s az a Btk. 126. §-ában meghatározott felségsértésre vonatkozik, a büntetés öt évig terjedhető fegyház;

5. a Btk. 135. §-ában meghatározott feljelentési kötelesség elmulasztása, ha a Btk. 126. §-ában vagy 127. §-a 3. pontjában meghatározott felségsértés céloztatott, öt évig terjedhető börtönnel büntetendő.

Aki a felségsértés elkövetését, — noha azt önmagának vagy hozzátartozójának (Btk. 78. §.) veszélyeztetése nélkül könnyen megakadályozhatná, — meg nem akadályozza, öt évig terjedhető börtönnel, a 127. § 1. és 2. pontja esetében azonban három évig terjedhető államfogházzal* büntetendő.

86. §.

A katonai büntetőbíráskodás körében három évig, súlyos esetben egy évtől öt évig terjedhető börtönnel büntetendő:

1. aki a célba vett hűtlenség feljelentésére a 69. §-ban megszabott feljelentési kötelességet elmulasztja;

* V. ö. az 1938:XVI. t.-e. 4. §-ával.

2. aki az 59. vagy a 60. §-ban meghatározott hűtlenség elkövetéséről hiteltérdemlő tudomást szerez és arról, mihelyt lehetséges, a felsőbbségnek jelentést nem tesz;

3. aki az 59—64. §-okban* és a 68. §-ban meghatározott hűtlenség elkövetését, — noha azt önmagának vagy hozzátartozójának (Btk. 78. §.) veszélyeztetése nélkül könnyen megakadályozhatná, — meg nem akadályozza.

A 2. pontban meghatározott feljelentési kötelesség elmulasztása nem büntethető, ha a cselekményről a hatóságnak valamely köztudomású tényből, különösen sajtóközleményből értesülnie kellett.

A tettes vagy részes hozzátartozója (Btk. 78. §.) a 2. pontban meghatározott feljelentési kötelesség elmulasztása miatt nem büntethető.

87. §.

A katonai büntetőbíráskodás körében:

A hűtlenség büntettének a 60. §-ban meghatározott esetében a Ktbt. 43., 44. és 46.** §-a nem nyer alkalmazást. Ily büntettre a törvényben megállapított büntetés alkalmazása független a tettes életkorától.

88. §.

A katonai büntetőbíráskodás körében továbbá:

A király megsértéséről és a királyság intézményének megtámadásáról szóló 1913:XXXIV. t.-c. 2. §-ának első bekezdésében meghatározott cselekménynek büntetése öt évig terjedhető börtön, második bekezdésének esetében pedig öt évig terjedhető fegyház.

* V. ö. az 1934:XVIII. t.-c. 1. §-ával.

** A Ktbt. 46. §-a helyett a Ktbt. 48. §-át kell érteni.

89. §.

A katonai büntetőbíráskodás körében:

A rágalmazás büntett és három évig terjedhető börtönnel büntetendő, ha tiszt (hasonlóállású) követte el tiszt (hasonlóállású) ellen és az állított vagy híresztelt tény valósága esetében megvetendő tulajdonságra vagy érzületekre vallana.

A becsületsértés büntett és két évig terjedhető börtönnel büntetendő, ha tiszt (hasonlóállású) követte el tiszt (hasonlóállású) ellen és a sértés feltűnően durva.

A jelen § alá eső büntetteket hivatalból kell üldözni és azok eseteiben az 1914:XLI. t.-c. 18. és 19. §-át nem lehet alkalmazni.

90. §.

A katonai büntetőbíráskodás körében:

Az ítélet hírlapi közzétételének elrendelését katonai érdekből mellőzni lehet.

Ha a szerkesztő vagy a kiadó az 1914: XIV. t.-c. 43. §-a vagy az 1914:XLI. t.-c. 32. és 33. §-a értelmében öt terhelő közzétételi köteletségének eleget nem tesz és nem tartozik a katonai büntetőbíráskodás alá, az a kir. járásbíróság jár el, amelynek területén az időszaki lapot kiadják.

Amennyiben az előbbi bekezdésben felsorolt §-ok alkalmazása tárgyában katonai bíróság jár el, határozata ellen nyolc nap alatt felfolyamodásnak van helye.

Az 1914:XLI. t.-c. 27. és 30. §-át a katonai bíráskodás körében is alkalmazni kell.

91. §.

A katonai büntetőbíráskodás körében:

A lopás büntett, ha katonai szolgálatra rendelt dolgon követték el és a lopott dolog értéke ötven pengőnél nagyobb.

A katonai egyén által elkövetett lopás és sikkasztás akkor is hivatalból üldözendő, ha az a Btk. 343. §-ához (358. §. utolsó bekezdéséhez) képest csak magánindítványra lenne bűnvádi eljárás alá vonható.

Katonai egyén ellen az 1883:XXV. törvénycikkben meghatározott* uzsora vétsége, valamint az 1908:XXXVI. t.-c. 51. §-ában meghatározott tulajdon elleni kihágás miatt a katonai bűnvádi eljárást ugyancsak hivatalból kell megindítani. A Btk. 342. §-ának rendelkezései e bekezdés eseteiben is alkalmazandók.*

92. §.

A katonai büntetőbíráskodás körében:

Az oly tényleges katonai egyén, aki az illetékes hatóság engedélye nélkül megnősül, egy hónaptól hat hónapig terjedhető fogházzal büntetendő.**

93. §.

A katonai büntetőbíráskodás körében:

Aki elesett katona holttestét megcsonkítja, egy évig, súlyos esetben öt évig terjedhető börtönnel büntetendő.

IV. fejezet.

A bűnvádi perrendtartásról szóló 1896:XXXIII. törvénycikk és a bűnvádi perrendtartás életbeléptetéséről szóló 1897:XXXIV. törvénycikk módosítása és kiegészítése.

94. §.

A katonai büntetőbíráskodás alá nem tartozó egyének tekintetében a jelen törvény 58—64.*** és 66—69. §-aiban meghatározott bűncselekmények kizá-

* V. ö. az 1932:VI. t.-c. 20. §-ával.

** V. ö. az 1939:II. t.-c. 183. §. (3) bekezdésével.

*** V. ö. az 1934:XVIII. t.-c. 1. §-ával.

rólag a budapesti kir. büntetőtörvényszék illetékeségéhez tartoznak.*

A nyilvánosság a főtárgyaláson ki van zárva az 58—64.** és 66—69. §-okban meghatározott büneselekmények miatt indított bünvádi eljárásban. A Bp. 294. §-át ezekben az ügyekben nem lehet alkalmazni.

Katonai titok kikémlése vagy elárulása miatt indított ügyben a főtárgyaláson meg kell hallgatni a honvédelmi minisztertől kijelölt katonai szakértőt vagy szakértőket.

V. fejezet.

Vegyes rendelkezések.

95. §.

A Kbtbk. 1. §-a nem érinti azokat a jogszabályokat, amelyek szerint egyes büneselekmények megtorlásának katonai bírósági eljárás mellőzésével fegyelmi úton van helye.

A Kbtbk. 35. és 36. §-ának rendelkezéseit a polgári büntetőbíráskodás körében is alkalmazni kell s ilyen esetben a Kbtbk.-ben megállapított büntetést a közönséges büntető törvények szabályai szerint kell kiszabni és végrehajtani; ez a rendelkezés a Bn. és Fb. alkalmazását nem érinti. A Kbtbk. Első Részének rendelkezéseit is alkalmazni kell, amennyiben a közönséges büntető törvények rendelkezéseinél enyhébbek.

96. §.

Összbüntetés kiszabása vagy a büntetések egyesítése szempontjából nem tesz különbséget, hogy a külön ítéleteket csak katonai avagy katonai és polgári büntetőbíróóságok hozták.

* V. ö. az 1938:XVI. t.-c. 1. és 12. §-ával.

** V. ö. az 1934:XVIII. t.-c. 1. §-ával.

Abban a kérdésben, hogy a próbaidő alatt elkövetett cselekmény miatt a felfüggesztett büntetés végrehajtásának helye van-e, a próbaidő alatt elkövetett cselekmény miatt eljáró bíróság határoz, tekintet nélkül arra, hogy a büntetés végrehajtásának felfüggesztését katonai vagy polgári bíróság rendelte el.

97. §.

Ahol a közönséges büntetőtörvények a háború idejét említik, ez alatt a Ktbtk. 4. §-ában meghatározott időt kell érteni.*

Ez a rendelkezés nem érinti a háború esetére szóló kivételes intézkedésekről alkotott törvényideiglenesen hatályban tartott (1922:XVII. t.-c. 6. §.) ama rendelkezéseinek alkalmazhatóságát, amelyek egyes bűncselekmények tekintetében háború idejére súlyosabb büntetést állapítanak meg.**

98. §.

A hűtlenségnek a jelen törvény 60—64.,*** 66. és 68. §-aiban meghatározott büntette miatt, amennyiben katonai titok tekintetében követték el, úgyszintén az ily cselekmény útján elkövetett szigorúbban büntetendő cselekmény miatt a polgári büntetőbíráskodás alá tartozó egyénekkal szemben is a törvényhozás további rendelkezéséig a katonai büntetőbírók járnak el.****

99. §.

Az 1921:XLIX. t.-c. 31. §-ában említett fogság helyett fogházat kell érteni.

* V. ö. az 1939:II. t.-c. 219. §-ával.

** V. ö. az 1939:II. t.-c. 231. §. (2) bekezdésével és 232. §-ával.

*** V. ö. az 1934:XVIII. t.-c. 1. §-ával.

**** V. ö. az 1938:XVI. t.-c. 12. §-ával.

100. §.

Felhatalmaztatik a honvédelmi és az igazságügyi miniszter, hogy a honvéd igazságügyi szolgálatban bírói és ügyészi hivatalra alkalmazáshoz szükséges előképzettség feltételeit — lehetőleg hasonlóan a polgári büntető igazságszolgáltatás tekintetében irányadó jogszabályokhoz — rendeletben állapítsa meg.

101. §.

A fennálló jogszabályoknak a jelen törvényben külön hatályon kívül helyezett rendelkezésein felül hatályukat veszti: a Kbp. 17. §-ának második bekezdése, 309. és 311. §-a, 413. §-a harmadik bekezdésének utolsó mondata és 420. §-ának második bekezdése, továbbá a Btk. 453. és 455. §-a, valamint a Kbtk. 33. §-a, végül az 1912 : LXIII. t.-c. 18., 22. és 26. §-a és az 1925 : XIV. törvényeikk.

102. §.

Ez a törvény a Kbtk.-vel egyidőben, 1931. évi február hó 1. napján lép hatályba.

103. §.

Ezt a törvényt a honvédelmi miniszter és az igazságügyminiszter hajtja végre.

E törvénycikk kihirdetését ezennel elrendelem, e törvénycikket, mint a nemzet akarátát, mind magam megtartom, mind másokkal is megtartatom.

Kelt Budapesten, ezerkilencszázharmincadik évi január hó huszonharmadik napján.

Horthy Miklós s. k.,
Magyarország Kormányzója.

Dr. Vass József s. k.,
a miniszteri Inökl teendőik ideiglenes
ellátáskval megbízott
m. kir. népjóléti és munkaügyi miniszter.

(P. H.)

1930. ÉVI
XXXIV. TÖRVÉNYCIKK
a törvénykezés egyszerűsítéséről.

Kihirdették 1930. évi szeptember hó 10-én, hatálybalépett
— 99. és 142. §-ának kivételével — 1931. évi január hó 1-én.

(Kivonat.)

A bíróság tehermentesítésével járó anyagi jogi
rendelkezések.

124. §.

2. bek. Az 1930:II. t.-c. 25. és 26. §-a úgy módosul,
hogy a fogházbüntetés végrehajtása feltételes fel-
függesztésének korlátjaként a 25. §-ban megállapított
egy hónap helyébe három hónap lép, a 26. §-ának 1.
pontja pedig hatályát veszti.

**1931. ÉVI
XXXII. TÖRVÉNYCIKK**

a külföldi fizetési eszközök és követelések bejelentéséről, valamint a kivitt vagyontárgyak ellenértékének beszolgáltatását biztosító kötbérről.

Kihirdették és hatálybalépett: 1931. évi december hó 25-én.

(Kivonat.)

I. fejezet.

Külföldi fizetési eszközök és követelések bejelentése.

2. §.

(3) Bűnügyi zárlat és biztosítási végrehajtás elrendelésének a Bp. 492. és 493. §-ában meghatározott egyéb feltételek fennforgása esetében helye van.

(4) A katonai büntetőbiráskodásban a (3) bekezdés esetében az 1930:III. t.-c. 6. §-ának második bekezdését kell megfelelően alkalmazni.

1932. ÉVI
VI. TÖRVÉNYCIKK
az uzsoráról.

Kihirdették és hatálybalépett: 1932. évi június hó 15-én.

(Kivonat.)

Hatálybaléptető és átmeneti rendelkezések.

20. §.

A jelen törvény magánjogi rendelkezéseit alkalmazni kell a hatálybalépése előtt keletkezett szerződésre is, ha annak teljesítését a jelen törvény hatálybalépése után követelik; minden egyéb esetben a jelen törvény hatálybalépése előtt keletkezett szerződésre az eddigi magánjogi jogszabályok irányadók.

Ha az a körülmény, amelynek időpontjától a 15. és 16. §-okban meghatározott valamelyik határidő kezdődik, a jelen törvény életbelépését megelőző időre esik, a határidőt e törvény életbelépésének napjától kell számítani.

A jelen törvény hatálybalépése előtt elkövetett uzsora vétsége miatt is a bűnvádi eljárást hivatalból kell megindítani; a büntetőjogi következmények alkalmazása szempontjából az 1878:V. t.-c. 2. §-ának rendelkezése irányadó.

A jelen törvény kihirdetésének napján lép hatályba. Hatálybalépésével az 1883:XXV. t.-c. 1—18. §-ai hatályukat veszítik. Az 1930:III. t.-c. 91. §. utolsó bekezdésének utolsó mondata olyképpen módosul, hogy a katonai büntetőbiráskodásban az uzsora vétsége az 1878:V. t.-c. 342. §-ának esetében is hivatalból üldözendő.

1934. ÉVI XVIII. TÖRVÉNYCIKK

a hűtlenség szigorúbb büntetéséről.

Kihirdették és hatálybalépett: 1934. évi július hó 24-én.

Emlékezetül adom ezennel mindenkinek, akit illet, hogy Magyarország országgyűlésének képviselőháza és felsőháza közös egyetértéssel a következő törvény-cikkeket alkotta:

1. §.

A katonai büntetőtörvénykönyv életbeléptetéséről szóló 1930:III. t.-c. 61. §-a helyébe ugyanily számozással az alábbi 2. §-ban, 62. §-a helyébe ugyanily számozással az alábbi 3. §-ban, 64. §-a helyébe pedig ugyanily számozással az alábbi 4. §-ban foglalt rendelkezések iktattatnak; ahol törvény vagy más jogszabály az életbeléptető törvénynek most idézett valamelyik §-ára hivatkozik, ott a §-t a jelen törvényben nyert tartalmával kell érteni.

2. §.

A 60. §-ban meghatározott hűtlenség büntetése: tíz évtől tizenöt évig terjedhető fegyház, ha a cselekményt abból a célból követték el, hogy a titok

idegen állam hatóságának, külföldi szervezetnek, megbízottjuknak vagy érdekükben működő személynek tudomására jusson vagy hozzáférhetővé váljék;

életfogytig tartó fegyház, ha a cselekményt a most említett célból követték el és a cselekmény az állam érdekét súlyosan sértette vagy veszélyeztette, avagy ha a titkot az említett célból lopás vagy erőszakos cselekmény útján szerezték meg;

halál, ha a cselekményt az említett célból és közhivatalnoki állásnak vagy hivatalos megbízatásnak vagy hatósággal szemben fennálló szolgálati, avagy szerződéses viszonyoknak felhasználásával követték el és a cselekmény az állam érdekét súlyosan sértette vagy veszélyeztette.

3. §.

A 60. §-ban meghatározott hűtlenség büntetése halál, ha a cselekményt háború idején abból a célból követték el, hogy a titok idegen állam hatóságának, külföldi szervezetnek, megbízottjuknak vagy érdekükben működő személynek tudomására jusson vagy hozzáférhetővé váljék.

4. §.

A hűtlenség büntetést követi el és tíz évtől tizenöt évig terjedhető fegyházzal, háború idején halállal büntetendő, aki idegen állam hatóságának, külföldi szervezetnek, megbízottjuknak vagy érdekükben működő személynek kémül ajánlkozik vagy részükre kém-szolgálatot vállal.

5. §.

A jelen törvény kihirdetésének napján lép hatályba; alkalmazására az 1878:V. t.-c. 2. §-ában foglalt rendelkezés irányadó.

E törvénycikk kihirdetését ezennel elrendelem, e törvénycikket, mint a nemzet akaratát, mind magam megtartom, mind másokkal is megtartatom.

Kelt Budapesten, ezerkilencszázharmincnegyedik évi július hó tizennyolcadik napján.

Horthy Miklós s. k.,
Magyarország kormányzója.

vitéz Gömbös Gyula s. k.
m. kir. miniszterelnök.

P. H.

1935. ÉVI
IV. TÖRVÉNYCIKK
az erdőkről és a természetvédelemről.

Kihirdették 1935. évi április hó 25-én, hatálybalépett 1935. évi
augusztus hó 1-én.

(Kivonat.)

Nyolcadik cím. Büntető rendelkezések.

II. fejezet.

Az erdei kihágások.

261. §.

(1) bek. Ha a 258. §-ban meghatározott valamely cselekmény a törvény értelmében vétség vagy büntett, a jelen törvényt kell alkalmazni, amennyiben az elloptott dolog értéke vagy az okozott kár összege száz pengőt meg nem halad; ha azonban a 258. § 1. pontjában meghatározott erdei lopás esetében a lopott dolog értéke száz pengőt nem halad is meg és olyan körülmény forog fenn, amelynél fogva a lopás a büntető törvények szerint tekintet nélkül a lopott dolog értékére büntett: a cselekményt a büntető törvények szerint büntettként kell büntetni, kivéve ha a lopást a dolognak bezerített helyről bemászás útján elvételével követték el.

Az 1930:III. t.-c. 75. §-ának az a rendelkezése, mely szerint tekintet nélkül az ellopott dolog értékére büntett a lopás, ha felfegyverkezve vagy oly eszközzel felszerelve követték el, amely veszélyes ellenállás kifejtésére alkalmas: erdei lopás esetében csak akkor alkalmazható, ha a tettes lőfegyvert viselt.

1937. ÉVI X. TÖRVÉNYCIKK

a gazdasági és hitelélet rendjének, továbbá az államháztartás egyensúlyának biztosításáról alkotott 1931:XXVI. törvényekben a minisztériumnak adott felhatalmazás további meghosszabbításáról és az 1931: XXVI. t.-c. 9. §-ának módosításáról.

Kihirdették és hatálybalépett: 1937. évi június hó 30-án

(Kivonat.)

1. §.

(3) bek. Az 1931:XXVI. t.-c. 9. §-a helyébe az alábbi 2. §-ba foglalt rendelkezés iktattatik.

2. §.

Amennyiben a cselekmény súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik, vétséget követ el és egy évig terjedhető fogházzal büntetendő, aki olyan hírt kóhol vagy olyan valótlan hírt terjeszt, amely a közrendet vagy a köznyugalmat zavarhatja, vagy az ország külső politikájának érdekét veszélyeztetheti, avagy az ország gazdasági helyzetét vagy hiteléletét károsan érintheti.

3. §.

A jelen törvény kihirdetésének napján lép hatályba; a jelen törvény 2. §-ának hatálya alatt az 1879: XL. t. c. 40. §-a és az 1930: III. t. c. 80. §-a nem nyer alkalmazást.*

* V. ö. az 1939: VIII. t. c. 1. §-ával,

1938. ÉVI
XVI. TÖRVÉNYCIKK

az állami rend megóvása végett szükséges büntetőjogi rendelkezésekről.

Kihirdették és hatálybalépett: 1938. évi május hó 29-én.

(Kivonat.)

I. fejezet.

Szervezeti rendelkezések.

1. §.

A kir. ítélőtáblák székhelyén működő kir. törvényszékek, Budapesten a kir. büntetőtörvényszékek öttagú külön tanácsa bíraskodik első fokon:

1. a büntettekről és vétségekről szóló büntetőtörvénykönyv (1878: V. törvényeikk = Btk.) Második Része I. fejezetében (126—138. §§) meghatározott felségsértés,

2. az ugyanezen Rész III. fejezetében (az 1930: III. t.-c. III. 1. fejezetében — 57—71. §§ — és az 1934: XVIII. törvényeikkben) meghatározott hűtlenség,

3. az ugyanezen Rész IV. fejezetében (152—162. §§) meghatározott lázadás és

4. az ugyanezen Rész VI. fejezetében (171—174. §§)

1913:XXXIV. t.-c. 3. §.) meghatározott izgatás büntette és vétsége, úgyszintén

5. az állami és társadalmi rend hatályosabb védelméről szóló 1921:III. törvénycikk rendelkezésébe ütköző, valamint

6. a robbantószer és robbanóanyag előállításával, tartásával és felhasználásával elkövetett büntettek és vétségek (1924:XV. törvénycikk) esetében, végül

7. az 1—6. pontokban felsorolt valamely bűncselekményre vonatkozóan elkövetett bűnpártolás esetében.

Az öttagú tanács hatáskörén nem változtat az a körülmény, hogy a bűncselekményt sajtó útján követték el (1914:XIV. t.-c. 32. §.), vagy hogy a cselekményt fiatalkorú követte el.

II. fejezet.

Anyagijogi rendelkezések.

4. §.

Ha az 1. § 1—7. pontjában (ideértve az 1930:III. t.-c. 85. §-át is) említett valamely cselekményt a törvény öt évet meg nem haladó államfogházzal bünteti, az ilyen cselekmény büntetése ugyanolyan tartamú börtön, ha pedig öt évet meghaladó államfogházzal bünteti, az ilyen cselekmény büntetése ugyanolyan tartamú fegyház, mint amilyen tartamot a törvény az államfogházra megállapít.

Fiatalkorúval szemben a bíróság a fiatalkorúakra hatályos anyagi jogszabályokat alkalmazza, ha azonban szabadságvesztésbüntetést tart kiszabandónak, a büntetést államfogházzal büntetett cselekmény esetében is fogházban állapítja meg, mégpedig a fogházbüntetésre a törvényben (1913:VII. t.-c. 68. §.) meghatározott tartamban,

III. fejezet.

Eljárásjogi rendelkezések.

12. §.

A jelen törvény nem érinti az 1930: III. t.-c. 94. és 98. §-ának rendelkezéseit.

IV. fejezet.

Vegyes és hatálybaléptető rendelkezések.

13. §.

A jelen törvény kihirdetése napján lép hatályba; szervezeti (1—3. §) és eljárási (6—12. §) rendelkezéseit alkalmazni kell a hatálybalépése után vád tárgyává tett cselekményekre, mégpedig abban az esetben is, ha a cselekményt a jelen törvény hatálybalépése előtt követték el; anyagi jogi rendelkezéseinek (4. és 5. §) alkalmazása tekintetében a Btk. 2. §-ának rendelkezései irányadók.

A jelen törvény végrehajtása végett esetleg szükséges rendelkezéseket a m. kir. igazságügyminiszter teszi meg.

1939. ÉVI II. TÖRVÉNYCIKK

a honvédelemről.

Kihirdették és hatálybalépett: 1939. évi március hó 11-én.

(Kivonat.)

**Negyedik rész. Honvédelmi szolgáltatások
és honvédelmi érdekű gazdasági korlátozások.**

III. fejezet.

**Dologi honvédelmi szolgáltatások és gazdasági
korlátozások.**

D) Üzemek, ipartelepek, vállalatok.

**Üzemek, ipartelepek és egyéb vállalatok
igénybevételének előkészítése.**

108. §.

(1) A 107. § (5) bekezdésében említett vállalat birtokosát az illetékes miniszter (124. §) — az üzem működésbentartásának elrendelésével — minden olyan előkészületi intézkedésre és munkálatra is kötelezheti, amely szükséges ahhoz, hogy a vállalat a 107. §-ban foglalt rendelkezések alkalmazása esetében a reá váró

feladatokat átmeneti zavarok nélkül bármikor nyomban elláthassa.

(2) Az illetékes miniszter a vállalat birtokosának kötelességévé teheti különösen, hogy:

1. termelésének tárgya és mennyisége, termelő és energiát szolgáltató berendezései, nyersanyag-, félgyártmány- és készgyártmánykészletei tekintetében, továbbá a szükséges munkaerők számára, várható legmagasabb munkateljesítményükre s mindennek biztosítására, valamint az üzem haditermelésre való átalakításának lehetőségére vonatkozóan pontos adatokat szolgáltatasson;

2. a honvédelem céljaira részletes haditermelési tervet dolgozzon ki;

3. technikai berendezését akként készítse elő, hogy a háború ideje alatt fokozott termelésre legyen képes;

4. megfelelő mennyiségben tartsa készletben a termeléshez és egyéb üzemi tevékenységéhez szükséges nyersanyagokat, félgyártmányokat, tüzelő-, hajtó- és egyéb üzemanyagokat, valamint a haditermeléshez szükséges gépberendezéseket, alkatrészeket és szerszámokat, továbbá tartson termelvényeiből meghatározott mennyiségű raktári készletet;

5. végezzen kísérleteket különféle pótanyagokkal és ezekből előállított termékekkel, főként tüzelő- és üzemanyagok pótlására szolgáló anyagokkal;

6. az üzem elhelyezése és berendezése tekintetében a biztonság követelményeinek megfelelő intézkedéseket fogantatosítson;

7. az üzem kiterjesztésére irányuló új építkezések és berendezések létesítésénél a biztonság és a haditermelésre való áttérés érdekében felállított követelményekhez igazodjék;

8. üzemében csakis erkölcsi és nemzeti szempontból megbízható és a szükséges szakképzettséggel rendelkező alkalmazottakat foglalkoztasson;

9. a munkások és egyéb alkalmazottak elhelyezésére, ellátására, valamint egészségügyi gondozására szolgáló berendezéseinek, felszereléseinek és anyagkészletének háború esetére szükséges kibővítését megfelelően előkészítse.

(3) Az előkészületi intézkedéseket és munkálato-
kat az illetékes miniszter (124. §) bármikor ellenőriz-
heti s szükség esetén kiegészítésüket és módosításu-
kat rendelheti el.

(4) Az elrendelt előkészületi berendezések és in-
tézkedések költségének viselése kérdésében — ameny-
nyiben a kötelezett féllel megegyezés nem jött létre,
— az illetékes miniszter az Országos Iparügyi Tanács
véleményének meghallgatásával határoz.

(5) A 107. § (2)—(4) és (6) bekezdései a jelen § ese-
teiben is megfelelően irányadók.

(6) Az illetékes miniszter megállapíthatja, hogy
a jelen § alapján elrendelt valamely előkészületi in-
tézkedést titokban kell tartani. Az ilyen előkészületi
intézkedés katonai titok.

(7) A jelen § rendelkezései béke idejére is kiter-
jednek.

E) Különféle dologi szolgáltatások és gazdasági korlátozások.

Találmányok, Szabadalmak.

117. §.

(1) Iparilag értékesíthető találmányt szabadal-
maztatás vagy más oltalom megszerzése végett kül-
földön bejelenteni, továbbá belföldön szabadalmaz-
tatni és akár bel-, akár külföldön bármilyen módon

értékesíteni vagy nyilvánosságra hozni csak engedéllyel szabad. Az engedélyt az iparügyi miniszter a honvédelmi miniszterrel egyetértve adja meg.

(2) Az iparügyi miniszter az engedély felől a találmánynak a szabadalmi bíróságnál szabadalmaztatás céljából való bejelentésével kapcsolatban, ha pedig azt belföldön szabadalmaztatni nem kívánják, a szabadalmi bíróságnál benyújtandó külön kérvény alapján határoz. A bejelentésnek, illetőleg az engedély iránt előterjesztett kérvénynek és mellékleteinek a találmányra vonatkozó minden adata az engedély megadásáig katonai titok. A megadott engedély hatálya csak arra terjed ki, amit a bejelentés, illetőleg a kérvény, valamint a mellékletek szakértő számára a kivitelezés szempontjából elegendően ismertetnek.

(3) Az iparügyi miniszter az engedély tárgyában a bejelentés, illetőleg a kérvény benyújtásától számított tizennégy nap alatt határoz; ha ez alatt az idő alatt az engedélyt meg nem tagadja, az engedélyt megadottnak kell tekinteni. A tizenötödik naptól kezdve a szabadalmi bíróságnál jelentkező fél nyomban kiadandó hivatalos írásbeli értesítést kívánhat az engedély megadása vagy megtagadása felől.

(4) Az (1) bekezdésben említett engedélyt csak abban az esetben lehet megtagadni, ha a találmány a hadviselés szempontjából fontos. A találmányt — a (6) bekezdésben foglaltak megfelelő alkalmazásával — az engedélynek általános hatályú, valamennyi országra szóló megtagadása esetében az állam részére igénybe kell, megadása vagy részleges hatályú megtagadása esetében pedig igénybe lehet venni. Az állam a találmányt mindkét esetben a maga részére szabadalmaztathatja.

(5) Az (1)—(4) bekezdésekben foglalt rendelkezések hatálya a jelen törvény hatálybalépése előtt bel-

vagy külföldön már bejelentett, nyilvánosságra hozott vagy értékesített találmányokra nem terjed ki.

(6) Az iparügyi miniszter a honvédelmi miniszterrel egyetértve bármely honvédelmi szempontból fontosnak talált akár szabadalmazott, akár szabadalmaztatás végett bejelentett találmányt az állam részére igénybe vehet. Más megállapodás hiányában az igénybevételnek csak az egész szabadalomra, az abból eredő valamennyi jogra és a szabadalom fennállásának egész idejére ki kell terjednie. Az igénybevételért járó méltányos kártalanítás összege, valamint fizetésének ideje és módja felől vita esetében elsőfokon a szabadalmi bíróság bírói osztálya, másodfokon a m. kir. Kúria szabadalmi tanácsa határoz. Az eljárásra a kényszerengedély tekintetében fennálló eljárási szabályok irányadók. Az eljárásnak az igénybevételre halasztó hatálya nincs.

(7) A jelen § rendelkezései következtében szükséges eljárási szabályokat a minisztérium rendelettel állapítja meg.

(8) A jelen § rendelkezései béke idejére is kiterjednek.

Hetedik rész. Büntető rendelkezések.

II. fejezet.

A hadkötelezettséggel összefüggő bűncselekmények.

Behívó parancs iránt tanusított engedetlenség és erre csábítás.

181. §.

(1) Vétséget követ el és két évig terjedhető fogházzal büntetendő a hadköteles, ha a katonai szolgálá-

latra behívásnak akár szándékosan, akár gondatlanságból nem engedelmeskedik; ha pedig a szándékos mulasztás nyole napnál tovább tartott, a cselekmény büntett és öt évig terjedhető börtönnel büntetendő.

(2) Aki az (1) bekezdésben meghatározott bűneselekmény elkövetésére eredménytelenül csábít, vétség miatt két évig terjedhető fogházzal, ha pedig a csábítónak az volt a szándéka, hogy a mulasztás nyole napnál tovább tartson, büntett miatt öt évig terjedhető börtönnel büntetendő.

(3) Az (1) bekezdés alá eső cselekmény katonai bűneselekmény, ha a tettes nem tényleges katonai személy.

Tilos nősülés.

183. §.

(3) Az 1930:III. t.-c. 92. §-ában meghatározott bűneselekmény katonai vétségnek nyilváníttatik.

V. fejezet.

A honvédelem érdekét veszélyeztető egyéb bűneselekmények.

Találmányokkal és szabadalmakkal kapcsolatos bűneselekmények.

201. §.

(1) Vétséget követ el és két évig terjedhető fogházzal büntetendő, aki iparilag értékesíthető és a hadviselés szempontjából fontos találmányt engedély nélkül szabadalmaztatás vagy más oltalom megszerzése végett külföldön bejelent vagy akár bel-, akár kül-

földön bármilyen módon értékesít vagy nyilvánosságra hoz.

(2) Amennyiben súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik, háború idején az (1) bekezdésben meghatározott cselekmény büntett és öt évig terjedhető börtönnel büntetendő.

(3) Az (1) bekezdésben meghatározott cselekmény büntett és öt évtől tíz évig terjedhető fegyházzal büntetendő, ha a találmány közzététele vagy értékesítése a honvédelmet vagy általában az állam biztonságát veszélyezteti.

(4) Az (1) bekezdésben említett találmány kikémlelése a katonai titok kikémlelésére vonatkozó rendelkezések szerint esik büntetés alá.

Engedetlenség és tetteleges bántalmazás katonai vezetővel szemben.

205. §.

(1) Vétséget követ el és egy évig terjedhető fegyházzal büntetendő az a polgári személy, aki törvény vagy szerződés alapján katonai vezetés alatt szolgálat vagy munka teljesítésére köteles, ha a katonai vezető vagy a katonai vezető által megbízott személy rendelkezésének ellenszegül, utasítását nem teljesíti vagy nem megfelelően teljesíti.

(2) Büntett az (1) bekezdésben foglalt cselekmény és büntetése öt évig terjedhető börtön, háború idején pedig öt évig terjedhető fegyház, ha a cselekményt két vagy több személy összebeszélésének következtében követik el, vagy ha ahhoz a katonai vezető, illetőleg az általa kijelölt személy tetteleges bántalmazása járul.

(3) Az 1930 : III. t.-c. 79. §-a hatályát veszti.

VII. fejezet.

Közös büntető rendelkezések.

Büntettekre és vétségekre vonatkozó rendelkezések.

213. §.

(1) A kísérlet szabályai szerint büntetendő — kivéve a 181. § (2) bekezdésében foglalt esetet, — aki mást a jelen törvényben meghatározott büntett vagy vétség elkövetésére rábírnai törekszik, ha a törekvés sikertelen maradt.

(2) A jelen törvényben meghatározott vétségek kísérlete is büntetendő.

(3) A jelen törvényben meghatározott büntettek és vétségek esetében hivatalvesztést és a politikai jogok gyakorlatának felfüggesztését is meg kell állapítani, külföldit az országból ki kell utasítani és a visszatéréstől örökre el kell tiltani, belföldit pedig abból a községből, ahol tartózkodása a honvédelem érdekeire veszélyes, akkor is ki lehet tiltani, ha az az elítéltnak illetőségi helye.

(4) A jelen törvényben meghatározott büntett és jogtalan vagyoni haszonszerzés céljából avagy nyereségvágyból elkövetett vétség miatt a bíróság ítéletében az államkinestár javára belátása szerint megállapítandó összegű és az elítélt vagyoni viszonyaihoz mért, az elítélt egész vagyonának elkobzásáig terjedhető vagyoni elégtételt állapíthat meg. A vagyoni elégtétel szabadságvesztésbüntetésre át nem változtatható, egyébként azonban a pénzbüntetéssel esik egy tekintet alá.

(5) A jelen törvényben meghatározott büntett vagy vétség elkövetéséért akár előzetesen, akár utólag kapott ajándékot vagy jutalmat az előbbi bekez-

dés alkalmazására tekintet nélkül el kell kobozni; ha pedig az elkobzás nem foganatosítható, az elítéltet arra kell kötelezni, hogy a kapott értéknek vagy a juttatott vagyoni előnynek megfelelő összeget az államkincstárnak fizesse meg.

(6) A jelen törvényben meghatározott büntetésekre és vétségekre a Btk. 7. §-ának rendelkezéseit kell alkalmazni.

(7) Nem alkalmazhatók az (1)—(6) bekezdésben foglalt rendelkezések a 208—211. §-ok alá eső bűncselekmények tekintetében.

(8) A jelen törvényben meghatározott vétség miatt az eljárás a kir. törvényszék hatáskörébe tartozik.

(9) A 181. §-ba ütköző, valamint az e cselekmény útján elkövetett szigorúbb büntetés alá eső cselekmények miatt az eljárás a katonai büntetőbíróóság hatáskörébe tartozik.

(10) A jelen törvénybe ütköző büntetettre vagy vétségre vonatkozó ügyet soronkívül kell elintézni.

A pénzbüntetés hováfordítása.

218. §.

(3) Katonai bíróság által a jelen törvény rendelkezései alapján kiszabott pénzbüntetés hováfordítására nézve az 1930:II. t.-c. 9. §-ának rendelkezései irányadók.

A háború idejére szóló büntető jogszabályok alkalmazásának kiterjesztése.

219. §.

(1) A minisztérium elrendelheti, hogy a jelen törvénynek és egyéb jogszabályoknak egyes vagy összes olyan büntető rendelkezései, amelyek háború idejére

szólanak, abban az esetben is alkalmaztassanak, ha a büntetendő cselekményt háború idején kívül, de az országot közvetlenül fenyegető háborús veszély ideje alatt követik el.

(2) A minisztérium rendeletben határozza meg és teszi közzé azt a napot, amelyen az ilyen rendelkezések alkalmazása kezdődik és végződik.

(3) A jelen § alapján kibocsátott rendeletek tekintetében a 141. § (4)–(6) bekezdésében foglalt rendelkezések megfelelően irányadók.

Rögtönbíráskodás.

221. §.

(1) A minisztérium abban az esetben, ha az ország épségének vagy belső rendjének megóvása végett elrettentő példaadás szükséges, a rögtönbíráskodást mind a polgári, mind a katonai büntetőbíráskodás körében az egész országra vagy egy részére rendelettel bármely büntetettre elrendelheti. Rögtönbíráskodás elrendelése esetében az ez alá tartozó bünteteket a rögtönbíráskodás körében továbbra is halálal lehet büntetni.

(2) Rögtönbíráskodásnak csak előzetes kihirdetés után lehet helye. Mihelyt a rögtönbíráskodás elrendelésének oka megszűnt, főleg, ha a halálbüntetésnek egy vagy több bűnösön foganatosított végrehajtásával az elrettentő példa már megadatott, a rögtönbíráskodás megszüntetését azonnal ki kell mondani és mindig ugyanoly módon ki kell hirdetni, miként a rögtönbíráskodás elrendelését.

(3) A rögtönbíráskodás eljárási szabályait a minisztérium rendelettel állapítja meg.

(4) A jelen § nem érinti a katonai rögtönbíráskodásra vonatkozólag az 1912:XXXIII. és az 1930:III. törvénycikkekben foglalt rendelkezéseket.

Nyolcadik rész. Vegyes és záró rendelkezések.

Törvények hatályon kívül helyezése.

231. §.

(2) A jelen törvény hatálybalépésével a háború esetére szóló kivételes intézkedésekről alkotott 1912:LXIII. törvénycikk, valamint az ezt kiegészítő 1914:L., 1915:XIII., 1916:IV. és 1917:VII. törvénycikkek, továbbá az e törvények alapján igénybevett kivételes hatalom meghosszabbításáról és kiterjesztéséről szóló törvényi rendelkezések ugyancsak hatályukat veszítik. Az említett törvényi rendelkezések alapján kibocsátott, illetőleg fenntartott rendeletek további hatályban tartása tekintetében a 232. § rendelkezik.

(3) Hatályukat veszítik az előző bekezdésekben fel nem sorolt törvényeknek azok a rendelkezései is, amelyek a jelen törvény rendelkezéseivel ellentétesek vagy megegyeznek.

Kivételes hatalom alapján kibocsátott rendeletek.

232. §.

(1) Utasíttatik a minisztérium, hogy a jelen törvény hatálybalépésétől számított hat hónap alatt rendelettel tegye közzé a 231. § (2) bekezdésében felsorolt törvényi rendelkezések alapján kibocsátott, illetőleg fenntartott azoknak a rendeleteknek a jegyzékét, amelyeket az azokban szabályozott kérdéseknek törvényhozási úton való végleges rendezéséig, illetőleg a törvényhozás további rendelkezéséig az ország belső rendjének és közbiztonságának fenntartása, valamint gazdasági és külpolitikai érdekeinek megóvása végett továbbra is hatályban tart.

(2) A 231. § (2) bekezdésében felsorolt törvényi rendelkezések alapján kibocsátott, illetőleg fenntartott rendeletek, amennyiben már korábban hatályon kívül nem helyezték és az (1) bekezdésben említett jegyzékbe fel nem vétetnek, a jelen törvény hatálybalépésétől számított hat hónap elteltével hatályukat veszítik.

(3) A 231. § (2) bekezdésében felsorolt törvényi rendelkezések alapján kibocsátott, illetőleg fenntartott rendeleteket a minisztérium a jelen § (1) bekezdésében említett hat hónapi határidő alatt is módosíthatja és kiegészítheti. Módosíthatja és kiegészítheti a minisztérium az (1) bekezdés értelmében közzétett jegyzékben foglalt rendeleteket is. A jelen bekezdés értelmében kibocsátott kiegészítő és módosító rendeletek tekintetében a 141. § (4)—(6) bekezdésében foglalt rendelkezések megfelelően irányadók.

(4) Ahol a jelen §-ban említett rendeletekben a hadviselés érdekéről van szó, ezzel egy tekintet alá kell venni az (1) bekezdésben említett egyéb államérdeket is.

(5) Az előbbi bekezdésekben foglalt rendelkezések nem érintik a 231. § (2) bekezdésében felsorolt törvényi rendelkezések alapján kibocsátott, illetőleg fenntartott azokat a rendeleteket, amelyeket utóbb más törvényben foglalt felhatalmazás alapján tartottak továbbra is hatályban. Utasítatik a minisztérium, hogy ezeket a rendeleteket az (1) bekezdésben említett jegyzékkel egyidejűen külön jegyzékben tegye közzé.

(6) A minisztérium az 1921:XXXIII. törvénycikk végrehajtása vagy az annak rendelkezései következtében előállott helyzet rendezése céljából szükséges jogszabályokat a jelen törvény 141. §-ának (2)—(6) be-

kezdésében foglalt rendelkezések megfelelő alkalmazásával továbbra is rendelettel állapíthatja meg.

(7) A jelen § értelmében hatályukat veszítő rendeleteket a hatályuk tartama alatt keletkezett jogviszonyok tekintetében hatályon kívül helyezésük után is alkalmazni kell, ha csak a hatályon kívül helyező jogszabály másképp nem rendelkezik.

1939. ÉVI
VIII. TÖRVÉNYCIKK

a gazdasági és hitelélet rendjének, továbbá az államháztartás egyensúlyának biztosításáról alkotott 1931:XXVI. törvényekben a minisztériumnak adott és utóbb kiterjesztett felhatalmazás további meghosszabbításáról.

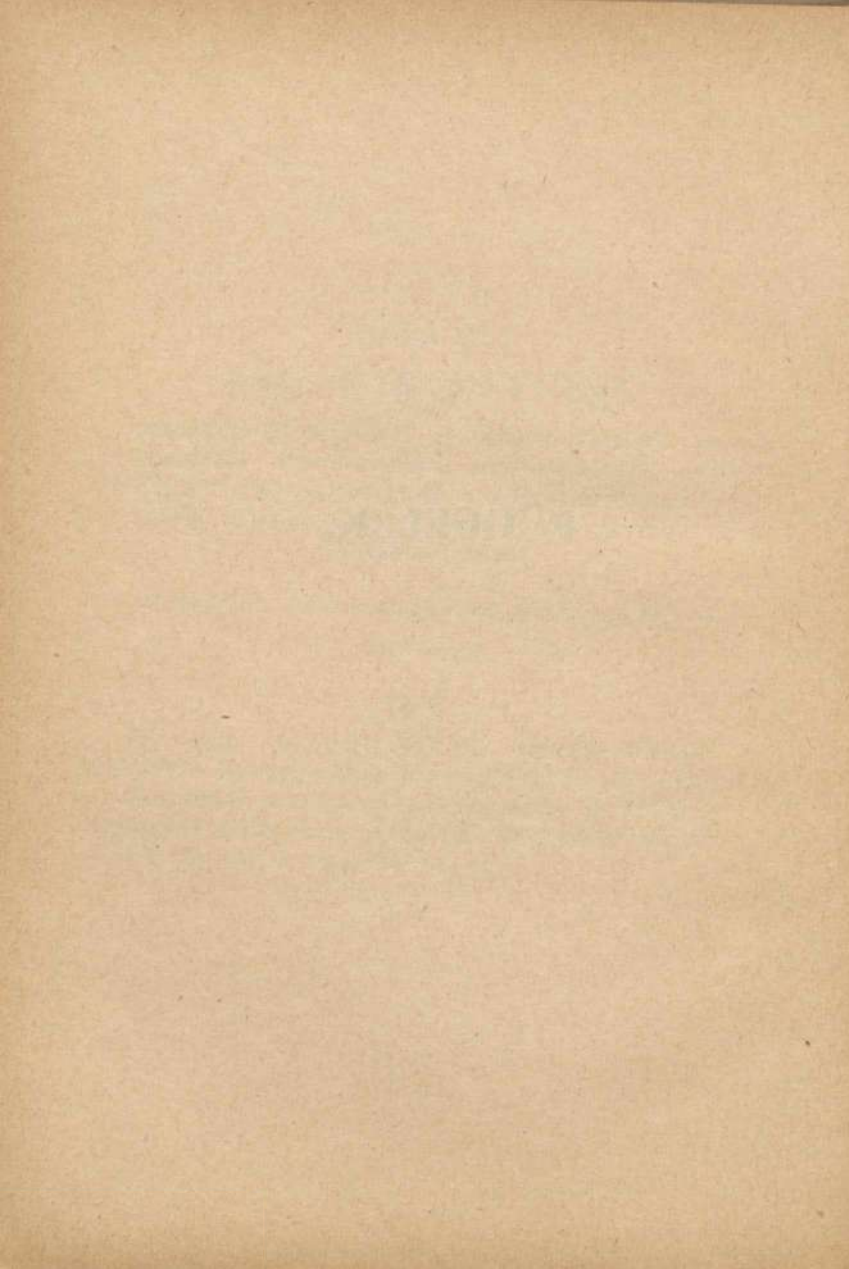
Kihirdették és hatálybalépett: 1939. évi június hó 30-án.

(Kivonat.)

1. §.

(2) bek. Az 1931:XXVI. törvényeknek az 1932:VII. törvényekkel kiegészített és az 1939:III. törvényekkel módosított rendelkezései egyébként változatlanul hatályban maradnak és hatályban marad az 1937:X. t.-c. 2. és 3. §-a is.

FÜGGELÉK.

**A m. kir. honvédelmi miniszternek és a m. kir. igazság-
ügyminiszternek 12791/eln. 13. — 1930. számú rendelete
a katonai büntetőtörvénykönyvről szóló
1930:II. törvénycikk végrehajtása
tárgyában.**

Kihirdették a Budapesti Közlöny 1930. évi 294., az Igazság-
ügyi Közlöny 1930. évi 12., és a Honvédségi Közlöny 1931. évi
1. számában.

A katonai büntetőtörvénykönyvről szóló 1930:II.
t.-c. (Ktbt.) 141. §-ában foglalt felhatalmazás alapján
a következőket rendeljük:

A 8. §-hoz.

Hasonlóállásúak alatt a Ktbt.-ben és az Élt.-ben
ugyanazokat kell érteni, akiket a Kbp. 9. §-ának utolsó
bekezdése a Kbp.-ban ezek alatt ért.

A 9. §-hoz.

1. Ha a bíróság akár fő-, akár mellékbüntetésként
pénzbüntetést állapít meg, az elítéltet a végrehajtató
záradék közlésekor figyelmeztetni kell arra, hogy a
pénzbüntetést e közlés napjától számítandó tizenöt nap
alatt különbeni végrehajtás terhe mellett lefizetni
tartozik.

2. A pénzbüntetés beszedése iránt az illetékes hon-
véd törvényszék intézkedik.

3. Ha a tényleges katonai szolgálatot teljesítő elítélt a pénzbüntetést a tizenöt napi határidő alatt nem fizeti le és annak megfizetésére sem halasztást, sem részletfizetési kedvezményt nem kap (6. pont), a pénzbüntetést illetményeiből — a törvény szerint igénybevehető hányad erejéig és az előbb szerzett jogok sérelme nélkül — le kell vonni. A levonás elrendelése végett az illetékes honvéd törvényszék az ítélet hiteles másolatának csatolása mellett azt a hatóságot keresi meg, amely az elítélt illetményeit utalványozza.

4. Ha a pénzbüntetés levonás útján nem volna behajtható és az elítélt oly vagyonnal rendelkezik, amely előreláthatóan a kielégítésre elegendő alapul szolgálhat, a honvéd törvényszék által intézkedés teendő a pénzbüntetésnek közadók módjára leendő behajtása iránt, mégpedig olyképpen, hogy e célból megkeresi a behajtásra hivatott polgári hatóságot. Ily hatóságok: községekben a községi előljáróság, városokban — Budapest kivételével — a városi adóhivatalok, Budapesten pedig a kerületi előljáróságok (adószámviteli osztályai). -

A pénzbüntetés fedezésére a végrehajtás útján befolyt összegnek csak a végrehajtási költségek levonása után fennmaradó része szolgál. Ha a pénzbüntetés így módon egészen behajtható nem volna, a fedezetlenül maradt résznek megfelelő szabadságvesztésbüntetést végre kell hajtani. E büntetés tartama az ítéletben a II. Bn. 10. §-a alapján egy-egy napra megállapított összeg aránya szerint számítandó.

5. Nyilvános gyűjtés útján szerzett pénz a pénzbüntetés fedezésére nem fogadható el (Kbt. 39. §.).

6. Az illetékes parancsnok a pénzbüntetés megfizetésére legfeljebb két hónapig terjedő halasztást engedélyezhet és azt is megengedheti, hogy az elítélt a pénzbüntetést egy éven belül részletekben törleszthesse.

Két hónapon túl terjedő halasztást vagy egy évet meghaladó részletfizetést a honvédelmi miniszter engedélyezhet, ha ezt a fennforgó méltányossági okok indokoltá teszik. Az elítélt ily irányú kérelmét az illetékes parancsnoknak véleményes jelentéssel kell a honvédelmi miniszterhez felterjeszteni.

Pénzbüntetés megfizetésére halasztás vagy részletfizetés engedélyezésének oly kivételes esetekben van helye, ha az elítélt valószínűsíti, hogy a pénzbüntetésnek azonnal vagy egy összegben való megfizetése vagy behajtása magának vagy családjának vagyoni romlását idézhetné elő s alaposan lehet remélni, hogy az elítélt a meghosszabbított határidőben eleget tesz fizetési kötelezettségének, vagy hogy a részleteket pontosan megfizeti.

A fizetési részleteket — rendszerint hetenkint vagy havonként fizetendő — olyan összegekben kell megszabni, hogy egy-egy részlet egyszerese vagy többszöröse legyen annak az összegnek, amelyet az ítélet behajthatatlanság esetére egy napi szabadságvesztésre változtatott át.

A részletfizetési kedvezményt vissza kell vonni, ha az elítélt a részletek pontos fizetését vétkeesen elmulasztja.

7. Az elítéltek által közvetlenül az illetékes honvéd törvényszékhez befizetett pénzbüntetések és pénzbírságok az átvevő honvéd törvényszék által, a 3. pont szerint levont összegek pedig az utalványozó hatóságok által kizárólag altiszti jóléti célokra való fordítás végett a *Honvédségi Jóléti Alap*-nak, csendőr egyéneknél pedig a *Csendőrségi Jóléti Alap*-nak küldendők meg, illetve utalandók át.

A befizetések, illetőleg átutalások a 63863. sz. csekk-számlára, csendőrségi egyéneknél pedig a m. kir. csend-

őrségi tanulmányi segélyalapítvány javára a 65253. sz. csekkszámlára eszközlendők.

Az említett csekkszámlákra történt befizetésekről a honvéd törvényszékek a H. M. számvevőség 2. osztályát, csendőrségi egyéneknél pedig ezenkívül a B. M. VI. c) osztályát* is értesítik.

A 3. pont szerinti levonások átutalásáról a H. M. számvevőség 2. osztálya az 1927. évi 14. sz. Honvédségi Közlönyben közölt 4403/eln. 6/i. — 1927. számú körrendeletben előírt névszerinti kimutatások alapján szerez tudomást, míg az illetékes honvéd törvényszék a befizetés megtörténtéről az utalványozó hatóság által egy hasonló kimutatással értesítendő.

Az elítélt csendőr egyének illetményeiből eszközölt levonásokról a levont összegeknek a 65253. sz. csekkszámla javára történt befizetése után havonta utólagosan az illetékes csendőr gazdasági hivatalok egy névszerinti kimutatást terjesztenek elő a B. M. VI. c) osztályának* és az illetékes honvéd törvényszéknek.

8. Az előző pontban foglaltak nyernekek alkalmazást akkor is, ha a katonai bíróság által kiszabott, de felfüggesztett pénzbüntetés végrehajtását a polgári bíróság rendelte el (l. az 1930:III. t.-c. 96. §-ának 2. bekezdését).

9. A Kbp. 422. §-ához fűzött végrehajtási határozványok c) pontjában foglaltak hatályon kívül helyeztetnek.

10. A pénzbüntetések nyilvántartására nézve a „D—9.“ jelz. szolgálati könyv 77. §-a mérvadó.

11. Az elkobzott tárgyak értéke a 7. pontban megjelölt célra és az ott említett jóléti alapok javára fizetendő be.

* Az időközben bekövetkezett szervezési változások során a B. M. VI. c) osztálya a H. M. 20. osztálya elnevezést kapta.

12. A II. Bn. 50. §-a szerint az igazságügyminisztert megillető rendelkezési jogot a katonai bírászkodás körében a honvédelmi miniszter gyakorolja.

13. Az elkobzott tárgyak értékesítésére nézve lásd a „D—9.” jelz. szolgálati könyv 26. §-ának 12. pontját.

A 10. §-hoz és 11. § első bekezdéséhez.

Az idevonatkozó végrehajtási rendelkezéseket a „D—4.” jelz. szolgálati könyv tartalmazza.

A 12. §-hoz.

Az ítélet kihirdetésekor az elítéltet figyelmeztetni kell azokra a következményekre, amelyeket a házifogság szabályainak megszegésével magára vonna.

A 14. §-hoz.

1. A feltételes szabadságra bocsátást nem akadályozza az, hogy a Ktbtk. életbelépte után a szabadságvesztésbüntetést az 1931. évi február hó 1-e előtt hatályban volt jogszabály alapján szabták ki.

2. A feltételes szabadságra bocsátás szempontjából katonai bíróság által elítéltnak kell tekinteni azt az egyént is, akinek összbüntetését katonai bíróság határozta meg.

3. A katonai büntető intézetben büntetésüket töltő egyének tekintetében véleménynyilvánításra hivatott felügyelőbizottság tagjai: a honvéd törvényszék vezetője, illetőleg helyettese, a honvéd (vámőr, folyamőr, esendőr) ügyész, illetőleg helyettese, a fogházfelügyelő tiszt, a lelkész, a fogházfelügyelő tisztviselő (illetőleg a vezető foglár), továbbá két katonaaállományú tényleges tiszt.

A katonai bíróságok által elítélt s büntetésüket polgári büntető intézetben töltő egyének tekintetében véleménynyilvánításra hivatott felügyelőbizottság tagjai: a honvéd törvényszék vezetője, illetőleg helyettese,

a honvéd (vámőr, folyamőr, csendőr) ügyész, illetőleg helyettese, az igazgató (felügyelő), a lelkész, a tanító, továbbá két katonaaállományú tényleges tiszt.

A felügyelőbizottság katonaaállományú tiszt tagjait és ezek helyetteseit a honvéd törvényszék vezetőjének megkeresésére minden év elején az állomásparancsnokság, Budapesten a városparancsnokság jelöli ki.

4. A felügyelőbizottság összehívása iránt a beérkezett kérelmek alapján a honvéd törvényszék vezetője intézkedik.

5. A felügyelőbizottság eljárásának módozatait, valamint a Btk. 50. §-ának első bekezdésében említett külön rendőri szabályokat a „D—4.“ jelz. szolgálati könyv tartalmazza.

6. A Btk. 51. §-ának első bekezdése a katonai bíróságok által elítélt egyének közül csak azokra alkalmazható, akik feltételes szabadságra boesátásuk idején már nincsenek katonai kötelékben. Letartóztatásukról azonban nem az igazságügyminisztert, hanem a honvédelmi minisztert kell értesíteni.

A katonai kötelékben továbbra is megmaradó egyének tekintetében az ily egyének letartóztatására vonatkozó általános szabályok mérvadók.

7. Lásd a „D—4.“ jelzésű szolgálati könyv 37. §-ának 18. pontját.

A 15. §-hoz.

1. A rendjeltulajdonosok bűnügyeiben teendő jelentések tekintetében a „D—10.“ jelzésű utasítás 53. §-a, illetőleg a „D—9.“ jelzésű utasítás 50. §-ának 2. pontja mérvadó azzal, hogy a jelentést továbbítás végett a honvédelmi minisztériumhoz kell fölterjeszteni.

2. Az elítélés folytán elvesztett rend- és díszjelek kegyelmi úton visszaadhatók, ugyancsak visszaadható ily módon a külföldi rend- és díszjelek elvesztett viselhetési jogosítványa is.

Az erre irányuló kegyelmi kérvény, amelyet a tényleges katonai szolgálatban álló egyéneknek szolgálati úton kell előterjeszteniök, a Kbp. 425. §-ához fűzött végrehajtási határozványok 1. b) pontjának megfelelően ahhoz a honvéd törvényszékhez juttatandó, amely a bűnügyben határozott. Ez a bíróság beszerzi az illetékes parancsnok véleményét, ha pedig a kérelem nem szolgálati úton terjesztetett elő, ezt megelőzően az elítélt előljáró parancsnokságának állásfoglalását is — s azután az iratokat saját indokolt javaslatával a legfelsőbb honvéd törvényszékhez terjeszti fel.

A legfelsőbb honvéd törvényszék zárt ülésben (Kbp. 67. §-ának 1. pontja) a honvéd koronaügyész meghallgatása után foglal állást a tekintetben, vajjon az elítélt a kegyelemre méltó-e vagy sem és ezt az állásfoglalását az iratokkal együtt minden esetben a honvédelmi miniszterhez juttatja.

A 18. §-hoz.

1. Ha az elkobzás sikerének biztosítása végett oly sajtótermék lefoglalása mutatkozik szükségesnek, amely polgári büntetőbíráskodás alá tartozó egyén birtokában van, haladéktalanul értesíteni kell az illetékes királyi ügyészséget, hogy az előzetes lefoglalás iránt a Bp. (1896:XXXIII. t.-c.) 567. §-a szerinti intézkedéseket megtehesse. Az ily előzetes lefoglalás hatálya a katonai bíróság előtt folyó eljárás érdemi eldöntéséig tart.

2. Ha az elkobzás szüksége oly esetben merül fel, amikor bűnvádi eljárás senki ellen sem indítható meg (lásd pl. a Btk. 62. §-át), vagy ha azt a terhelt halála vagy más ok miatt folytatni nem lehet (l. pl. az 1920. évi XV. t.-c. 5. §-ának 3. bekezdését), a honvéd ügyész az ügyre vonatkozó összes iratokat az illetékes királyi ügyészséghez teszi át az elkobzás iránt való további intézkedés végett.

A 21. § 2. és 3. bekezdéséhez.

A lefokozásra ítélt, de elítéltetésük után a honvédség kötelékében továbbra is megmaradó egyéneknél a lefokozást megelőző szolgálati idő a nyugdíjba nem számítható be.

A 25—31. §-hoz.

A felfüggesztett büntetés nyilvántartásának módoszatait a katonai büntetőtörvénykönyv életbeléptetéséről stb.-ről szóló 1930:III. törvénycikk 25. §-ához fűzött végrehajtási határozványok állapítják meg.

A 28. §-hoz.

A felfüggesztett büntetés végrehajtását csakis bírósági határozat alapján lehet foganatosítani, ha tehát a próbaidő alatt elkövetett cselekmény tárgyában közigazgatási hatóság jár el s ez a felfüggesztett büntetés végrehajtását indokoltnak tartja, köteles az ügyiratokat határozathozatal végett ahhoz a bírósághoz áttenni, amely annak idején a büntetés feltételes felfüggesztését elrendelte.

A 40—42. §-hoz.

1. Ha az illetékes honvéd igazságügyi hatóság megállapítja, hogy a gyanúsított (terhelt, vádlott) a cselekmény elkövetésekor életének tizenkettedik évét meg nem haladta, illetőleg azt meghaladta ugyan, de tizennyolcadik évét még be nem töltötte és a büntetőséghez szükséges értelmi és erkölcsi fejlettsége nem volt meg, a bűnügy jogerős befejezése iránt a Kbp. értelmében szükségesnek mutakozó intézkedést (feljelentés félretétele, a bűnvádi üldözés megszüntetése, felmentés) megteszi és ezután adja át az illetőt illetékes további eljárás, jelesül, ha gyermek volt a gyanúsított, a Bn. 15. §-ának 2. és 3. bekezdésében, illetőleg a Fb. 66. §-ában, ha pedig fiatalkorú volt a

gyanúsított, a Bn. 16. §-ának 2. és 3. bekezdésében, illetőleg a Fb. 23. §-ában meghatározott intézkedések megtevése végett a fiatalkorúak legközelebbi bíróságának.

2. Ha a gyanúsított katonai kötelékbe tartozik, őt a bűnügy jogerős befejezése után előljáró parancsnoksága (felettes hatósága) adja át a fiatalkorúak bíróságának, de csak miután az előljáró parancsnokság (felettes hatóság) előterjesztésére az illetékes miniszter a gyanúsítottat a katonai kötelékből elbocsátotta.

A 45. §-hoz.

A fiatalkorúak részére felállított külön polgári fogházakban csak államfogház-, fogház- és elzárásbüntetés hajtatik végre, ennél fogva a katonai bíróság által fegyházra vagy börtönre ítélt fiatalkorúak az említett polgári fogháznak nem adhatók át.

Az 54. §-hoz.

Lásd a „D—4.“ jelz. szolg. könyv 38. §-ának 18. pontját.

Budapest, 1930. évi december hó 24-én.

vitéz Gömbös Gyula s. k.
m. kir. honvédelmi miniszter.

Dr. Zsitvay Tibor s. k.
m. kir. igazságügyminiszter.

A m. kir. honvédelmi miniszternek és a m. kir. igazságügyminiszternek 13041/eln. 13. — 1930. számú rendelete a katonai büntetőtörvénykönyv életbeléptetéséről és a közönséges büntetőtörvények egyes rendelkezéseinek ezzel kapcsolatos módosításáról és kiegészítéséről szóló 1930:III. törvénycikk végrehajtása tárgyában.

Kihirdették a Budapesti Közlöny 1930. évi 294., az Igazságügyi Közlöny 1930. évi 12., és a Honvédségi Közlöny 1931. évi 1. számában.

A katonai büntetőtörvénykönyv életbeléptetéséről és a közönséges büntetőtörvények egyes rendelkezéseinek ezzel kapcsolatos módosításáról és kiegészítéséről szóló 1930:III. t.-c. (Élt.) 103. §-ában foglalt felhatalmazás alapján a következőket rendeljük:

A 2. §-hoz.

1. A súlyos börtönbüntetésnek fegyházbüntetés felel meg abban az esetben, ha két évi vagy ennél hosszabb tartamú súlyos börtönbüntetést kellene megállapítani.

Ellenben börtön felel meg a súlyos börtönbüntetésnek, ha az utóbbit két évnél rövidebb tartamban kellene kiszabni, valamint tartamra való tekintet nélkül az elsőfokú börtönnek.

Az elsőfokú és szigorú fogságbüntetésnek fogház felel meg (1880:XXXVII. t.-c. 16. §-a).

2. Ha a Ktbt. életbelépése előtt hatályban volt jogszabály alkalmazása esetében rangvesztést (legkisebbsz. zsoldosztályba való visszahelyezést) kell mellékbüntetésként kimondani, a rangvesztést (visszahelyezést) lefokozásként kell megjelölni (1880:XXXVII. t.-c. 17. §-a).

3. Ha az 1880:XXXVII. t.-c. 17. §-ában körülírt következmények és hatályok (mint amilyenek az akadémiái fokozat és a nemesség elvesztése) a Ktbt. életbelépésével erejüket veszítik, erről az illetékes honvéd törvényszék az elítélt kérelmére igazolványt állít ki és intézkedni köteles aziránt, hogy ezeknek a következményeknek és hatályoknak megszűnése az illető személyi és erkölcsi okmányaiban keresztülvezetessék.

A 4. §-hoz.

Az a körülmény, hogy egyes büncselekmények esetében a sértett az ítélet hírlapi közzétételét kívánhatja (l. pl. az 1914:XIV. t.-c. 43. §-át és az 1914:XLI. t.-c. 28. §-át), egymagában nem akadályozza a fegyelmi elintézésnek. Ha azonban a sértettnek *különös érdeke* fűződnék ahhoz, hogy az ítélet hírlapilag közzétéssék és ennek katonai érdek sem áll útjában (Élt. 90. §.), az illetékes parancsnok, illetve a fegyelmi megtorlásra jogosult más parancsnok fontolja meg, hogy nem kellene-e az ügyet bűnvádi útra terelni.

A 17. § 4. pontjához.

Ha bírói úton büntetendő cselekménnyel halmazatban valamely nem bírói úton büntetendő cselekmény (közigazgatási hatóság hatáskörébe tartozó kihágás* vagy fegyelmi kihágás) címén emelnek vádat és a bíróság úgy találja, hogy a bírói úton büntetendő cse-

* V. ö. az 1939:II. t.-c. 220. §-ának (1) és (3) bek.-vel.

lekmény vádja alól a vádlottat fel kell menteni, ebben az esetben a megtorlást igénylő nem bírói úton büntetendő cselekmény vádja tekintetében felmentő ítéletet nem hozhat, hanem köteles annak megállapítása mellett, hogy az utóbb említett büntetendő cselekmény elbírálására nem hivatott, ennek elintézését az illetékes parancsnoknak átengedni.

A 23. §-hoz.

Lásd az Élt. 96. §-ának 2. bekezdésében foglalt rendelkezést.

A 25. §-hoz.

1. A felfüggesztett büntetést nyilvántartja:

a) az a bíróság, amely első fokon ítélezett,

ezenfelül:

b) a rendfokozatukban elítéltetésük után is megmaradó tisztékét (hasonlóállásúakét) a honvédelmi minisztérium is.

A bíróságnál és a honvédelmi minisztériumban vezetett nyilvántartásba a következőket kell bejegyezni:

α) a felfüggesztés tényét,

β) azt, hogy a felfüggesztett büntetés végrehajtását mely bíróság mikor és mely szám alatt kelt határozatával rendelte el és végül

γ) azt, hogy a bíróság mikor és mely szám alatt mondta ki, hogy a felfüggesztett büntetés többé végre nem hajtható (Élt. 24. §-a).

A β) és γ) alatt említett körülményeket a honvéd törvényszék jelenti a honvédelmi miniszternek.

2. A bíróság a fentebbi nyilvántartás céljaira a Hb., illetve a H. lajstrom „megjegyzés“ rovatát használja fel. A bejegyzésnek vörös tintával kell történnie.

A 40. §-hoz.

1. Lásd az Élt. 96. §-ának első bekezdésében foglalt rendelkezést.

2. Ha a katonai és polgári bíróságok által hozott ítéletekben megállapított büntetéseket katonai bíróság foglalja összbüntetésbe, az összbüntetés végrehajtása tekintetében a „D-4.” jelz. szolg. könyv 5. §-ában foglaltak az irányadók.

Ellenben a polgári bíróság által megállapított ily összbüntetést rendszerint polgári letartóztatási intézetben kell végrehajtani (l. az 1921: XLIX. t.-c. 17. §-át* és a Rendeleti Közlöny — Szabályrendeletek — 1909. évi 29. számában közzétett 84884/15.—1909. számú körrendeletet), ha azonban ennek az összbüntetésnek alapjául szolgált ítéletek valamelyikét hűtlenség bűntette miatt katonai bíróság hozta, a büntetés végrehajtási helyét a honvédelmi miniszter az igazságügy-miniszterrel egyetértve jelöli ki.

A 70. § 3. bekezdéséhez.

Az elkobzás helyébe lépő pénzbeli teljesítés a pénzbüntetésre megállapított célokra fordítandó.

A 82. és 83. §-hoz.

Az e §-okban megállapított kihágásokat az 1897: XXXIV. t.-c. 19. §-a polgári büntetőbíráskodás alá tartozó egyének tekintetében a közigazgatási hatóság hatáskörébe utalja.

A 90. §-hoz.

Az 1914: XIV. t.-c. 43. §-ának 3. bekezdésében említett költségek megtérítése tárgyában való határozás kívül esik a katonai bíróság hatáskörén. E költségek

* L. immár az 1939: II. t.-c. 51. §. (4) bekezdését.

megtérítését a sértett polgári peres úton érvényesítheti.

A 96. § 2. bekezdéséhez.

Lásd a Ktbt. 28. §-ához fűzött végrehajtási határozványokat.

Budapest, 1930. évi december hó 24-én.

vitéz Gömbös Gyula s. k.
m. kir. honvédelmi miniszter.

Dr. Zsitvay Tibor s. k.
m. kir. igazságügyminiszter.

11418/eln. 13. — 1930. számú körrendelet.

A belföldi rend- és díszjeleknek, valamint a külföldi rend- és díszjelek viselhetési jogosítványának büntetőbírószági elítéltetés következtében történő elvesztése.

Kihirdették a Honvédségi Közlöny 1931. évi I. számában.

Az a tényleges vagy nemtényleges állományú katonai egyén, akivel szemben akár a katonai, akár a polgári büntetőbírószág hivatalvesztést állapított meg (Btk. 55. §. 4. pontja), vagy akit a katonai bíróság — a nélkül, hogy az ítéletben (a Ktbtk. 15. §-ának második bekezdése alapján) a kitüntetések elvesztésének mellőzését kifejezetten kimondotta volna, — *büntett* miatt ítélte el, a belföldi rend- és díszjeleket, illetve a külföldi rend- és díszjelek *viselhetési jogosítványát elveszti*.

Az „érdemjelek“ a „rendjelek“-kel egyenlő elbírálás alá esnek. Az „emlékjel“-ek ellenben nem esnek a rend- és díszjelek fogalma alá, ennél fogva ezeknek elvesztése a fentemlített elítéltetések esetében csak akkor következik be, ha a reájuk vonatkozó alapszabályok (statutumok) kifejezetten ily értelemben rendelkeznek.

A rend-, érdem- és díszjelek, valamint az emlékjelek elvesztését állományilag kezelni kell.

A jelen körrendelet az új Ktbtk.-vel egyidejűleg, 1931. évi február hó 1-én lép életbe s ennek folytán a most említett időponttal hatályon kívül jut az 1920.

évi december hó 15-én 557458/13. — 1920. szám alatt valamennyi m. kir. katonai körlet-, valamennyi gyaloghadosztályparancsnokságnak és a budapesti városparancsnokságnak kiadott rendelet.

Budapest, 1930. évi november hó 24-én.

Vitéz Gömbös s. k.

12047/eln. 13. — 1930. számú körrendelet.

**Megelőző bűnvádi eljárás folyamánként
legénységi egyének közigazgatási úton való
lefokozása, illetőleg ily egyének előléptetésé-
nek megsemmisítése.**

Kihirdették a Honvédségi Közlöny 1931. évi I. számában.

I. Ha rendfokozattal bíró akár tényleges, akár nemtényleges állományú legénységi egyént a *polgári* büntetőbíróóság jogerősen elítélt, az illetékes honvéd vegyesdandárparancsnokságnak* a vonatkozó bűnügyi iratok beszerzése után mindig határoznia kell abban a kérdésben, vajjon az elítélt *lefokozandó-e vagy sem*.

Ennek a határozatnak meghozatalánál kizárólag a Ktbtk. 22. és 23. §-ában foglalt rendelkezések a mérvadóak. Ezeknek alkalmazása szempontjából pedig a bíróság ítéletének tartalmát kell alapul venni.

Ugyanígy kell eljárni azokkal a tényleges állományú legénységi egyénekekkel szemben is, akik rendfokozatot nem viselnek ugyan, de a rendfokozat nélküli egyéneknél magasabb zsold élvezetében állanak.

II. Abban az esetben, ha az előléptetés akár *polgári*, akár *katonai* bíróság által történt jogerős elítélés után következett be, illetve, ha valamely rendfoko-

* A vegyesdandárparancsnokságok 1938. évi október hó 1-vel a hadtestparancsnokság elnevezést vették fel.

zatnélküli egyén a rendfokozatnélküli egyéneknél magasabb illetményekkel ily elítélés után toboroztatott be (pl. mivel az elítélés az előléptetés, illetőleg betoborozás idején még nem volt ismeretes), a vegyesdandárparancsnokságnak* döntenie kell a felől, vajjon az előléptetés *megsemmisítendő* vagy *utólagosan jóváhagyandó-e*, illetve, hogy a rendfokozatnélküli egyén a legkisebb zsoldosztályba visszahelyezendő-e vagy sem. Utólagos jóváhagyásnak azonban becsületcsorbulással járó cselekmények miatti elítéltetés esetén csak kivételesen, különös méltánylást érdemlő körülmények fennforgása és az elítélt teljes javulása esetén lehet helye.

III. Ha pedig rendfokozattal bíró (vagy a rendfokozatnélküli egyéneknél magasabb zsold élvezetében álló) legénységi egyénre valamely büncselekmény rábizonyult ugyan, de e miatt őt — elévülés, magánindítvány hiánya vagy visszavonása, kegyelmi vagy közkegyelmi tény (pertörlés) folytán — elítélni nem lehet, a honvéd vegyesdandárparancsnokságnak* a vonatkozó iratok alapján az eset körülményeinek tekintetbe vételével határoznia kell, vajjon az illető egyén a szolgálat hátránya nélkül rendfokozatában (a rendfokozatnélküli egyéneknél magasabb zsold élvezetében) meghagyható-, avagy pedig lefokozandó-e.

Azik az előbbi (I—III.) alatti határozványok alapján vesztették el rendfokozatukat (helyeztettek vissza a legkisebb zsoldosztályba), csakis a honvédség főparancsnokának engedélyével léptethetők újból elő.

Úgy a polgári büntetőbíróság, mint a katonai bíróság által hozott ítéletben megállapított büntetést az elítélt büntetési jegyzőkönyvébe be kell vezetni és ál-

* A vegyesdandárparancsnokságok 1938. évi október hó 1-vel a hadtestparancsnokság elnevezést vették fel.

lományilag is kezelni kell, ugyancsak állományilag kell kezelni a rendfokozat (zsoldosztály) tekintetében e rendelet alapján hozott döntést.

A jelen rendelet az új Ktbtk.-vel egyidejűleg, 1931. évi február hó 1-én lép életbe s ennek folytán a most említett időponttal hatályon kívül jutnak: az 1914. augusztus 1-én 10057/el. 15/a. — 1914. szám alatt kelt és az 1914. évi 36. sz. Rendeleti Közlönyben (Szabályrendeletek) közzétett körrendelet, valamint az 1917. évi május hó 2-án 6250/el. 15/a. — 1917. szám alatt kelt s az 1917. évi 46. sz. Rendeleti Közlönyben (Szabályrendeletek) közzétett körrendelet.

Jelen rendeletem a „B—4.“ jelz. szolgálati könyv (Előléptetési határozványok a m. kir. honvédség legénységi egyénei számára) 18. pontjánál előjegyzendő.

Budapest, 1930. évi november hó 19-én.

vitéz Gömbös s. k.

**A m. kir. honvédelmi miniszternek, a m. kir. igazságügyminiszternek és a m. kir. belügyminiszternek
12059/eln. 13. — 1930. H. M. számú rendelete.**

**Ujjnyomati nyilvántartás rendszeresítése
a katonai büntetőbíráskodásban.**

Kihirdették a Budapesti Közlöny 1930. évi 290., az Igazságügyi Közlöny 1930. évi 12. és a Honvédségi Közlöny 1931. évi 1. számában.

Az új katonai büntetőtörvénykönyv (1930:II. t.-c.) életbelépésével egyidejűleg az ujjnyomati nyilvántartás a katonai büntetőbíráskodás alá tartozó egyének tekintetében is szükségessé válik. E végből az alábbiakat rendeljük:

1. Ujjnyomati lapot kell felvenni azokról, akik vizsgálati fogságba kerültek vagy szabadságvesztés-büntetésre ítéltettek a következő bűncselekmények miatt:

a) az állami és társadalmi rend hatályosabb védelméről szóló 1921:III. t.-c. 1—8. §-ába ütköző büntettek és vétségek;

b) hűtlenség (1930:III. t.-c. 57—71. §.);*

c) kivándorlásra csábítás (1909:II. t.-c. 37., 38. §.);

d) pénzhamisítás (Btk. 203., 205., ** 206., 209 **—212. §., Bn. 39—42.** §.);

e) szemérem elleni büntettek és vétségek (Btk. 232—245., 247. §., 1929:VII. t.-c. 2. §.);

* V. ö. az 1934:XVIII. t.-c. 1. §-ával.

** V. ö. az 1933:XI. t.-c. 3., ill. 4. és 5. §-ával.

f) kerítés (Bn. 43—47. §., 1925 : XIX. t.-c. 2. §.);

g) kettős házasság (Btk. 251. §.);

h) gyilkosság (Btk. 278., 288. §.);

i) szándékos emberölés (Btk. 279—281. §.);

j) kitétel és elhagyás (Btk. 287. §.);

k) magzatelhajtás (Btk. 285—286. §.);

l) a kábítószeres törvényellenes előállításával és forgalombahozatalával elkövetett bűntettek és vétségek (1930 : XXXVII. t.-c. 3. §.);

m) lopás (Btk. 333., 335., 336., 338., 339., 341—343. §., Bn. 48., 49. §., 1930 : III. t.-c. 74., 75. §.);

n) rablás és zsarolás (Btk. 344—354. §.);

o) sikkasztás (Btk. 355—358. §.);

p) orgazdaság és bűnpártolás (Btk. 370—378. §., 1930 : III. t.-c. 76. s 77. §.);

q) csalás (Btk. 380—385. §., Bn. 50. §.);

r) okirathamisítás (Btk. 391—406. §.);

s) gyujtogatás (Btk. 422—424., 428. §.);

sz) robbantószer és robbanóanyag előállításával, tartásával és használatával elkövetett bűncselekmények (1924 : XV. t.-c. 1. §.);

t) uzsora (1883 : XXV. t.-c. I. fejezet);*

u) közveszélyes munkakerülés (1913 : XXI. t.-c. 1—4. §.) és a koldulásnak a Kbtbk. 63., 67. és 68. §-ában megjelölt esetei;

v) a függelemsértésnek a Kbtbk. 75. §-a 1. bekezdése szerint minősülő esete;

w) a zendülésnek a Kbtbk. 78. §-a 1. és 2. pontja szerint minősülő esete;

x) bujtogatás (Kbtbk. 85. §.);

y) a katonai őr elleni bűncselekménynek a Kbtbk. 89. §-a 1. pontja szerint minősülő esete;

z) a szökés (Kbtbk. 93., 94. és 96. §.).

A katonai titok tekintetében elkövetett hűtlenség

* V. ö. az 1932 : VI. t.-c. 20. §-ával.

eseteire az ujjnyomati lapok felvételéről és elkülönített kezeléséről külön rendelet intézkedik.

2. Ujjnyomatot kell felvenni azokról is, akikkel szemben az 1. pontban felsorolt bűncselekmények miatti kiszabott szabadságvesztésbüntetés végrehajtása jogerősen felfüggesztett.

3. Ujjnyomatot lehet felvenni az 1. és 2. pontban nem említett esetben is, ha a terhelt (vádolt, elítelt) kiléte vagy személyazonossága más módon meg nem állapítható.

4. Tisztekről (hasonlóállásúakról) csupán jogerős elítéltetésük esetében és ilyenkor is csak akkor szabad ujjnyomati lapokat felvenni, ha az ítélet lefokozást mond ki.

5. Az ujjnyomat felvételét vizsgálati foglyokra nézve a honvéd (vámőr, folyamőr, esendőr) ügyész, az elítéltek tekintetében a honvéd törvényszék rendeli el.

6. Ezt a határozatot — amelyet lehetőleg a terhelt (vádolt, elítelt) bekísérésének napján, a 3. pont alatti esetben pedig akkor kell meghozni, amikor az illető kilétére nézve a kétely felmerült, — a felvétel fogantatósítása végett a honvéd büntető intézetnek kell megküldeni.

7. Az ujjnyomat felvételét a honvéd büntető intézet felügyelő személyzetének e célra betanított alkalmas tagja végzi.

8. Az ujjnyomat felvételére és az ujjnyomati lapokkal kapcsolatos további teendőkre nézve a „D—4.” jelzésű szolgálati könyv, valamint az ujjnyomatok felvételére vonatkozó s a honvéd büntető intézetek felügyelő személyzete részére kiadott külön utasítás intézkedik.

Az ujjnyomati lapokat, amelyeket (2 példányban) a honvéd büntető intézet a felvételt elrendelő ügyészhez, illetőleg honvéd törvényszékhez juttat, haladéktalanul

talánul az országos bűnügyi nyilvántartó hivatalhoz kell továbbítani.

Az ujjnyomati lapokhoz abban az esetben, ha az illető egyénnek még büntetőlapja nincs, elítélés esetében a büntetőlapot, minden más esetben pedig a jelen renDELETEhez mellékelt minta szerint szerkesztendő ujjnyomati kísérőlapot kell csatolni.

Az ujjnyomatlapok továbbításánál különös gond fordítandó arra, hogy az ujjnyomatlapokat csak az azokon levő vörös vonalakkal jelzett helyen szabad összehajtani mégpedig úgy, hogy a hajtás a nyomatokat ne érintse.

9. Ujjnyomatot ugyanarról az egyénről nyilvántartás céljából csupán egy ízben kell felvenni és beküldeni.

10. Ha azt az egyént, akiről ujjnyomatlapot és ujjnyomati kísérőlapot küldöttek be az országos bűnügyi nyilvántartó hivatalhoz, az illető bűnügyben jogerősen felmentik, vagy ellene az eljárást jogerősen megszüntetik, erről az országos bűnügyi nyilvántartó hivatalt átiratban értesíteni kell.

11. Jelen renDELETE az új katonai büntetőtörvénnyel egyidejűleg, 1931. február hó 1-én lép életbe.

A régi Ktbt-k.-nek 1931. február 1-e után a Btk. 2. §-ához képest leendő alkalmazása esetén szintén fel kell venni ujjnyomatokat, ha a vonatkozó büncselekmény megfelel az 1. pontban részletezett cselekmények valamelyikének.

Budapest, 1930. évi december hó 13-án.

vitéz Gömbös Gyula s. k.
m. kir. honvédelmi miniszter.

Dr. Zsitvay Tibor s. k.
m. kir. igazságügyminiszter.

Dr. Scitovszky Béla s. k.
m. kir. belügyminiszter.

Minta

a 12059/eln. 13. — 1930. H. M. sz. rendelethez.

1. oldal.

Ujjnyomati kísérőlap.

1. A terhelt családi és utóneve:
(asszonynak leánykori családi és utóneve?)
2. Esetleges árneve, gúnyneve vagy megkülönböztető neve?
3. Házastársának vagy volt házastársának családi és utóneve?
4. a) A terhelt születésének éve, hónapja és napja?
- b) Ha a születés éve nem ismeretes, hozzávetőleges kora? éves
5. Születésének helye? Község: Megye: Ország:
6. a) Községi illetősége? Község: Megye: Ország:
- b) Utolsó állandó lakhelye (állomáshelye)? Község: Megye: Ország:
7. a) Anyanyelve?
- b) Nyelvismerete?
- *8. Vallása?
- r. kath. — g. kath. — gör. kel. — ág. ev. — ref. — unit. — izr. — egyéb — felkezesen kívül áll.
- nőilen — hajadon — házas — övegy — törvényesen elvált — gyermeke nincs — gyermeke van: egy — több.
9. Családi állapota?
10. Foglalkozása { a terheltnek
vagy ha ez nem kereső, eltartó-
jának (pl. szülőjének, férjének)?
- *11. a) Katonai szolgálatot:
- b) Allományteste és rendfokozata:
- nem teljesített — teljesített — most teljesít.
- *12. Műveltségi foka:
- nem ír, nem olvas — csak olvas — ír — olvas — középiskola négy osztályát meghaladó képzettsége van.
szeme bajusza
13. a) Személyleírása: arca, haja
- b) Van-e testi vagy szellemi fogyatkozása, vagy egyéb különös ismertető jele az arcán vagy karján és minő?
- *c) Rendszeresen élvez-e szeszes italt (bort, sört, pálinkát stb.) nagyobb mértékben?
- mértékletesen?
- *14. Vagyoni viszonya:
15. Atyjának családi és utóneve?
16. Anyjának családi (leánykori) neve és utóneve?
17. A letartóztatás oka (a büncselekmény megjelölésével):
- *18. Jogerősen elítélve:
- nem — volt.

Összes eddigi büntetési:

Sorszám	A bűncselekmény megnevezése, bevégezett vagy megkísérlettségének, a vonatkozó törvény és § (esetleg az utóbbi alpontjának) megjelölésével	A bűncselekmény elkövetésének helye és ideje (év, hó)	Az elsőfokon eljáró hatóság		A jogerős ítélet kelte és száma	A főbüntetés mértéke és neme	A mellékbüntetés mértéke és neme	A büntetés végrehajtásának felfüggesztése jogerősen kimondott-e (Bn. 1. és 8., Ktbk. 25. és 29. §.)	A felfüggesztett büntetés végrehajtását elrendelték-e (Bn. 4., 12. és Ktbk. 28. §.) s ha igen, eziránt mely hatóság és mikor intézkedett?
			megnevezése	ítéletének száma					
a)	b)	c)	d)	e)	f)	g)	h)	i)	j)
1									
2									
3									
4									
5									
6									
7									
8									
9									
10									

* A csillaggal (*) megjelölt kérdőpontokra a választ a dült betűkkel nyomtatott megfelelő szavak aláhúzásával kell megadni.

Figyelmeztetés! Az ujjnyomati kísérőlapot tintával kell kitölteni és a terhelt nevét olvasható nagy betűkkel kell beírni. Névváltostatás (magyarosítás) esetében a korábbi név is beírandó. Az ujjnyomat képletét és a fénykép sorszámát a bűnügyi nyilvántartó hivatal jegyzi be.

Az ujjnyomat képlete:

A fénykép sorszám:

(A fénykép mérete: 34 cm. magas és 21 cm. széles.)

Megjegyzés:

Kelt.....

Az ujjnyomatí kísérőlapot beküldő hatóság neve:

Ügyszáma:

Aláírás.

P. H.

.....

Az országos bűnügyi nyilvántartó hivatal megjegyzései:

ZMNE

Egyetemi Központi Könyvtár

84715362

